

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAVUL

Kasım 2020
Sayı: 62
Fiyat: 12 TL
KKTC: 13 TL

Poster
hediyeli!

Hayat bir anıdır, yanınızda bulunsun.

"Anne ben geldim,
dizlerin duruyor mu başımı koyacak"

Ahmet Erhan

Sükrü Erbaş • Atıf Behramoğlu • Emre Kaya • Ayşen Soban • Haydi Erçelebi • Emre Karol • Sevkett Çoruh • Evrim Kuran
Nejat İler • Teoman • Tansu Bicer • İsmail Candar • Eren Aysan • Ferruh Tunc • C. Hakkı Zariç • İbrahim Karaoglu • Mehmet Said Aydın
Murat Avcak • Salih Bolat • Gonca Özmen • Erdal Güney • Murat Ertel • Almula Türedi • Sedat Orman • Kaan Sezyum • Güvenc Dağüstün
Arzu Erkan Yüce • Pınar Ergün • Ali Deniz Uslu • Evren Barış Yavuz • Sama Bada • Seçkin Erdi • Gül Çetin • Öykü Özfiyat • Ayça Erdura • Dilek Genel

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://trntr.org>

21 SEZON

**5 KASIM'DA
BAŞLIYOR.**

YENİ SEZON ETKİNLİKLERİMİZ SOSYAL MEDYA HESAPLARIMIZDA.

    / [issanat](https://issanat.com.tr) | issanat.com.tr

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://ranthey.org>

#sanatsızkalma

ATAOLU BEHRAMOĞLU

Kısasa kısas

Oyunun çevirmeni Özdemir Nutku her zamanki gibi kapsamlı önsözünde bu oyunun "titizlikle kurgulanmış bir dramatik dokuya sahip olduğunu" söylese de *Kısasa Kısas* şu ana kadar okuyup üzerlerine yazdığım on beş Shakespeare oyunundan benî en çok hayal kırıklığına uğratan oldu.

Hayal kırıklığının bir nedeni de beklentimin çokluğu olmalı. Bu oyun Shakespeare'in son yıllarda üzerinde en çok konuşulduğuna tanık olduğum oyunlarından biri.

Nitekim önsözün daha ilk cümlesinde *Kısasa Kısas*'ın (özgün adıyla *Mesure for Measure*) Shakespeare'in son yıllarda sıkça oynanan oyunlarından biri olduğu belirtiliyor.

Yönetmenlerin bu oyunda buldukları şeyin ne olduğunu bilemem.

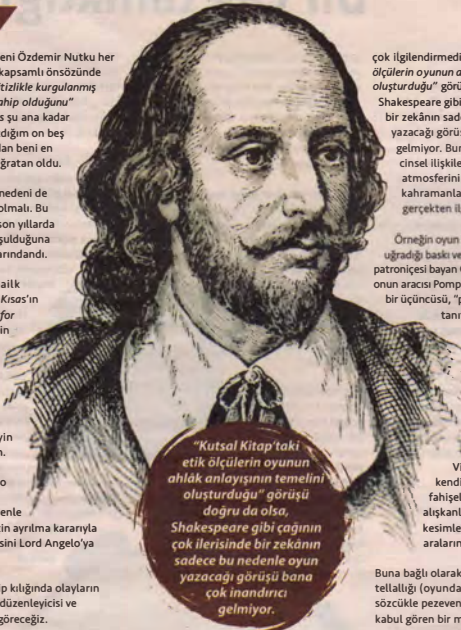
Viyanada Dükü Vincentio oyunun girişinde açıklanmayan bir nedenle görevinden bir süre için ayrılmaya kararıyla kendisini temsil yetkisini Lord Angelo'ya bırakıyor.

Dükü daha sonra rahip kılığında olayların izleyicisi, sonuçta da düzenleyicisi ve sonlandırıcısı olarak göreceğiz.

Süreç içinde, görevi neden devrettiğini de öğreniyoruz. Amacı, belki de kendisinin iyiliksever ahlaklığı nedeniyle "ininde yatmaktan şişmanlayıp avlanmaya aslan misali" işleme duruma gelen yasaların işlerlik kazanması için "öden vermez olduğunu bildiği" Kont Angelo'yu denemek istemesidir. Bu kişinin Angelo olmasının bir nedeni de, "cinsel arzuları fazla olan, ama bunu göstermeyen" Angelo'nun kişiliğinde, "iktidar olmanın kişiyi ne kadar değiştireceğini" görmek istemesidir...

Bununaynı kuşkusuz Shakespeare'in kendisidir.

Nitekim Angelo tipinde yetkinin insanı olumsuz yönde nasıl değiştirdiğini, daha doğrusu bu oyun kahramanının kişiliğinde zaten bulunan olumsuz yönlerin nasıl ortaya çıktığını görüyoruz.

"Kutsal Kitap'taki etik ölçülerin oyunun ahlak anlayışının temelini oluşturduğu" görüşü doğru da olsa, Shakespeare gibi çağının çok ilerisinde bir zekânın sadece bu nedenle oyun yazacağı görüşü bana çok inandırıcı gelmiyor.

çok ilgilendirmedir. *"Kutsal Kitap'taki etik ölçülerin oyunun ahlak anlayışının temelini oluşturduğu"* görüşü doğru da olsa, Shakespeare gibi çağının çok ilerisinde bir zekânın sadece bu nedenle oyun yazacağı görüşü bana çok inandırıcı gelmiyor. Buna karşılık, çağın özelliklerle cinsel ilişkiler ve yasaklar alanındaki atmosferini yansıtan konuşmalar, kahramanlar, sözcükler, kullanılan dil gerçekten ilginç.

Örneğin oyun kahramanlarından biri, uğradığı baskı ve yasalardan yakınan genelev patroniçesi bayan Overdone; bir başkası onun aracısı Pompey; aşağı tabakalardan bir üçüncüsü, "patavatsızın biri" olarak tanıtılan, iki de bir ortaya çıkıp ileri geri konuşan, sonuçta da yine Dük tarafından "bir oropsuyla evlenme" cezasına çarptırılan Lucio'dur.

Sert yasalara, yasalara karşın, söz konusu dönemde (anlatılan Viyanada olsa, Shakespeare kendi ülkesini anlatıyor olmalı) fahişelerde ilkinin, genelev alışkanlığının toplumun bütün kesimlerinde yaygın olduğu satır aralarında anlaşılabilir.

Buna bağlı olarak kadın satıcılığı, muhabbet tellallığı (oyundışıkkıçakıtılan bir sözcükle pezevenk) en azından kabul gören bir meslektir...

Bu yazıyı yazarken sevgili Özdemir Nutku hocanın gerçekten değerli önsözüne arada bir göz atıyor olmam hayal kırıklığımı yine de azaltmadı. Çünkü kurguyu fazla aceleci, kahramanları fazla didaktik, final bölümünü ise fazla karışık ve sıkıcı bulmayı sürdürüyorum...

Buna karşılık oyunda geçen kavramların her biri bu olağanüstü yazarın engin düşünce dünyasını yine de olanca genişliği ve derinliğiyle yansıtmaktadır. Bu kavramları oyundan örneklerle sıralamaya sayfalar yetmeyeceği için aldığım notlara bakarak tek tek adlarını saymakla yetineyim: "Şiir, din, ölüm, merhamet, erdem, özgürlük, iktidar, kendini tanıma, insan, yenilik, yasa, şehvet, alkış, günah, zevk, cinsellik, nedamet, toplumsal çürüme vb..."

Sonuçta da, oyunun adına uygunlukla, hak ettiği cezayı buluyor, denebilir...

Denebilir diyorum, çünkü merhametli Dük'ün verdiği ceza, ona aşık olan, ama aldatıp yüzüstü bıraktığı kadınla evlenmek zorundakalmasından ibarettir...

Titizlikle kurgulandığı söylenen dramatik dokuya da oyunun öyküsü benî açıklar.

Daha ne olsun!

EVİRİM KURAN

Bir çağ tanıklığı

Jay Griffiths, Tık Tak: *Batıdan Kaçamak* *Bir Bakış* kitabında, batıdaki zaman modelinden farklı olarak, birçok kültür için zamanın, yalnız doğal dünyada ve doğanın işleyişinde bulunan buluşunu anlatır. Vakit nakittir anlayışını reddeder ve hatta faşizan bulur. Saatlerin ötesinde bir zamanın var olduğuna inanır. Bunu da farklı kültürlere ait zaman kavrayışınadaır örneklerle anlatır. Örneğin, Yakutlar bir yılın bittiğini anlatmak için "dünya geçti" derlermiş. Brezilya'daki Mato Grosso do Sul'da yaşayan Guarani-Kaiowa Kızılderilileri "Kaç yaşındasın?" anlamında "Guavira yaşamında kaç kez çiçeklendi?" diye sorarlarmış. Akota Kızılderililerin konuştuğu dilde, "geç" veya "beklemek" kelimeleri yokmuş. Amerikan yerlilerinden olan Mikmakların dilinde (ve Algonquin dillerinin çoğunda) zamanı karşılayan bir kelime yokmuş. Maoriler'e göre, geçmiş önumüzde uzanır, geleceğe doğru geri yürümüşüz. Griffiths, Kuzey Tayland'da bir dağ kabilesi olan Karen halkıyla altı ay yaşadıkları sonra "Şu ne zaman olacak?" diye sormamayı öğrenmiş. Verilecek cevap olmadığını söyleyen gülüşler yanıtlarmış bu soruyu. Çünkü aslında yanıt şuymuş: Olunca olur.

Pandemi ne zaman bitecek?
Maskesiz hayat ne zaman başlayacak?
Sevindiklerimizle ne zaman kaygısızca
kucaklaşacağız?

Bitince bitecek.
Başlayınca başlayacak.
Kucaklaşınca kucaklaşacağız.

Xavier de Maistre, Fransız İhtilali sonrasında 42 gün ev hapsine mahkûm olur. Bir odada yaşamak zorunda kalır. O kadar sıkılır ki odasındaki nesnelerin hikâyelerini anlattığı bir kitap yazar: "Beni bir şehri dolaşmaktan men ettiler. Hepsini bu. Ama bütün bir evreni bana bıraktılar. Uçsuz bucaksızlık ve sonsuzluk emrime amadedir." der *Odama Seyahat* isimli o kitapta.

Xavier'in deneyiminin kat be kat ötesine geçecek kadar süredir evde, soğuk camın gerisindeyim. Edilgen olmamaya, kendi meseleme kilitlenmeye, üretmeye, ümid etmeye, geleni olduğu gibi buyur etmeye, sesleri duymaya, yaralanmaya izin vermeye, insan kalmaya, en önemlisi de uyduruk normalleşme senaryoları kurgulamamaya

gayret ediyorum. Yeni normal reddediyor ve pandeminin insanları eşitlediğine inanıyorum. Tam tersi, varılsı ve yoksul arasındaki uçurumu daha da genişlettiğini gözlemliyorum. İşçisiyle, işsizle, gencile, yaşlıyla herkesin yegâne ortak paydası varsa, o da özmek. Hepimiz özlüyoruz; birini, bir şeyi, bir yeri.

Türkçe'nin müziği en güzel sözcüklerinden biri özmek. Fillerin köküne indiginizde "öz"le karşılaşıyorsunuz. Yeni benlikle, manevi varlıkla. Özledim dediğinizde, neyi özünüz sayıyorsanız ondan ayrı olmayı söylüyorsunuz. İngilizce'de de ilginç bir karşılığı var özlemenin. "I miss you." Miss'in ilk kelime anlamı "iskalamak". Sen yoksun diyor yani, seni iskeleyorum.

Ingmar Bergman'ın ben doğmadan evvel çektiği *Scenes from a Marriage* (Bir Evlilikten Manzaralar) isimli efsane bir filmi vardır. Marianne ve Johan, toplumsal kodlarla ideal olarak tanımlanan bir evliliğin paydaşlarıdır. Filmin en sevdiğim sahnesinde Johan'ın replijini düşünüyorum nicedir. Bergman'ın yarım asır önce yazdığı ve bugün hala fena halde geçerli olan o replij:

*İşçisiyle, işsizleyle,
gencile,
yaşlıyla herkesin
yegâne ortak paydası
varsa,
o da özmek. Hepimiz
özlüyoruz; birini, bir
şeyi, bir yeri.*

"Biz duygusal açıdan çok cahiliz. Bize anatomi, Pretoria'daki tarım, Hipotenüsün karesinin dik kenarların karelerinin toplamına eşit olduğu gibi her tür boku öğretiler. Ama insan ruhuna ilişkin tek bir şey öğrenmedik. Kendimiz ve başkaları hakkında kara cahiliz."

Dünya geçiyor. Geçmiş önumüzde uzanıyor. Geleceğe doğru geri yürüyoruz. Cevapsız sorular mih gibi kalbimizde. Birini, bir şeyi, bir yeri iskeleyorum. Bir çağ yangınının tanklarını. Bence hepimiz bir tür iç kanama geçiriyoruz. Dünyanın datasına bu denli hakimken, insana dair bu kadar cahil olmasaydık, bu miktar kanar mıydık? Kanar mıydık?

Meşhur hikâyedir: Bir öğrenci meditasyon hocasına gider: "Meditasyonum felaketti. Dikkatimi toplayamadım, ayaklarım ağrıdı, uyukum geldi, korkunçtu!" der. Hoca sakince yanıtlar: "Bu geçecek!"

Bir hafta sonra öğrenci yeniden hocasına gelir ve şöyle söyler: "Meditasyonum harikaydı! Kendimi çok farkında, çok barış dolu, çok canlı hissediyordum! Gerçekten harikalı!" Hoca sakince yanıtlar: "Bu geçecek!"

Bu iç kanama geçecek. Çağın tanığı olup, çağla diretenlerle...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Bir söyleşiden kalanlar-1

ŞÜKRÜ ERBAŞ

"Bana kendi uydurduğun bir yalan söyle, seni alnından öpeyim." (Dostoyevski)
Biz hepimiz hayata, başkalarının öğrettiği sözlerle başlarız. Okuma, başkalarının sözleridir yine. Yazmaya da başkalarının aklımızda, kalbimizde oluşturduğu bir etkiyle, beğeniyle, hayranlıkla başlarız. Sanırım bunun başka yolu yok. O nedenle ilk yazdıklarımızda, kaçınılmaz olarak başkalarının sözleri, dili, sesi, yüzü kağıdın üstünde biraz fazla görünür. Ancak, büyüdükçe, anladıkça, hayatı ve kendimizi tanıdıkça, dünyaya ve insanlara ilişkin kendi sözlerimiz oluşmaya başlar. Bu sözler, kişilik yapımızla harmanlanır, özelleşir, parmak izi gibi yalnızca bize ait olan bir dile dönüşür. Bizden önce yazılan, yaratılan edebiyat olmadan biz olamayız ama o edebiyatın hapisanesinden kurtulmadan da biz olamayız. Bir deli cesaretidir ama "normal" aklılla da bir şey yapılamaz ki...

*
"Aç bir dünyada edebiyatın yeri yoktur" der Sartre. Ekmek her şeyi önceler. Yazmadan tıkanır kalırsınız belki ama çalışmadan yaşayamazsınız. Sonunda ekmekte şiir arasında bir yol bulursunuz. Yaptığınız her işin kurallarla düzenlendiği, en yaratıcı düşüncenin bile işinizle sınırlandırıldığı bir ortamda, hem de günün sekiz saatini alan bir ortamda, şiir de dahil, hiçbir yaratıcı düşünce kolayca gerçekleştirilemez. Ancak zaman içinde insan, kendine çok özel bir özgürlük alanı açmayı öğreniyor. Belki de tüm bu aptallastırın kuralları kısırtıcı bir işlev

yükleniyor, sizi, çektiğiniz sıkıntıdan büyük bir yaratıcılığa götürüyor. Sanırım dünyada ve bizde, yazan çizen insanların büyük çoğunluğu yazma alanının dışında bir işte çalışmak zorunda kalmıştır. Ben kendimi, "memurluk yaptım ama memur olmadım" diye avutup durdum yıllarca. Nâzım'dan iki dize: "mesele esir düşmekte değil / teslim olmamakta bütün mesele."

*
Okumadan hiç kimse tek bir harf yazamaz. Yazmadan da edebiyatçı olamaz. Yazdıklarımızın anlamına inanarak yazmak. Hiç kimse ilk dizeyi yazmadan bir şiiri bitiremez. Asıl önemli olan bir "dert" edinmek. Yaşadığınız dünyaya, hayatınıza, zamanın-aşkın-ölümün-devrimin anlamı ve trajedisine ilişkin bir sıkıntınız yoksa, ne kendinizi ne bir başkasını yorun. Hiçbir sanat yapıtı gönül eğlencesi değildir. Ağlama duvanı değildir. Telif yöntemi değildir.

*
Şiir bizi önce içine almalıdır. Biz, kapıdan girdikten sonra başka kapılarla karşılaşmalıyız. İkinci, üçüncü kapılar. Bir çağışımından ötekine bir şaşkınlık kuşatması. Anlam halkalanmalı, duygu yoğunlaşmalı. İlk dizede okura bilmece çözdürmemek gerek. Okur, varlığını, acısını, rüyasına, geleceğine bir geçiş yolu bulmalıdır. Bu yol kimseyi hiçbir zaman tam bir örtüşmeye götürmez. Yine de kendi kalbinin seslerini birazcık duymalıdır okuduğunda.

*
Ömür Hanım, 'Ben'im. Ömür Hanım, yazgısı kederle, sevgi açığıyla, yalnızlıkla, hayalle, mutluluk masalıyla, hoyratlıkla mayalanmış bütün kadınlardır. Ömür Hanım, bizim

coğrafyamızın ruh atlasıdır. Ne kadar kadınsa o kadar da erkek olan bir varoluş acısıdır. Yazdığım günden beri, akıl edemediğim, öngöremediğim biçimde çoğalan, beni büyüten, kalbimde çiçeklenen, bir kadın imgesi olarak bütün kadınların üstünü örten bir yaşama mucizesi oldu. Şiir işte. Gerçeklikten de gerçek bir şiir. Gittikçe anlamaz olduğum bir sevgiyle, büyürek dönüp geliyorum bana. Ve ben sanırım, şimdilik 37 yıldan fazla bir zamandır Ömür Hanım'ı yaşıyorum.

*
Devrim düşüncesinin geldiği nokta kocaman bir hüznün. Sadece bizden söz etmiyorum, tüm dünya için böyle görüyorum. Emeği-adaleti-eşitliği-özgürlüğü odağına alan bir hayat ideali, sosyalist bir dünya düşüncesi, her gün biraz daha derine düşerek sürecektir elbette. Çünkü tüm dünyanın yaşadığı toplumsal düzen gerçekten tam bir vahşete dönmüş durumda. İnsanın, bunun karşısına koyabileceği başka bir hayat olacağına inanmıyorum. Ancak bunu gerçekleştirmeye süreciyle ilgili akıl almaz bir yalnızlık, bir dağınıklık yaşıyoruz. Hüznün dediğim budur.

*
Hayatın günlük akışı içinde neler yaşıyorsak, nelerle karşılaşıyorsak, ottan börtü böceğe, ölümden aşka, ayrılıktan bekleyişe, serçelerin sevincinden taşların gürültüsüne, bir kadının çığlığında bir erkeğin yıkımına... Nasıl beş duyumuzun içinden akıp geçiyorsa hayat, şiirimizin içinden de aynı acıyla-sevgiyle-şaşkınlıkla-öfkeyle-hayranlıkla akıp geçer, geçmelidir. Şiire has, ayrı, büyü, büyük sözler, yaşantılar olduğunu düşünmüyorum.

Hiç kimse ilk dizeyi yazmadan bir şiiri bitiremez. Asıl önemli olan bir "dert" edinmek. Yaşadığınız dünyaya, hayatınıza, zamanın-aşkın-ölümün-devrimin anlamı ve trajedisine ilişkin bir sıkıntınız yoksa, ne kendinizi ne bir başkasını yorun.

NEJAT İŞLER

Biz zavallı erkekler

4.SÖZLEŞME

Lilith... Tanrının yarattığı ilk kadın... Musevi ve Hristiyan efsanelerinde, Tanrı'nın Adem ve Lilith'i aynı kil ve topraktan yarattığı söylenir. Aynı anda ve eşit şartlarda. Bir süre sonra bu eşitlik sorun yaratır "doğal" olarak. Lilith, Adem'in her istediğini yapmaz, kendi isteklerini de inatla savunur. Sonunda da sabrı taşar ve cennetten kaçır. Tanrı, Adem'in kaburga kemiğinden başka bir kadın yaratır; kocasına itaate hazır Havva'yı. Adem sonsuz mutludur artık. Yine efsaneye göre, Lilith bunu kıskanır ve iblis görünümüne girerek gizlice cennete sızar. Havva'ya yasak elmayı yedirir. İşte bu andan itibaren Dünya, Adem'e Havva ve Lilith arasında bir savaş alanına döner...

Hıyar bana hikâyesini anlattıktan sonra Lilith'i tanıdım diye söyleyebildim. Söylemedim. Sabahın körüydü, adam çok sarhoştur ve hesapta olmayan bir tepki verebilirdi. Bekledim. Düşündüm. Çok düşündüm. İyi ki de beklemişim.

Bizimki çok mutluydu. Neredeyse her gün Lilith'le buluşuyor, evde denk geldiğimiz anlarda da ne kadar iyi hissettikleri anlatıyordu bana. Bense acayip hissediyordum. Arkadaşım beni tuvalette beceren bir kadına âşik olmuştur ve ona bunu anlatmam gerekir mi bilmiyordum.

Yağmurlu bir gece barda geyik yaparken, karşıdaki bakkalın çırağı geldi. "Armut abi, yan apartmanın kapısında bir bayan oturuyor, fena ağlıyor. Arada senin ismini sayıklıyor abi..." Gittim, Lilith... Apartmanın merdivenlerinde oturmış, yüzünü dizlerine gömmüş, sırlıslıkla bir halde ağlıyor. "N'oldu?" diye soruyorum, cevap vermiyor. "N'oldu?" Hicrâ hicrâ ağlamak denir ya, tam da bu. Bir süre sonra hicrınklarının arasında, içini çeke çeke, "Beni eve götür," dedi. Dükkâna gidip ceketimi aldım, çocuklara durumu anlattıktan sonra duraktan bir taksi çağırdım. Zar zor söyleyebildi adresi. Tek kelime konuşmadan Cihangir'de bir eve geldik. İçeri girdik, direkt mutfaka yöndeldi. Kendine ve bana viski koydu. Kendininkini kafaya dikti ve koridora kayboldu. Şişeyi de alıp salonda bir koltuğa oturdu. Salacak'ın ışıklan pencereye vuran yağmur damlalarıyla kırılıyor. Gecenin siyahı üzerinde rengârenk ışık oyunları izliyorum. Kapılar açılır, kapılar kapandı, şu sesi geldi. Taşlara çarpan suyun sesi, dışarıdaki yağmura dublaj yapıyor sanki. Dördüncü dubleyi doldururken üzerinde bornoza geçtim. Mutfak...

tezgâhının üzerindeki bardağını aldı, yanıma gelip uzattı. Bardağını doldurdum. Koltuğun karşı tarafındaki kolçağa sırtını vererek yayıldı. Bardağını ağzına götürüp sonra elini indirirken, dirseğiyle değdiği bornozun kuşağı gevşedi. Gözünün önüne gelen ıslak saçlarını eliyle geri atarken göğüsleri çıktı meydana. Uzattığı bacaklarından birini dizinden kırarak kendine çekip, insanoglundun Dünya'ya yayıldığı yeri gösterdi. Gözlerimle dokunarak yavaşça yukarı çıktım. Gözlerim gözlerini bulduğunda, bakışını benden ayırmadan viskisinden bir yudum aldı. Göz kapakları ağır çekim kapanıp açıldı. Bir süre kaldık öyle. Sonra dönüp Kız Kulesi'ne baktım. Yavaşlamış aklımın sesini dinledim. "Bu günahı işlemelisin Armut!" diye bağıırıyordu bana...

-Adi herif...

Dedi ve şarap bardağını çevirmeye devam etti. Böyle şık bir restorana getirerek çok isabetli bir karar aldığını düşündüm. Anlattıklarım nasıl karşılık vereceğini kestiremediğim için seçtim burayı. Tuvalet olayını nasıl anlatacağımı bilmiyordum, çünkü durumu adlandırmak bile o kadar zordu ki. Ama Lilith'in evindeki geceden sonra, eyleminin artık bir adı vardı; suç... Evet, Hıyar'a karşı bir suç işlemiştim. Onun (ona göre) sevgiliyle yatmış, en eski suçlardan birini işlemiştim. İşte bunu anlatmak, açıklamak, af dilemek kolaydı. Tabii sonuçlarına katlanabilirden. Gözümü karartıp her şeyi anlattım Hıyar'a.

-Telefon numarası aynı olmasa başka bir Lilith diyeceğim...

Anlattıklarımı sindirmeye çalışıyordu. Bense suçlu olduğum için susup önüne bakiyordum. Garsondan bir dal sigara istedi, paketi ve ateşi verdi eleman. Yüzüme uzunca bir baktı, sonra sigara içmek için dışarı çıktı. Küçük ve zararsız bir plan yapmıştım ve her şey yolundaydı. Planım tıkır tıkır işliyordu. Hal ve gödişine göre öldürücü vuruşu yapacaktım birazdan. Rekabetçi tarafını kaşıyacaktım. Evet, kötüyüm, herkes kadar...

Geldi, oturdu. Kandırılmış bir adamın alaycı gülümsemesi eşliğinde konuştu;

Artık koca insanlarız, derin ve uzun acılara rağmen hayatın devam ettiğini biliyoruz.

gittik ikimizde bunu bulduk iyi mi?

Aynı gülümsemeyi ben de takındım. Sonra Hıyar kahkahayı patlattı. Katildim ona. Şarabını uzattı, şerefe yaptı. Biraz daha güldük. Evet, kıvama geliyor.

-E, ben şimdi n'apıcım, n'apıcaz?

Oldu. Top bana geçti, güzel oynamalıyım.

-Bu kadın ikimizi de bir şekilde idare ediyor değil mi? Belki başkaları da var.

-Olabilir. Tabi ya, haziran ayında doğmuş, ikizler kadını. Değişik değişik huyları olur, merak eder her şeyi, herkesi.

-İkimiz de onunla vakit geçirmekten hoşlanıyoruz, doğru mu?

-Hem de çok...

-Tamam. Hiçbir şey olmamış gibi devam edeceğiz. Ne dersin?

-Nasıl?

-İş saatlerimize göre paylaşıyoruz Lilith'i. Akşamlar senin, gündüzler benim. Cumartesi senin, Pazar benim. Yalnız onun evindeysen eğer, gece en geç 01:00 gibi çıkacaksın. Yok eğer aşkın kabarırsa bırakamazsan kadını, baher verirsin bana, o gece gitmem evine,

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteoy.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

ama bana borçlanırsın. Tersi halinde de ben sana borçlanırım. Borçlar bir tarafa doğru kabarırsa, diğer taraf meydana terk eder. Yani onunla daha fazla görüşmeyi beceren bu küçük oyunu kazanır. Hı?

-Sen oturup plan mı yaptın?

-Boş ver şimdi. Yalnız altın bir kuralımız var. O kuralı çiğnersek oyun bozulur; kıskanmak yok...

-Bunu biraz düşünmem lazım. Sanıyorum aşığım ben Lilith'e. Nasıl paylaşırım bilmiyorum.

-Oğlum kız kafasına göre takılıyor. Böyle kabul edebilecek misin yani?

-Zor soru...

-Yoğurt'tan niye ayrıldın?

-Aldattı beni...

-Kız seni bir kez aldattı diye ayrıldın, kimle takılacağına karar veremeyen başka bir kadına tamam diyorsun. Ne biçim iş bu? -Yoğurt'a böyle aşık değilim. Bizden bir cacık olmaz.

-Öyle deme, belli olmaz. Kaç yıllık alışkanlık. Hem bak süper antrenman yapmış olursun, ilişkinize heyecan gelir belki.

-Ha, şimdiden kaybettim öyle mi?

-Hayır. Bana olan borçların birikirse kadın senin olur. Eğer gerçekten aşıkсан yaşananları unutursun, Lilith'e beraber yoluna devam edersen. Olanlar aramızda sır kalır. Bu sefer nikâh şahidin olamam yalnız, söyleyeyim...

Zorla güldü. Kadehini ve sigara paketini alıp dışarı çıktı. Onu biraz tanıyorsam eğer, şu anda büyük bir şirketin hesaplarını kontrol ediyor. Şirketin piyasadaki olası hareketlerinin sonuçlarını, maksimum kâr ve zarar tahminlerini değerlendiriyor. Üzülecek, o kesin. Genç olsaydık bu bir sorun olabilirdi. Artık koca insanlarız, derin ve uzun acılara rağmen hayatın devam ettiğini biliyoruz. Onu mutlaka uzaklaştırmam lazım Lilith'den. Yani onu yenmem lazım. Bir süre küser bana herhalde, belki öldürmek falan ister, çok geçmez banışırsın. Aslında benim de Lilith'e bir geleceğim olamaz. Yalnız bu maceralı sirk yaşamak istiyorum. Hem de çok... Hiyar geri döndü. Oturmadan evvel, masanın başında, bana üstten bakarak, sanki düello teklifini kabul eden 19.yüzyıl centilmenleri gibi durdu.

-Kabul... Yalnız dikkat et Armut efendi. Elimdeki bütün silahları kullanacağım.

Güldüm. O da güldü, oturdu iskemlesine. Kurduğum planı başarıyla uyguladım, istediğim sonucu almıştım. Rakibimle belki de uzun zaman sürecektir bir çatışmadan önceki son aşkım yemegindeydik artık. Kurt gibi acıkmıştım.

-Yemek söyleyelim mi?

-Söyleyelim. Ben kanlı bir et yemek istiyorum...

MEHMET SAİD AYDIN

onun şarkısı

tu bi xwedê, zilfê te bide alîkî:
saçların belki de boynunun devamıdır.

sen dağlar ovalar deme ben iştiaqla derim dağ ova
sen deniz dersen ben durur dinlerim iştihayla denizi
sen derman geldi yara yok de, dağ ova deniz diyelim heva vü hevlele cûn.

gülmek halka da yakışıyor insana da oluyor o zaman her yer gülistan
zeytin nar yemine yakışıyor bahçeye de o zaman yok zemistan
incirsiz yemin mi olmuştuk doğru olmaz yemin gayrı incirden
birak uzasın deniyor bazı şiirlere oysa benim bildiğim en uzun paris şarkıda.

birinden gidiyorum:

polaroid iki fotoğraf olduğunu düşünelim en az birinde büyük pencere
gün boyu kendi kendime konuştuğum, sana anlatmak istediklerimi optimum
sen optimum kalemde kalem senin olan o hani işte bütün bunlar her neyse
her neyse dediğim üç nokta ya, imtina etmişim farz et değil hafifsemek elbette.

asıl büyük sarhoş benim uzaktaki

kaval yok dediler gittik kaval orada büyük ovaya karşı çalınıyordu şivên elinden
mehmet söylüyor ama bunu ilk aşk gibi yapıyor hani o büyük ağacın altına davet
bin dokuz yük seksen ağaçtan söz ediyor "derman gitti artık," dediği an sessiz
"sessiz söylenmez bir şey, romanda olur o," diyoruz, gözleri gülüyor bakarken
miheme diyoruz, sen belki armağanın ne olduğunu bilmeden ettin armağan, bize.

fasulye sevmemekten söz eden bir şiir yazsam sonunda bir tekerleme söylerim
söylemek ne kelime, ezber ederim, ettiğim ezberi de söylerim sonra o dilden
o dili en güzel öğrenmekten söz edersen sen, mesela meyvelerden, isimlerden
kafiyeler aradığın günleri gözünü kısarak anlatsın, güneş yükselir biraz daha
sonra beraber "keçik çü kezi ma" kısmına eşlik ederiz şarkının, gene güleriz
ön ekle olumsuzluk yapan dillerden söz ederiz, sen benden en az iki dil fazla
bak işte başladı gitar, bak işte şaş elimiz gökte bir yeri işaretliyor kırmızı.

öyle ser-mestem ki idrâk etmezsem dünyâ nedür
dedi şimdi bir başkası dicle kıyısından
men kimem sâki olan kimdür mey ü sahbâ nedür
diye sordu akabinde en az iki kişiye

o iki kişinin bir kalemi, buruşturulmuş sigara, soğumuş kahve
sana cenendeki çukurun asla bitmeyeceğini söyleyeceğim
serhad'da bak üç ses çıkıyor

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

AYŞEN ŞAHİN

Hafıza giderken sırları da döker

Genç kadının ilk kitabı sadece yayıncılık sektörüne, edebiyat dünyasına değil, ülkenin cemiyet hayatına da bomba gibi düşmüştü.

Uzun zamandır bir kitap hele de bir "ilk roman" çıktığı ay 5 baskı yapmamıştı.

Kadın yirmilerindeydi oysa kalemi buram buram eski İstanbul Türkçesi kokuyordu.

Filhakika, netame, namütenahi, munis, zeyrek, vaveyla gibi kelimeler cümlelerin içinde pırlanta gibi parlıyordu.

Bir dönemin İstanbul'unu faklı karakterler üzerinden tam 54 kısa öykü ile anlatan romanın, 417 sayfa olmasına rağmen her baskıda hızla tükenmesi hayret uyandırmıştı.

Kitap okuma alışkanlığı %1'lerde olan bir ülkede bu okunma rakamlarını yakalayabilmek alkışlanacak bir başarıydı.

Çünkü kitap, akıcı dilinin yanı sıra, 54 öyküde ülkedeki iş insanı, sanatçı, siyasetçi 54 kişinin tahmin bile edilemeyecek sırlarını

ortaya çıkarıyordu. Bazıları hayatını çoktan kaybetmişti ancak aileler ülkenin yönetiminde, ekonomisinde ve temsilîyetinde hala yer aldığı için sansasyon büyük olmuştu.

Aslında kitapta hiçbir şekilde isim geçmiyordu ama yazar kişileri öylesine viretti ki anlatılanın kimin hikayesi olduğu şüphe götürmüyordu.

Tüm hikayeler "Teşekkür etmeyi bilmezdi" diye bitiyordu, ünlü isimlerden gelen "Anlatılan ben değilim" savunmaları da hep bu cümle üzerine kurulmuştu.

Tüm gazetelerde kitapla ilgili köşe yazıları yayımlanmış ancak henüz hiçbir medya kurumu yazarla röportaj yapamamıştı.

Kendisine ulaşabilen tüm gazetecileri aynı yanıtı alıyordu: "Kitap için yayıneviyle birlikte bir tanıtım toplantısı yapacağız, sizleri de orada görmek isteriz. Davetiyezen en kısa sürede tarafınıza ulaştırılacaktır."

Beklenen gün geldi. Basından, sanat dünyasından ve cemiyet hayatından yüzlerce insan toplanmıştı. Merak, tavrı almanın önüne geçmişti.

Davetiyede yer alan adrese gidenler büyük bir sürprizle karşılaştılar. Beyoğlu'ndaki metruk bir bina girişine kırmızı halılar serilmişti. İçerisi ise harabe halini sürdürmekle birlikte kırmızı kadife koltuklar ile döşenmiş, beyaz örtülü masalar yerleştirilmiş, yıkık sahneye ise yepyeni kadife perdeler asılmıştı.

Resepsiyon içkiliydi. Sahnede perdenin önüne alaturka sazlar konuşlanmış, geçmişten kopup gelen müzik konukları yakalamıştı. Davetiler sohbet ediyor, kaynaşıyor, içkilerini içiyorlardı.

Neden orada olduklarını unutayazmışlardı ki bir anda müzik kesildi, sahnedeki ayaklı retro mikrofona vuran ışık haricinde tüm salon karardı.

Mikrofonun ardında ince yapılı, orta boylu, kumral bir kadın duruyordu. Sokakta yürürken görseniz fark etmeyeceğiniz ama dikkatle baktığınızda etkileneceğiniz bir güzelliği vardı.

Üzerinde degaje yaka, bele oturan, bileklere kadar kloş açılan kıpkırmızı saten bir elbise ve aynı kumaştan ince topuklu ayakkabılar vardı.

Birkaç dakika süren uğultular, kadın konuşmaya başlamayınca başka bir uyarıya gerek kalmadan dindi.

Kadın mikrofonu tuttu bir eliyle,

"Merhaba" dedi ve başladı anlatmaya:

"Kimim, yaşıam gerçekten arka kapakta yazdığı kadar mıdır, bu kadar büyük sırları nereden biliyorum bunları merak ediyorsunuz. İçinizde kitabı görmeyenler gelmek isteyenler ama merakına yenildiği için burada olanlarda var, biliyorum.

İşin aslı, o kitabı hepiniz buraya gelin diye yazdım, merakınıza yenilesiniz diye de tek bir röportaj, tek bir kare fotoğraf vermedim.

Öncelikle şunu belirtiyim yazar, kitapta gerçek adını kullanmadı.

Burada, kitapta yer almayan bir hikaye anlatacağım. Yazar bu hikayeyle tanıyacaksınız: Melek'in hikayesi.

Melek, bir yandan çalışan bir yandan plajvibesini ailesine kabul ettirip

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://raney.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

üniversiteye kaydolabilmek için tüm lise boyunca onlarca işte çalışmıştı.

Hatta son senesinde aynı anda üç işte. Okul çıkışı terziye gidip teyel söküyor, düğme dikeyor, elbiseler için organze çiçekler yapıyordu. Hafta sonları bir çay bahçesinde tost basıyor, akşamın evde makrome çantalar örüyor, bunları cadde üzeri bir dükkana satıyordu.

Öyle eli alışmıştı ki dizlerindeki bir kirlente kitabı boyur, derse çalışırken elindeki ipleri bakmadan hızlı hızlı düğümler atardı.

Eve getirdiği parayı gördükçe, ailesi izin vermiyor yaklaşıp gibi olmuştuk. Umutluydu.

Hiç niyeti yoktu, hatta en korktuğuydu ama 17'sinde aşık oldu. Çay bahçesine bir kadınla gelmişti aslında adam. Ertesi gün yalnız gelip Melek'e "Seni görünce gözüm başkasını görmedi, başkamdaki kadına bakamadım bile" demişti. Haftalarca her gün geldi. Bir gümüş küpe hediye getirdi, bir başka gün süslü bir toka.

Hiçbiri değil de dip koçandan koparılmış iki sinema bileti getirdiği gün kaptı Melek'in gönlünü. Hiç gitmemişti daha önce sinemaya.

Ve daha önce hiçbir erkeğin dizi, dizine değmemişti. Evdekilerin haberi olmadan haftalarca sürdü böyle. Ancak biraz azaldı tabii makrome çantalar gelen para. Uykusuzluk peydah oldu, çay bardakları elinden düşer oldu, aşık oldu.

Bir gün, adam bir not yolladı: çay bahçesine, çok hastaydı, bir çorba yapanı bile yoktu. Kalkıp gelebilirdi, gülü onu affeder miydi?

Notu getirenden adresi aldı, çay bahçesinden izin. Kasaptan bir parça tavuk aldı. Bakaldan da şehriye. Çorba yapacaktı sevdiğine.

Öyle olmadı. Maksat Melek'i eve sokmaktı. Kapı açılır açılmaz savruldu elinden poşetler. Yere saçılan şehriye bile vicdanlarına dokunmadı. Üç kişiydiler.

Sırayla, sayarak, tüm pisliklerini üzerinesaçarak Melek'i orada mahvettirdi. Bayılmayı diledi, sonra ölmeyi istedi, aslında öldürebilirdi.

Gece sabaha karşı, bayıldığını düşünen adamlar sızmışken, üstü başı paramparça kaçtı oradan. Bir de babasının döveceğini, hele bıçak çekeceğini tahmin bile etmemişti. Kurbanlık bıçak gözünün altından yanağına yardı kulağına kadar. Orada tutmayı başardı babasının bileğini.

çevirip bıçağı kendi babasına geçirdi ve yalınayak fırladı o evden. Çok uzağa gidemedi, kan izlerinden yakaladılar. Tutukladılar. Tecavüzü anlattı mahkemede, ispatlayamadı. Annesi duruşmalara gelmedi, abisi gelmesi daha iyiydi. Cezaevinde doğum yaptı, tutunacak pek dalı yoktu. O günü sildi aklından, bebeğe tutundu. Hep istenmiş, çok beklenmiş bir çocuk gibi baktı kızına. Çocuk 5 yaşındayken afa çıktılar. Pavyon tuvaletlerinde mesaisi o zaman başladı.

Kızı, Melek'i bir otelin gece müdürü olarak bildi hayatı boyunca. Babası güya o doğmadan önce bir trafik kazasında ölmüştü. Kızını, başan bursuyla yurtdışında okumaya gönderdi. Annem, bir tercih olarak beni babasız doğurdum, ona o gücü ve güveni anneannem verdi.

Melek alzheimer olunca unuttu söylediği yalanları. Parça parça hikayeler döktüğü ağızından. Sonunda hiç açamadığımız kasasını anahtarını kaçırdı ağızından. Uzaktan bitirilmiş lise diplomasını, Türk Dili ve Edebiyatı diplomasını ve tuttuğu 19 defteri buldum.

Okuduğunuz kitap, Melek'in o çok şık mekanların tuvaletinde asla teşekkür etmeyen adamlara, kadınlara kolonyaya tutarken şahit olduklarını yazdığı defterlerin bir seçkisidir.

Sabaha kadar selamsız insanların yüzüne gülen, bu sayede hayatı yüzümüze güldüren Melek.

Beyefendiler, hanımefendiler, Melek sırlarınızı hastalığa teslim olana kadar sakladı. Ben o kadar iyi biri değilim. Melek'in hayattan intikamını almak istedim bu kitapla."

Buz gibi sessizlik vardı salonda. Keman solo başladı: Kimseye etmem şikayet'in notaları...

Perdeler açıldı. Tekerlekli sandalyede beyaz saçlı bir kadın belirdi sahnede. Yanağındaki yankı izi, kırışıkları arasında bile hala belli oluyor, asimetrik yüzü yine de çok sevimli duruyordu.

Mikrofonu alıp Melek'e uzattı kadın.

Şefkatle ve şaşkınlıkla torununa baktı, elbisesinin kırmızı satenini, kumaşını anlamak ister gibi parmaklarıyla bir yokladı, insanlara baktı ama kalabalık bir salona bakar gibi değil.

Sonra gülümseyerek "Kolonyaya da alırsınız?" dedi.

Salonda, onlarca ağızdan aynı anda "Teşekkürler Melek Hanım" cümlesi duyuldu.

bavulunda dizeler

KALIT

Kalırsa bir soru kalır benden
Yanıtı var mıdır bilmem
Denizine, göğüne, toprağına
Uçanına, kaçanına bu dünyanın
Kalırsa bir soru kalır benden
Ölüm gelir, gün akşama kavuşurken

Kalırsa bir soru kalır benden
Yanıtı var mıdır bilmem
Yazar elim uzupun bir şiir
Söyler dilim içli bir türkü
Kalırsa bir soru kalır benden
Gökte yıldızdır o, toprakta gömü

Kalırsa bir soru kalır benden
Bir de üç beş şiir, iyi kötü

AHMET ERHAN

ÖYKÜ ÖZFIRAT

Şevket Çoruh: Önemli olan kavuk değil, tiyatrodur!

Sevket Çoruh, tiyatromuzun önemli simgelerinden olan kavuğu Rasim Öztekin'den devralarak yeni sahibi oldu. Çoruh, 2017 yılında "Kendimizi yetim hissetmemek için" diyerek tüm zorluklara rağmen Baba Sahn'e'yi kurdu. Özel tiyatroların pandemi koşullarında ayakta kalmaya çalıştığı şu günlerde Şevket Çoruh ile çeşitli meseleleri konuştuk.

■ Tiyatromuzun önemli simgelerinden olan kavuk size devredildi. Bunun sizde yarattığı duygular neler?

Öncelikle, Geleneksel Türk Tiyatrosu'nun çok önemli bir sembolü olan ve Kel Hasan Efendi, İsmail Dümbüllü, Münir Özkul, Ferhan Şenoy ve Rasim Öztekin gibi Türk tiyatrosunda efsane olmuş isimlerin taşıdığı bu onuru taşımak büyük bir gurur benim için. Tek söyleyebildiğim daha şimdiden bu sorumluluğun yükünü omuzlarımda hissediyorum. Bu onur ve gururu benden sonraki meslektaşına devredene kadar da layık olmaya çalışacağım.

■ Törendeki konuşmanızda son sözleriniz "Hak dostum, hak" oldu. Hak vurgunuzun sebebi nedir?

Hak dostum hak, diye başlarmış söze meddahlar... Kelimenin güzelliği içinde barındırdığı 20'den fazla anlamda gizli. Günümüzde, insanın en doğal haklarını, anayasa altındaki haklarının bile göz ardı edildiği bu günlerde bence Hak' diye başlamaktan daha iyi bir şey düşünemedim.

■ Kavuğun neden yalnızca erkek oyunculara verildiği tartışması üzerine, kavuğu kadın bir tiyatrocuya devretmeyi düşündü mü?
Ben şanslı bir kavukluyum çünkü, yaşayan iki kavuklunun onayı ile bu kavuğu alma şansına eriştim. Ferhan abi bir konuşmasında bu kavuğu

verme kriterlerini saymış, bu bir sır değil. Ferhan abi diyor ki: halkın sevdiği biri olacak, komik olacak ve muhalif olacak. Bu kriterlere uyan bir kadın tiyatrocu olursa niye olmasın.

■ İstanbul kültür- sanat alanında öne çıkan şehirlerden. İstanbul'un, tiyatromuz ve kavuk özelindeki anlamı nedir?

İstanbul, imparatorluklar başkenti olmuş yüz yüzlü. Doğal olarak da, sanat hayatının merkezi olmuş. Direkler arasından bugüne kadar da, değişen bir şey yok. İstanbul, tiyatromuzun da baş şehri olmuş, bu sebeple kavuk, İstanbul'daki kumpanyalardan günümüze kadar gelebilmiş. Ama yarın Anadolu'dan bir kavuklu olamaz mı olabilir tabi. Sonuçta kavuk, Türk tiyatrosunun bir sembolü, kavuklunun yaşadığı şehir değil, Türk tiyatrosunun bir parçası olup olmadığı önemli.

■ Pandemi sebebiyle tiyatro emekçileri zor günler yaşıyor. TALEPLERİ NELER VEZİCENEDEN KARŞILANMIYOR?

Tiyatrocuların tek bir isteği var, tiyatroların ve tiyatrocuların ayakta kalabilmesi. Aslına bakarsanız, Kavuk yüzünden hayatını idame etmekte zorluk yaşayan her sektörün, her çalışanın istediğinden farksız. Ayakta kalmak istiyorlar. İsteklerinin neden karşılanmadığına bir sürü cevap verilebilir, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik kriz, özel tiyatroların muhalif tutumu, iktidarın tiyatro ve kültür politikaları, içinden bir şıkla seçebilirsin.

■ Baba Sahn'e için durumlar nasıl? Önümüzdeki süreç için planlar neler?

Açık havalarda perde açmaya başladık. Ancak kimse yeni sezonun nasıl geçeceğini bilmiyor tahmin edemiyor. Elbette projelerimiz var ama bunları açıklamak, dereyi görmeden kulvar beğenmek gibi olur.

■ Türkiye'de izleyici tarafından kültür- sanat alanına yeterli ilgi olduğunu düşünüyor musunuz?

İnsanımızı kültürsana ile ilgilenmiyor diye suçlamak büyük haksızlık olur. Kültürsana insanın ihtiyaç piramidinde çok da öncelikli değil bunu hepimiz biliyoruz. İnsanımızı kültür sanatla ilgilenmiyor diye yargılamadan önce, ekmek alamayacak hale getirenleri yargılamak daha doğru olur.

■ Türkiye seyircisi sizin gözleminize göre genelde netarz oyunun izlemeyi seviyor? Nedenleri ne olabilir?

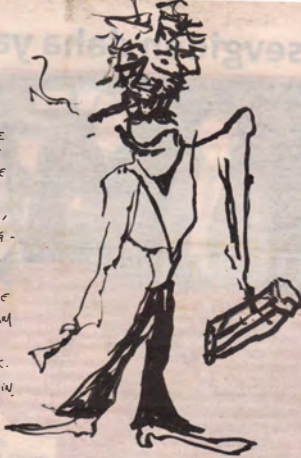
Seyircinin ilgi alanları üzerine özel bir araştırma yok. Ben sadece kendi tiyatromda nasıl oyunlar oynamaya çalıştığımı söyleyebilirim. Bizim repertuvarımızı oluştururken önem verdiğimiz noktalar var, oynayacağımız oyunun öncelikle bir derdi olması lazım, yani ülkenin, ya da günümüz insanının dertlerine denk düşen bir meselesi olmalı. İkinci olarak oynanmamış oyunlara oynamaya çalışıyoruz, son olarak da türüne olursa olsun insanların sıkılmadan izleyeceği bir seyirlik olmalı, bir marifet göstermeliyiz.

**Oynayacağımız
oyunun öncelikle
bir derdi olması
lazım, yani ülkenin,
ya da günümüz
insanının dertlerine
denk düşen bir
meselesi olmalı.**

MURAT ERTTEL

SABAH AREL KOLONYA SİGESİNE
BAKARAK - BU İGİLİR Mİ? PERİ
BABA DİYE SORDU BANA. BEN DE
TEHLİKELİ OLUR DEDİM ONA.
AMA PİRELER TELLİL İKEN,
BENDENİZ TAM DA SENİN YAŞ-
LARINDA ESENTEPE'DE İLK
OKULA GİDER İKEN OKULUN
KÖMÜR KAZANINA BAKAR İNCE
UZUN DAĞINIK SAÇLI BİR ADAM
VARDI, O İGERDİ. BİZ
ADAMDAN BİRAZ ÜRERDİK.
DEVAMLILAR HAVLAYAN VE ZIN
ÇİRE BAĞLI BİR DE KÖPEĞİ
VARDI.

ADAM DA EVİNDEN BAĞIRAKAK
DIŞARI ÇIKIP HERİMİZİ KOVA
LIYORDU. BAZEN DE KÖPEK
HAVLADIĞI HALDE ORTALARDA
GÖRÜNÜYORDU, SİZ DE KEYFİ
NİZE BAKIYORDUK.

YİNE KÖPEĞİN HAVLAYIP
DA ADAMIN ÇIKMADIĞI VE
BİZİM KENDİMİZDEN GECİĞİMİZ
BİR GÜN BİR ANDA ADAM
KOŞARAK BELMEYE BAŞLADI.
HERKES ACELEYLE UZAKLAŞTI
AMA BEN DURDUM VE
HİÇBİRŞEY DEMEDEN OLDUĞUM
YERDE KALKARAK ONA BAKTIM.
BANA DOĞRU SÖYLENEREK GELDİ
YANIMDA DURDU SİYİRLERİNEK
BİR TOKAT PATCATTI.

ÇOCUK HALİMCE TEPE TAKILAK
OLDUM VE KULÜBİMDA BİTMEYEN
BİR ÇİNLAMA İLE YERDEN
KALKARAK SAĞLAM FİRİR
SOKAK'TAKİ EVİMİZE DOĞRU
KOŞMAYA BAŞLADIM. KULÜBİM

BİTMEK BİTMEYEN SANİYELER
UZADIKÇA UZUYOR VE ÇIKMAZ
SOKAKTAKİ EVİMİZE ULAŞMAK
GİTİDE ZORLAŞIYORDU.

YEMEK YAPMAYAN OLAN
ANNEM BEN DEMİR KAPILI
DEVE ÇANINI ÖTTÜREK
AÇIP ONA DOĞRU KOŞARKEN
ENDİŞE İÇİNDE BANA BAKTI.
HERŞEYİ BİR ÇIRPIPA ANLA
TIRKEN HEM DİNLIYOR
HEM DE BİR YANDAN

BÜYÜK BİR GÜÇ VE HIZ
İLE DEVLEŞİP KOSKOCAMAN
OLMUŞTU. DEV ANAMICA
BİRLİKTE OKULA GİTTİK
VE ANNEM ADAMI UFALADI.

O KOCA ADAM DEV ANAMIN
KARŞISINDA UFALIP KÜÇÜK
OLMUŞ, KÖPEK BİLE SUSMUŞTU.
O GÜNDEN SONRA TÜM
ÇOCUKLARLA BİRLİKTE KÖMÜR
TEPESİNE İSTEDİĞİMİZ GİBİ
TIRMANIP AŞAĞI YUVARLIDUK.

OKULUN ARKA BAĞGESİNİN
HEMEN YANINDA TAHTA VE
TENEKELERLE KAPLI BİR EVİ
VARDI. KAZAN DAKESİNİN
KAPISININ KÖŞESİNDEKİ KÖMÜR
YİĞİNİ HERİMİZİN İLGİSİNİ
ÇEKİYOR VE TENEFÜSLERDE
ORDA BULUSUP TEPEŞİNE TIRMA
NIYOR SONRA KAYA YUVARLANMA
KÖMÜRLERE BULANIYORDUK.

TAM NESE İÇİNDE KARA
KURUMALAR İLE HEMHAL OLMUŞ
İKEN ADAMIN KÖPEĞİ
HAVLAMAYA BAŞLIYOR,

Saygı adalete sevgiden daha yakın durur

"Saygı: Bir Ercüment Çözer" dizisi geçtiğimiz günlerde BluTV ekranlarında izleyicisiyle buluştu. Yapımcılığını BluTV ve Inter Medya'nın yaptırdı, yönetmen koltuğuna Ali Taner Baltacı'nın oturduğu, senaryosunu Ercan Mehmet Erdem'in kaleme aldığı polisiye ve suç türündeki dizinin oyuncu kadrosunda ise Nejat İşler, Rojda Demirel, Tansu Biçer, Miray Daner, Boran Kuzum, Erkan Can, İtir Eren ve Eren Demirbaş gibi birbirinden başarılı isimler var.

Daha önce Çukur, Beş Kardeş, Yozgat Blues ve Ufak Tefek Cinayetler gibi pek çok başarılı işte karşımıza çıkan Tansu Biçer ile diziyi, Ankara'yı ve Ercüment Çözer'i konuştuk.

■ Onlarca sinema filmi, dizi, tiyatro... Bugün dönüp baktığımızda kariyeriniz açısından nasıl hissediyorsunuz kendinizi? "İyi ki oyunculuk" var mı o hislerin içerisinde?

Kariyer yapmak gibi düşünmüyorum bu yaşadığımı. Geriye bakınca kendimi kesinlikle iyi hissediyorum. İyi ki bu seçimi yapmışım diye zamanlarında. İnsanın tatmin olduğu bir işe emek harcaması çok güzel bir duygu. En ufak başarıdan mutluluk duyarken, en büyük zorlukta baş etme gücü veren bir şey.

■ Dizide oynamak, sahnede olmak, sinema filmi çekmek? Hepsini nasıl mukayese edersiniz?

Özünde bana düşen kısmı aynı aslında. Çok bir değişiklik olmuyor oyuncu açısından. Sadece her birinin seyirci ile iletişim kurma biçimi, araçları ve üslupları farklı. Bu fark da çoğunlukla teknik bir fark. Zamanla öğrenebileceğiniz bir konu. Dolayısıyla hikaye çok önemli oluyor oyuncu açısından. Hikayesi iyiye her biri ayrı ayrı sevecek çalışmak isteyeceğiniz işler olabilir. Yaparken duyulan hazı düşüncecek olursam da tiyatroyu hala ilk sıraya yazarım. Çünkü kesinmeyen, canlı bir akış var ve bu çok güçlü bir his.

■ TV dizisi ile internet dizisi arasında oyunculuk anlamında farklılıklar var mı?

Elbette var. Birincisi, ciddi bir süre farkı var. TV'de haftalık

yetistirmek zorundasınız.

Dijitalde ise hepsini bitiriyorsunuz ve öyle yayınlanıyor. Bu da karakter ve hikaye açısından sahip olduğunuz bilgiyi artırıyor ve koşturma olmaması sizin işinizi ayrıntılı ele alabilmeniz de sağlıyor tabii ki. Ayrıca sonunu biliyor olmak büyük bir avantaj karakter tutarlılığı açısından. Oynama biçiminizi değiştirmeye de bu durumun performansı ciddi bir şekilde artırdığını düşünüyorum.

■ Ve BluTV'de yayınlanan Saygı Bir Ercüment Çözer Dizisi. Nasıl dahil oldunuz diziyi?

Bana önerdikleri rol gerçekten ilgi çekiciydi. Bir de üstüne yönetmenimiz Ali Taner Baltacı ilk buluşmamızda rolü ve role kendisinin nasıl baktığını öyle güzel, canlı ve heyecanlı anlattı ki onunla beraber bu karakteri çalışmayı çok istedim. Kendisine teşekkür ediyorum gerçekten. Değişik gibi de oldu üstelik, beraber heyecanlı ve zevkle çalıştık Savcı Halit için.

■ Dizide canlandırdığınız karakteri öncelikle sizden dinleyelim.

Dizide Savcı Halit rolündeyim. Meslekte çok itibar görmeyen, sıradan bir savcı Halit. Ancak sonra olaylar patlayınca, dosya öncesinde onda olduğu için bir anda önemli birine dönüşüyor. Kendisi kesinlikle adaleten, doğrudan yana biri. Bu davayı da gerçekleri ortaya çıkarmak üzere yönetiyor ancak onun da hepimiz gibi bazı zaafı var ve bu zaafı da onun hikayesini beklemediği bir yere götürüyor.

■ Ankara'da doğdunuz. İseyi İzmir'de, üniversiteyi ise Eskişehir'de

İçinde hiç sevgi taşımayan birinin de saygı duyabileceğini sanıyorum. Bu seveple her bir kavram tek başına izleyemiyor sanki. Hepsini birbirini bir şekilde besliyor, destekliyor.

tamamladınız. Ankara'da doğmak dizi için artı bir yan oldu mu?

Bilmiyorum. Ortaokula kadar Ankara'daydım. Derinde değil belki ama kısmen de olsa devletin merkezi hissiyatını almışsındır muhtemelen. O da belki farkında olmadan (umarım) rolüme etki etmiştir. Sonuçta bir devlet memurunu oynuyorum.

■ Ankara ile kurduğunuz bağ nasıl?

Eselden çok güçlüydü. Sonuçta çocukluğum geçtiği şehir. Hala çocukluğumdan gördüğüm arkadaşlarım var. Şehrin kendisini uzun bir süre özledim ama sonra geçti açıkçası. Hala gittiğimde iyi hissedirim ama artık özlemiyorum. Bu da bence sonrasında çok şehir değiştirmekten kaynaklanıyor. Bir şehre bağlanma hissim kayboldu diye düşünüyorum.

■ Ercüment Çözer karakterini çok sevebilmek mümkün mü?

Bence çok da sevecek bir karakter değil doğrusu. Kendisi de bununla çok da ilgilenmiyor gibi geliyor bana. Saygıya daha fazla önem veriyor gibi :) Saygıya verdiği önem ve bunun için yaptıkları belki içimizi soğutur bir miktar ve bu onu sevmeye sebep olabilir ama dikkatli olmak lazım böyle durumlarda bence. Sonra bu tip bir sevgi bizi aslında olmadığımız ve asla olmak istemeyeceğimiz birine dönüştürebilir.

■ Ercüment Çözer'in dediği gibi "Saygı" her şey mi? Siz saygı hakkında ne düşünüyorsunuz?

Saygı çok önemli bir kavram. Ben de saygıya sevgiden daha çok önem veriyorum açıkçası. Çünkü saygı adalete sevgiden daha yakın duran bir kavram benim için. Ancak içinde hiç sevgi taşımayan birinin de saygı duyabileceğini sanıyorum. Bu seveple her bir kavram tek başına izleyemiyor sanki. Hepsini birbirini bir şekilde besliyor, destekliyor diye düşünüyorum.

BİR ERCÜMENT ÇÖZER DİZİSİ

SAYGI

blutv | yayında

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Suphi Deniz kimdir

Geçen ayın özeti:

Suphi Deniz bir yandan Ayı Orhan'ın ölümüne dertlenirken diğer yandan Sait Faik ile karşılaşması, polisin suçlayıcı tavır ve müze bekçisinin verdiği mektup ile sarsılmıştır. Tüm bunları Ercan'a anlatır. Ercan'ın da Sait Faik ile karşılaştığını söylemesi, işleri iyice içinden çıkılmaz bir hale getirmiştir. Üstelik Sait Faik, Ercan'ın eline bir poşet tutuşturmuş, poşetin içinden "Medarı Maiyet Motoru"nun ilk baskısı çıkmıştır.

Burada biraz duralım artık. Size kendimden yeteri kadar söz etmediğimi düşünüyorum. Beni daha iyi tanımazsanız bu hikayenin buradan ötesi yalan dolan gelecektir size. Bu beni üzer.

1978 yılında Ankara'da doğdum. Liseyi bitirdiğim zaman Fransızca ve İngilizce'yi çok iyi derecede konuşabiliyordum. 18 yaşımı doldurduğum gün mahkemeye başvurup adımla değiştirdim. Suphi; Mustafa Suphi'den, Deniz ise Deniz Gezmiş'ten

geliyor. Liseden sonra tek tercihim olan ODTÜ Bilgisayar Mühendisliği bölümüne girdim. Bu kimse için şaşırtıcı olmamıştı çünkü daha ortaokul yıllarımda Pascal, Cobol gibi programlama dillerini kullanarak kodlar yazıyordum. Bilgisayar ile tanışmamın ilk senesinde mahalle bakkalına cari hesap programı yazmıştım. Bana para vermişti hatta kabul etmemiştim. Bunun üzerine bir yıllık erzak yollamıştı eve.

Üniversiteyi üç sene bitirdim. İki seneyi aşkın bir süre Ankara'da bir bilgisayar firmasında yazılımcı olarak çalıştım. Daha sonra istifa edip üniversiteden iki arkadaşım ile bir yazılım firması kurdum. Tam bir sene sonra hissemi ortaklarımıza satıp Viyana'ya sanat tarihi okumaya gittim.

Viyana Güzel Sanatlar Akademisi'ne girdim. Milena Dimitrova ile burada tanıştım.

Aşık oldum...

Milena benden beş yaş büyüktü. Akademinin genç profesörlerindendi. Olağanüstü bir ressamdı. Kiki Kogelnik'in atölyesinde yetmişmişti. Fransız bir orkestra şefi ile birlikteydi tanıştığını sıralarda; Boris Bilmeme! Soyadını hatırlamıyorum bile; üçüncü sınıf kötü bir şefti. Geldiği bir ilişkileri vardı. Hatta ilişkileri sadece gittiydi bence.

Kogelnik'i, Milena'yı tanımadan önce de biliyordum ama "Popart" hiç ilgimi çekmezdi. Önce Milena'yı, sonra Kiki'nin resmini sevdim. O günden sonra şimdiki gibi çizmeye başladım herhalde.

Milena gerçek olamayacak güzellikte bir Bulgar kadınıydı. Vücudu, o biçimli ayaklarından hiçbir zaman eksik etmediği bir stiletto ile bağırdı. İncecik bilekleri, cetvelle çizilmiş kadar muazzam bacakları, küçükük kalçası, incecik beli, küçük memeleri, incecik kolları, bilekleri, kalem gibi parmakları, ve iki küçük adayı andırın omuzlarının üzerinde yükselen damarlı boynu, kıpkırmızı dudakları, masmavi gözleri ve adalarına kadar uzanan sapsarı saçları ile bir ressam adayının başına gelebilecek en güzel şeydi Milena Dimitrova. Biri eğer ressam olacaksa onu resmedebilmeliydi. Ya da sadece onu tuvale aktarmak için bile ressam olabilirdi bir adam. Ya da fark etmez; bir kadın! Milena'nın güzelliği ile büyülenmeyecek tek bir canlı

olamazdı evrende.

O sevsin diye öyle şeyler yapardım ki, ancak filmlerde olurdu. Freudgasse'deki evimin karşısındaki Bauer Cafe'de yemek yemiştik bir akşam.

Daha önceden alıp arkadaşım olan garsona verdiğim yüz tane gül, biz cafeden çıkarken kapıdan evimin kapısına kadar olan yola seriliyordu. Evde mumlar. Her tarafta güller ve o güllerin sarhoş edici kokusu. Rachaminof'un Opus 3, 2. Prelüdünü Evgeny Kissin çalıyor. Hiçbir şey söylemeden saatlerce seviştikimizi hatırlıyorum. Aynı prelüd bitip bitip tekrar başlıyordu. Daha sonra günün ilk ışıklarına kadar Kafka'nın "Milena'ya Mektuplar"ını Almanca çevirisinden okumuştum ona.

İlişkimizi akademide herkes biliyordu. Destansı bir şeydi. Biri birlikte gören birinin hissetmemesi, anlamaması da mümkün değildi zaten. Biri bizi sadece seyrederek gülebili ya da ağlayabiliirdi. Bugün hala gidip sorsanız akademinin gediklilerine, Suphi deseniz Milena derler. Milena deseniz Suphi.

Milena, Boris Bilmeme ile gidip konuştuktan sonra artık emin olmuştu boşanacaklarına. Boşanacaklardı ve biz Paris'e yerleşecektik. Milena bir sanat galerisi kuracaktı. Ben Paris'te akademiye devam edecektim.

Boşanmadılar.

Milena ve Boris Bilmemme birlikte Paris'e yerleştiler. Milena'nın soyadı da Bilmemme oldu. Bir de çocuk yaptılar.

Ben Türkiye'ye döndükten sonra aradı buldu beni Milena. Aradı diyorsam telefonla aradı bir süre telefonlaştık. Çocuk Bilmemme büyümüş, Boris Bilmemme ile boşanmışlar falan. Gelmek istedi bir yaz yanıma. İstemedim. Bauer Cafe'den Sultan Pub'a kadar içtiğim anti depresanlar İstanbul'a üçüncü köprü olurdu. (O zaman daha üçüncü köprü yapılmamıştı.)

Milena'ya kızgın mıydım? Haylı kızgındım! Ondan sonra karşıma gelen her kadın "suçlu" başlıyordu. Ben onları beraat ettirene kadar da her şey soğuyordu. Masumiyet karinesinin katiliydi Milena!

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Milena'nın hayatıma girişi kadar çıkışı da olaylı oldu. Sadece beni değil, Viyana'yı da terk etmişti. Giden kendisi değilmiş gibi iki üç ayda bir arar nasıl olduğumu sorardı. Nasıl mıydım? Ben tam kendimi toparlamaya başladığımda yine arardı. Özledim derdi.

Akademiye bırakmıştım. Sabahlara kadar kırmızı şarap ve kırmızı Gauloises içiyor, sadece Wagner dinliyor ve sadece resim yapıyordum. Kimi zaman sigara almayla bile çıkmadan bir hafta durmaksızın resim yaptığım oluyordu. Üst katımda Patricia adında Slovak bir öğrenci oturuyordu. Okuldan sonra bir barda çalışıyordu. Onu arıyordum, gelirken bana sigara ve şarap getiriyordu. Sonra saatlerce beni resim yaparken izliyor, benimle Wagner dinliyor, sohbet ediyor, sevişiyor ve gidiyordu. O dönem Wagner operaları dışında duyduğum tek insan sesi, gördüğüm tek insan yüzü Patricia'ninkiydi. Delirmediysem Patricia sayesindeydi.

En çok para kazandığım dönemdi. Zaten param vardı. Ama şimdi en az harcadığım bir de üzerine para kazandığım bir dönemdi. Sergi yapmıyordum ama resimlerim peynir ekmeğe gibi satılıyordu. Galeriyer resim yetiştiremiyordum. Resim satmak için bile evden çıkmıyordum. Galerinin sahibi Wolfgang ara sıra iki şişe şarap alır eline, güya sohbet etmeye uğrar, bitirdiğim işleri alır giderdi. Wolfgang, Rachmaninov'tan nefret ederdi. Ben de her geldiğinde Kissin'in prelüdlü albümünü çalardım. Uzun süre dayanamaz, giderdi.

Aşağı yukarı bir seneyi aşkın bir süre böyle geçti. Halimden şikâyetçi değildim. Aklınıza öyle üstü başı pejmürde, saç sakal birbirine karışmış, çöp evde yaşayan biri gelmesin. Evet, bir tek saçımı, sakalımı salmıştım. Ama ev düzenli temizleniyordu. Ayrıca en sevdiğim şey yemek yapmaktı, evde yemek eksik olmuyordu. Diğer tüm ihtiyaçlarımla ise Patricia ilgileniyordu. "Anılarım - Suphi Deniz" kitabımda Patricia ile ilgili daha detaylı bilgi edinebilirsiniz.

Milena'yı bu güne kadar hiç yazmamıştım. Bir gün uzun uzun anlatmak, yazmak istiyordum.

Bir sene kadar daha hayat böyle sürdü Viyana'da. Sonra bir sabah uyandım. Saçımı ve sakalımı kendim kestim. Yıkandım. Bir taksi çağırdım. Havalimanına sürmesini söyledim.

İstanbul biletimi bile alandan aldım. Elimdeki ruloda tek bir resimle bindim İstanbul uçağına.

Sonraki Sayda:
Suphi'nin İstanbul'daki ilk günleri.
Suphi ilk ne zaman kedi oldu.

KONU SEN
OLUNCA, BEN
DE OLAYIM
DİYORUM.

KEDİ,
UZANAMADIĞI
HİKÂYESİNİN İÇİNDE
KAYBOLDU.

EVREN BARIŞ YAVUZ

Güçlü değil adil ol

Herkes güç ister. Güçlü olmak, gücün sahibi olmak ister. Güçlü olanla yakın, güçlü olanla birleşmek ister. Kimse gücün ne olduğunu düşünmez uzun uzadıya. Güçtür işte güç... Paradır, makamdır, mevkidir... Gücün biçimleri vardır, görünümleri... Bazen ailedir güç, bazen güzeldir. Bazen zekâdır ve bazen erdemisizliktir. Çünkü güç istenci büyük bir orbuluk da verir, onu arzu edene...

Güç silahtır. Güç büyük ordulardır. Güç altındır, petoldür, döviz cinsinden servetlerdir. Güç ona sahip olanı biçimlendiren dışsal şeyin adıdır. İnsan güçsüzdür doğarken ve ölürken. Çıplaktır, cepsiz, kartsız, kasasızdır.

Güç anıyor herkes. Tek başına ya da kalabalık olarak... O kalabalıktan güç alarak hatta. Hatta sadece kalabalıkta güç hissederek kendini, teklîğinden korkarak, teklîğinde güçsüz bilerek kendini...

'Güç zehirlenmesi' derler bazılarının için. 'Güce tapan', derler. Çünkü gücün benliği işgal eden büyük arzu. Güç değiştirir, güç onu isteyen başka birine, elde edeni başka birine benzer. Sonra ikisini de bambaşka bir şeye tahvil eder. Güç akışkandır. Dağlar gibi değildir, rüzgâr gibidir bazen sırtından esip senin hizını artıran, bazen yüzüne doğru vurup seni yolundan eden. Akar o, bedenden bedene, elden ele geçer. Eline geçiren güçsüz olanı görür. Gücsüzken ona güç uygulayanları anımsar, güç intikamdır, dili intikamcadır.

Bakmayın siz, herkes intikam ister. Bakmayın siz herkes gücü ister içinde, elinde... Böyledir insanın mayası, bununla kanlanmış, karışmıştır kanına bunlar. Güç illa ki vardır. Soru şöyle sorulur.

Sen hangi güç biçimini istiyorsun?

Paradan olanı mı, silahtan olanı mı, soydan olanı mı? Hangisi senin güç isteğin? Hangi gücü istersen ona benzersin çünkü.

Ben yeni bir güç biçimi istiyorum, diyecektir bazıları. Nasıl? Hakikatten mi? Derinlikten mi? Sevdiğini mi yapacak bu güç... Gücün can yakacak mı? Cana kıyacak mısın? Mazlumken zalim olmaktan kaçınabilecek mısın?

Sordun bunları kendine. Sen kendine şahiden hiç soru sordun mu? Kendin diye bahsettiğin şeyin sen olduğuna emin misin ki. Kendisi olmak da bir güçtür keza herkes kendisi olmakzen. Herkes uyurken uyanık olmak da bir güçtür ama yapayalnız... Evet, güçlüyün kalabalıma cüretini de isterseğ başta türlü olacaksa artık. Başka türlü bir güç biçimi aramak da güçlendirdir.

Ama işte aramanın da ıryere varması gerektir. Aramay mutlak kılan bulamaz hiçbir zaman. Böyledir zamanın yalanı. Yalandır ama kimse söylemiştir, herkes inanmıştır ama yalandır. Yalanı yoktur yalan vardır adı zamandır.

Gücünü korumak için güç isteyen ilk benliğini kurban eder insan. Güç elde edildi mi bir kere... Akışkandır, dedik ya. Onu korumak içinde delirmiş gibi olur ama değişik gibi olmaz bu. Çirkin olur. Delilik güzeldir ya çoklan. Bu delilik değildir çirkin bir sayrılıktır.

Bizi korusun hayat. Bu sayrılıktan, bu tükenmeden saklın bizi sevdiğimiz.

Çünkü büyük bir güç sayrılığ izliyoruz. Bu sayrılığın içinde gücün aldıkları hazdan vazgeçmeyen bir kalabalığın gaddarlığını izliyoruz. Gaddarlar, dışlerinde insan eti var ama sanıyorlar ki yamyam değiliz. İnancıları var, inançlarını anlatıyorlar sürekli, inançlarını sanki onların malıymış gibi anlatıyorlar. Güçlüler şimdiki zamanın güç ölçütlerine bakınca, gücün başka bir şeyleri yok dikkatli bakınca. Sayrılığın içindeler, "güçlüyüz biz" diye bağışıyorlar, bunu neden yaptınız diye soran çocuklara. Çünkü sadece güçlüler.

Güçlüler ama haklı değiller. Hakikatten kopmuşlar, güçleriyle hakikat inşa ederiz sanmışlar ama olmamış işte, dışlerinde insan eti, ağaç kabuğu, su kırkılar. Çirkinler ama süslüler artık. Süsleri var alından, süsleri var gülmüşten, süsleri var kanlı hisselerden. Sürekli başını ve övünme içindeler. Mutlu değiller bakınız, mutsuz bile değiller başka türlü bir hayâsızlık içindeler, sürekli geçmişin arasında kendi haksızlıklarına kılıf arar haldeler. Değil mi ki güçlü olmak haklı yapmaz kimseyi...

Onları izliyoruz. Onların bizi izlediğini biliyoruz. Adil olmamız, adaletli olmamız, adalet her ne ise, onun için bir hakikatle doldurmalı, hayatla sınamamız. Bunu biliyoruz, bunu söylüyorlar, bunu duyuyorlar onlar da... Güllüleri bize, zayıf, çelimsiz ve bakımsız halimize bakıp hor görüyorlar, "siz kimsiniz ya" diye sesleniyorlar.

"Biz" diye başlıyorlar biz, biz! Biz diyenleri hepsinin elinde kendi kardeşinin kanı... Biziz beğenmiyorlar. Bizim inancımız olduğunu inanmıyorlar. Hâlbuki gücün yana değil hakikatten yana tutum alanlarının tavrına iman denir. İman onların göğüs kafeslerinde mustulandır. Bizim bastan

aşağıya maneviyattan yapıldığımızı, bütün tercihlerimizin cılgınlıkla ölçüldüğünü anlamıyorlar. Maddileşmiş, taşlaşmış bil kalbin yükünü taşıyorlar ve daima mazlumların kahırını yem ediyorlar kurdukları köle pazarlarına.

Güç böyledir işte kardeşlerim. Güç biçimleri böyledir. Akışkandır, temassızdır, durur ve geçer. Bunlar bilmez bunu. Sonsuz ve kadim olacak sınırlar iktidarlarını, bu sonsuzluğun haklarını olduğuna söylerler, yalan söylerler, rıya söylerler... Dilleritaşmıştır. Bir aleme dönüşmüştür artık bunların dilleri.

Güçlü olmak ve adil olmak bize yazgılıdır.

Güçlü ama gücünü adaleten alan, gücünü hakikatten alan, gücünü paylaşılan lokmadan, beraber taşınan yükten alan, birlikte çekilen ezadan alan bir güç... Gücümüz yalnızlıktan korkmamaktan, gücümüz kalabalıktan saklanmamaktan gelir.

Aşk olsun, ant olsun, can olsun...

Herkes uyurken uyanık olmak da bir güçtür ama yapayalnız...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranney.org>

Mehmet Ali & Akşemsafası

KAAN SEZYUM

Şimdi ise kendileri lüks
ve başarılı görünsün
diye lüks ürünler
kiralayan insanlardan
oluşan bir topluluğun
içinde yürüyoruz.
Herkes imrenilemek
iştiriyor bu yeni
toplumda.

Başarılı olmanın garantili üç yolu

*hoca, bu demiş ya katil olur ya büyük adam
ikisinin arasında zati bir soğan zarı
doğa kanunu kurt kapanı
kapanın elinde kalmış dört mevsim diken...*

Çoğu insanın istediği bir şey,
hayatta başarılı olmak. Tabii
bunu istemeyenler de var, iyi bir
insan olmayı tercih edenler, hayatlarını
daha büyük bir amaca adanmış ya da
kendilerini yok sayarak yok edenler... Ama
yine de hayatta başarılı olmayı çoğumuz
ısrarla istiyoruz. Başarılı olanları takip
ediyoruz, onları kışkırtıyoruz, onlara
imreniyoruz, onların yaşadığı gibi yaşamak
istiyoruz. Hayatın balını onlar gibi, biz
de parmaklarımızın arasında hissetmek
istiyoruz. Onlar nasıl eğleniyoruz öyle
eğlenmek istiyoruz, onlar nasıl araçlar
kullanıyor biz de onlara imreniyoruz,
nereye tatile gitseler, biz de oralarda tatil
yapmak istiyoruz. Başarının kriteri adeta
"like" olmuş durumda.

Gösteriş ve kendini satmak artık yeni bir
"yeni başan" tanımını da getiriyor gibi.
Görgüsüzlük ve kendini beğenmişlik
yeni başarıda ön planda. Eskiden okula
gitmişliğe çantamızda muz varsa
çıkartıp yemek için çevremizde bizi gören
olmadığını beklerdik. Utanurdık, muz
lüksü, lüks gösterilmezdi. Şimdi ise
kendileri lüks ve başarılı görünsün diye
lüks ürünler kiralayan insanlardan oluşan
bir topluluğun içinde yürüyoruz. Herkes
imrenilemek istiyor bu yeni toplumda. Tabii
ki arada bunu reddedenler de var fakat
onlar da giderek yalnız kaldıkları hissine
kapılıp kendi kendilerini alıkoymuyor. Ne
kadar reddetseler de sistemin içine bir
kere girdiğin zaman dışına durmaya bile
çalışsan o durum bile sistemin varlığına
işaret oluyor.

Ya tamamen soyut yaşayacakmış ya
tamamen dışında kalacakmış, uzaktan
bile görmeyeceksin ya da gördüğün an
zaten ondan gelen seslerle, koklarla,

laykılarla başka bir duruma düşeceksin.
Günümüz modern tüketim toplumunun
geldiği noktalardan biri de bu. Bir nevi
"like" tüketimi. Beğenildiğin ya da ortada
olduğun süre kadar varolma gerçekliği.

Gündelik güncellenen trendler listelerini
bir kenara bırakırsak, gerçek başarının ne
olduğuna biraz daha net odaklanabiliriz.
Aslında başarı bir sonuç olarak geliyor,
öncelikle onu kabul etmek gerek.
Başarı parayla satın alınamıyor, başarı
üzerinizde hiçbir zaman bol ya da çirkin
durumuyor. Gerçek başarı sizi görgüsüz
gibi göstermiyor. Fayans çekmiyorsanız
burnunuzdan yanlı. Gerçek başarının
tertemiz bir kafası var, ertesi gün tadını
kaçmıyor. Sahte başarılar olduğu gibi
pişmanlık yapmıyor, mutsuz etmiyor. Bir
anda satın alınamayacağı için de alışık
olmayan basende duramayan çok gibi
de üzerinizden düşmüyor. Başarı size
yakıyıyor, tabii başarısansız.

Hal böyleyken, gerçek temiz ve saf başarıyı
nereden edineceğiz, nasıl elimize geçecek,
arada başına bir şey gelecek mi? Öncelikle
başarının bir sonuç olduğunu, varılacak ya
da yarıdan geçilecek bir durak olduğunu
unutmayalım. Başarı uzun bir yolun
sonunda mola verdiğiniz bir dinlenme
tesisi gibidir. Dinlendikten sonra yola
devam etmeniz gerekir, yoksa o tesiste
sonsuzsa kadar kalırsınız. Bir sonraki tesisi
görmek için yola devam etmek şart.

Basit birkaç yöntemi gösden geçirerek
başarıya olan yolunuza iyi bir başlangıç
yapalım. Madde madde veriyorum başarıyı
olmanın yollarını, notunuzu alın. Belki de
az sonra hayatınız değişecek. Ama yanı
bu yazıya kadar da değişimideye çok da
şey etmeyin hehehe. Neyse umutsuzluğa
alışmadan gelin maddelerimize bir göz
atalım.

* Merak

Meraklı olmayı kendinize öğretin.

İçinde bulunduğunuz durum nedir,
çevrenizde neler oluyor, bulunduğunuz
ortam neye benziyor. Bunları merak
etmelisiniz. Merak etmeyi bir şekilde
kendinize öğretmeniz lazım. Çünkü
"merak", "çözüm"ün bir parçası. İçinde
bulunduğunuz sistemi algıladığınızı ölçüde
ona hakim olabilirsiniz, yaşadığınız zorlukları
aşmanız bu ölçüde kolaylaşır. Merak zaten
insanoğlunu da hep ilerletti götürmüştür.
Bilimsel ya da kültürel gelişmelerin çoğu
meraktan ya da savaş gibi zorluklardan
ve zorluluklardan ortaya çıkmıştır.
Merak ettiğiniz her şeyi delillercesine de
öğrenmeniz gerekmektedir. Sadece işlerin
nasıl döndüğünü ya da işlediğini anlayarak
da büyük bir aydınlanma yaşamazsınız
mümkün.

* Tekrar

Bir müzik aleti mi çalacaksınız? Daha iyi bir
vücuta mı sahip olmak istiyorsunuz? Daha
çok kazanmak mı istiyorsunuz? Daha iyi
bir evde mi yaşamak istiyorsunuz? Her gün
düzenli olarak diğerlerinin yaptığundan farklı
bir şey yapmanız gerekmektedir. Gündelik
rutininizin içine yeni rutinler eklemeyi
deneyin. Herhangi bir şeyi her gününde
15 dakika yaparak bile inanılmaz ilerleme
gösterebilirsiniz. Ama buradaki kilit nokta
"her gün" yapmak. Her gün 4. Murat'ın
gürzünü kaldırdığı gibi kendinizi zorluklara
alıştırın. Kısa bir süre sonra vücudunuzun
ve zihninizi size verdiği yanıtı siz de
aşacaksınız.

* İsrar

Ne yaparsanız yapın, ısrarlı ve tutarlı olun.
Kötü şakalar mı yapıyorsunuz? Devam
edin, bir noktada tarzınız olacak. Kötü şair
mı yazıyorsunuz, vazgeçmeyin. Bir süre
sonra ısrarlı bir şekilde yaptığınız her ne ise
onu benimseyecek ve içselleştireceksiniz.
İşin ilginç yanı bu çevrenize de yapacak.
Kötü ama başarılı bir örnek olarak Nusret
ya da CZN Burak'ın korkunç ama başarılı
şakmalarına bakabilirsiniz. Tabii ki iyileye
kötüyü ayırmak size kalmış.

GONCA ÖZMEN

Louise Glück

Yabancı dil bilmeyen okurların, Amerikan şiirini yeterince tanıdığı söylenemez. Walt Whitman, Ezra Pound, Emily Dickinson, Sylvia Plath, E.E. Cummings, Anne Sexton, Wallace Stevens gibi birkaç şair adı akla gelir. Üstelik çoğu kitabı da çevirmedi bu şairlerin. Pound'un Kantolar'ının tamamını çeviren Efe Murad'ı kutlamalı yeri gelmişken - bu yılın en önemli edebiyat olaylarından biri bence. Diğer de kuşkusuz 1943 New York doğumlu şair ve denemeci Louise Glück'un 2020 Nobel Edebiyat Ödülü'nü alması. Hem Glück'un yapıtlarına hem de şiire olan ilginin artması olasılığı son derece sevindirici.

Louise Glück, ilk şiirlerini 1960'lı yıllarda yayımlamaya başlamış, ilk kitabını 1968'de çıkarmış, ABD'nin birçok üniversitesinde öğretim üyesi olarak dersler vermiş, "Poet-Laureate" seçilmiş, işlerinde Pulitzer olmak üzere önemli ödüller almış bir şair. Glück'ten ilk olarak Talat Sait Halman'ın çevirip hazırladığı Amerikalı Kadın Şairler Antolojisi'ndeki (Varlık Yayınları, 1992) iki şiiri okumuştum. Daha sonra Güven Turan'ın şairin ilk altı kitabından çevirdiği 49 şiirin yer aldığı Seçme Şiirler'ini (YKY, 1994), Turan, Kitap-ık dergisinde (Kasım-Aralık 2000), Glück'un altı şiirinin daha çevirisini yayımladı. Gökçenur Ç., Neşe Yaşın ve Nuray Onoğlu'nun internete okuduğum birkaç çevirisi dışında, bir de Nezi Öner'un, şairin Vita Nova (1999) kitabından yaptığı 8 şiir çevirisi, (Cumhuriyet Kitap, sayı: 546) benim Glück'ten Türkçe okuduklarım arasında. Selçuk Altun'un bir büyük inceliği "Bu şair senin kumaşından," diyerek bana hediye ettiği İngilizce kitaplar, asıl tanışıklığı ve hayranlığı yarattı.

Glück'te beni en çok etkileyen şey "kendiliğindenlik". Yalın söyleyip derin duyan, sadelikten ve sahicilikten yana olan, eksilte eksilte yazan, dolaysız ama sakımsız, diling ana dip dalgalı bir şair. Sessizliği, boşluğu şiirine dahil eden bir şair. Şiirlerindeki duygusal ve düşünsel derinliği, lirizmi, yalın dili, zorlamasız ve yoğun söyleyişi, ritmik tekrarları, dolaysız sözcükleme çarpıcı bir şair. Yazdıklarının ara ara size vurup durmasından - bu kendiliğindenlikten. Glück, kendisi ve yakın çevresinden başlayarak gündelik yaşamdan gözlemlediklerini, kişisel deneyimlerini yazar - bunu salt bir itiraf şiirine dönüştürmeden. Kişisel yaşantıları, duyguları ve durumları dile getirirken kişisel çemberi içinde sıkışıp kalmaz, insanlık hallerine doğru genişletir şiirini. Şiirlerindeki "ben" özne değışikendir, bir Yunan tanrısı da konuşturur bir çiçeği de. Geçmiş, deneyimlenleri diğdikler durur. Söyleyemediklerimizi, içimizi gömdüklerimizi, mahrem olanı, söyleyemeyeni yazar.

ZAMAN

Çok fazlaydı, hep, sonra çok az.
Çocukluk: hastalık.
Küçük bir zilim vardı yatağın yanında -
zilin diğer ucundaysa annem.

Hastalık, gri yağmur. Köpekler yağmur boyunca uyudu. Yatakta uyudular -
ucunda, anladılar gibi geldi bana
çocukluktan: kendinde olmamak en iyisi.

Yağmur, pencerelerde gri izler bıraktı.
Kitaplarla oturdum, yanımda küçük zil.
Herhangi bir ses duymadan, çıkrılık ettim bir sese.
Herhangi bir işaretini görmeden ruhun,
onda yaşamaya karar verdim.

Yağmur yavaş yavaş göründü ve kayboldu.
Aylar sonra, bir gün içinde.
Nesneler rüyalara döndüştü, rüyalar nesnelere.

Sonra iyileştim ben, zil dolaba kaldırıldı.
Yağmur dindi. Köpekler kapıda durdu,
dışarı çıkmak için nefes nefese.

İyileştim ben, sonra büyüdüm.
Ve zaman geçti - yağmur gibiydi,
çoktu, çoktu, kimidatılamaz bir ağırlık gibi.

Bir çocuktum, yanı uykulu.
Hastaydım, korunaklıydım.
Yaşıyordum o ruhun dünyasında,
dünyasında gri yağmurun,
kayıp ama hatırlanan.

Sonra birden parladı güneş.
Ve zaman geçti - neredeyse hiç kalmamışken.
Ve yaşanan hatırlanan oldu
hatırlanansayaşanan.

Louise Glück
Çeviren: Gonca Özmen

İnsanın varoluşunu, değışimini, çocukluğun, gençliğin, masumiyetin yitirilmesini, ölümü, yok oluşu, yası, travmayı, yalnızlığı, zamanın bizde bıraktığı izleri ve sınırsızlığını, trajik olay ve durumları, iyileşmeyi, yenilenmeyi, değışip dönüşmeyi anlatırken felsefi-metafizik düşüncelerini de lirik bir söyleyişle ve anlatımla, yapsal bütünlük içinde işler. Kendinden ötekine, mitolojiden günlük yaşama ve an'a, efsanelerden somut gerçekliğe, ölümden yaşama, arzudan vazgeçişe, bedenden ruha karşıtıkları, bir aradıklarıyla ele alır. Geçmişle şimdiyi, bireyselle geneli, yaşamla ölümü, yerelle evrenseli kaynaştırır. Robert Lowell, Rilke ve Emily Dickinson etkileri görülür yazdıklarında.

Yunan mitolojisi, Hristiyan kültürü, doğa şiirinin önemli esin kaynaklarıdır. Her bir kitabı diğinden farklıdır. Örneğin çiçeklerin kişileştirildiği Yaban Süsen'de mitolojik ve sembolik, mistik şiirler yer alır. Bir Köy Yaşamı'ndaki şiirlerde doğa izleğini işler. Özellikle Batak'taki Ev ve İnen Figür adlı kitapları, kişisel yaşantısından izler taşır. Ararat'ta alle içi ilişkileri ele alır. Baba izleğini ve babasının ölümünün etkilerini dile getirir Akhilleus'un Zaferi'nde. Bir şiirine, "Hiçbir şey daha hüznünlü değil kız kardeşimin mezarından" dizesiyle başlayan Glück için yazmak, ölümlle hesaplaşma yoku. İnsanın "seven yanı, / bu onun ölümsüzlüğüydü" diyerek her okumada yeni anlam katmanları, etkileyici duyular ve düşüncüler bulduğumuz sahic şiirleriyle ölümsüzlüğe, zamansızlığa vardı bile belki de.

EREN AYŞAN

Ve Türkiye ayağa kalkmadı!

Meğer, çocukluğum cennetimiş. Bu kadar ölümden sonra o güsterile seke seke koşmayınca çok isterdim. Siz sofrada oturup raki içerken yeniden beyaz masa örtüsünün altına girdim. Belki kağıt peçetelere resim çiziktirirdim. Dinlerdim hepinizi ağır aksak. Kahkahanızla güler, gözyaşlarınızda boğulurdum.

Zor zamanlardı. Sonradan "ressam" olmaya meyleden paşanın kasveti çökmüştü herkesin yüreğine. Askılar, içkenceler, kelepçelerin sıradanlığı arasında... sizlerle mutlu bir aileydik. Kocaman bir eve ilk taşındığımız zamanlar... eşyalar salonun büyüklüğünden havadaymış gibi görünüyordu. Koltuklar, sandalyeler ve masa minnacık kalmış. Koridorda ise incecik kırmızı hali hemen dikkati çekiyor. Bir tebeşirle ucuna yuvartlak çiziyordum. Sonra sizi yanı yana diziyorum. Halıda kasıla kasıla yürüyüp çemberin ucuna gelince beş yaş ukalılığıyla Evren Paşa gibi başırıyorum:

"Merhaba asker?"
"Sağ ol!"
"Nasılın asker?"
"Sağ ol!"

Günlerce benimle dalga geçiyorsunuz!

Sorumluluk ortak! Belki de bu nedenle her akşam ilkokulun kapısından almaya geliyorsunuz. Dersin bitmesine on dakika kala pencereden bakıyorum. Karda ceketinin yakasını kaldırmış elinde somurduğun sigaranla bekliyorsunuz. Uçarak yanına geliyorum. Eve gidip birlikte ders çalışıyoruz. Biri 29 Ekim ödevi: Atatürk'le ilgili bir şiir ezberlenecek! Hemen Melih Cevdet'in "Atatürk'ün Saati" şiirini bulup buluşturuyorsun. Bütün gün çalışıyoruz. Ertesi gün sıfırta herkes ezberlediği şiirleri okuyor. Hamasetin yoğun olduğu şiirler büyük alkış alıyor. En cılız ses benim. Ama neyalan söyleyeyim, bu dışlanmaktan dolayı bir an için bile burulmuyorum. Geçiniz!

Her hafta sonu annenim Etlük'teki evine gidiyoruz. Can oğlun Deniz yok, henüz dünyada değil o zaman. Kapıdan içeri girer girmez mutfaktan leziz yemeklerin kokusu bizi karşıyor. Oysa dışarda seksenli yılların soğuk

Adnan Satıcı, Eren Aysan, Ahmet Erhan, Adnan Azar, İpek Kani

iklimi kasıp kavuruyor ortalığı. Gülüşlerimiz hep yarım kalyor! İlk bayrağı alan ise canım annen oluyor, Ahmet Abi. Onun ölümden sonra da hepimiz azar azar ölüyoruz.

Küçükesat'a taşınıp küçük bir köpek alıyorsun kendine. Ayrıştı, bir anda büyüyor, dev gibi oluyor. Kapıda konuklarını önce o karşıyor. "Küçük Yılları" kitabının adına kaynaklık ediyor kitapta yer alan öyküler.

Derken kalamıyorsun Ankara'da. İstanbul'a gittikten sonra bir mülteci gibi sürdürüyorsun hayatını. Gölünde geçmiştin acısı. Sanırım en son Ankara'ya babamın anısına verilen "Behçet Aysan Şiir Ödülü"nü almaya geliyorsun! Hani Engürü kahvesi, tavşan kanı çay, atkestaneleri? Senle maç izlemenin tadı bile başkadır oysa... Ahmet Abi, Adanademirspor'un eski sol beki... vur topal

Oysa senden sonra da çok ölüm gördük, hüznülerin içinden kahırla geçtik. Sevdiklerini yolladık yanına. Adnan Azar'dan Refik Durbaş'a şiirden bir yol yaptık gidenlerden. Sadece onlar mı? Kahkahaıyla gökyüzünü delen genç kızları, barışı ve umudu yüreklerine yazan delikanlıları da yeraltındaki o ülkeye gönderdik. Analarım gözyaşlarıyla kalakaldı böylece. Bir tek sizin kuşağın değil, meğer bizim kuşağımızın da sesi olacaktı, "Bugün de öledim, annel" şiirini. Anlayacağın çok sevmenin yanında çok da ölmeye devam ettik!

Hatırlıyor musun? Emile Zola'nın "Meyhane" romanında Paris'in kenar mahallesinde yaşayan bir işçi ailesinin yaşadığı sandığı çöküş hikâyesi anlatılır. Çalışkan ve dürüst insanlara rağmen alkol bataklığında yaşayan bir kadının dönüşümü verilirken, kaybolan hayattar ele alınır. Meyhanenin müdavimleri bir tatlı günü müzeyne gider. Perişan giysileri ve bakışlarıyla kent merkezindeki bir kamusal alandaki dönüşüklerinin, gerçekleşmeyecek çabalarının, düşlerinin içinden geçeriz.

Oysa siz ve sizin kuşak gittiğiniz meyhane ve publarda hayatın sillesinden geçmiş çalışanlarla

hep eşittiniz; onlarla kurduğunuz dostluklarla da anıldınız. Ben, hiç unutmam, unutamam. Büyük Ekspres'te mermer masalardan yıldızlara bakarken bir anda Ramazoni görürdünüz. "Sana Italya'da birahane açacağım," diye kandırıldığınız Ramazan. Yalnızca, "Takma adı Ramazan." Ramazan, bembeyaz ütülü gömleğiyle gevrek gevrek gülerdi. "Sula beni!" diye seslenirdin ona, artık cepte ne kadar varsa! Yan birahaneden ad yarışı oynayanların gürültüsü yükselir, kulaklarını diker, bir kere daha yatan oyununa hazin hazin bakardın. Bir çıksaydı! Öyle büyük hayaller yer yoktu mütevazı gönülden. Yannis Ritsos'la Atina sokaklarında dolaşılacak, Kazancakıs'ın El Greko'suna ağılanacak, Attıla Josef'in mezarına gül bırakılacak! Yazmış olduğun "Büyük Ekspres Kuşağı" şiirini, şimdi Ankara'da bir kuşağın adı olarak geçiyor. 80 sonrasında bakış kuşağının adı olarak.

Ve ben Ramazan'ın masalara şiirin fotokopisini koyduğunu hatırlıyorum: "Ramazoni benim!" diyor pırl pırl gözleriyle... Şirdeki benim!

Şimdilerde aynı dizeleri okuyup duruyorum: "Türkiye ayağa kalk! Yurdumsun / Atılmaz ve satılmazsın / bağımsızlığımı! Türkiye! Ayağa kalk! Yurdumsun / Bir sanık / gibi buruk / ancak / üç yanı / gürül gürül / denizimsin!"

Ve Türkiye ayağa kalkmadı. Nice acılar denizinden geçtik. Sırat köprüsü gibi yoksulluk köprülerinden, gazeteci-yazarlara doldurulan cezaevlerinden, haksızlıklar, hukuksuzluklardan, hedef gösterilmelerden, sıradanlaşan linç defterinden... Türkiye ayağa kalkmadı!

Şimdi bana o içten, canlı "kuzum" diyen ses yok artık. Ölümini öğrendiğimde karış kıydıydım. Celirken Midilli'den bir avuç toprak ve uzo getirdim sana.

Oysa o günün akşamı Adnan Azar'lı ve Haydar Engülden'i masadaydım, yine Ekspres Birahanesinde... oradan selam çıktık sana. O gün de bir an oldu nasılsa.

Öledim.

Şiiri acının perdesiz gitarı

ARZU ERKAN YÜCE

yaşamayı ve ölmeyi ildim göğsüme,
kederini ve hicliği şiire bezeyerek,
öle öle yaşıyorum,
ömrün diyetini ödeyerek,
yastır bu tutup bırakmadığım,
şirler yazıyorum birbirinden tutuşturarak,
sönmesine izin vermediğim sigaram da öyle
ya,
boş kalmayan kadehim,
ölmeye teşne yaşıyayazmam,
hepsi öyle, uç uca..."

Erhan Bozkurt, nam-ı diğer, Ahmet Erhan, Anne ve babasını erkenden kaybeden, seksenli yılların çatıymalı ortamlarında yedi kez kurşunlanan, Madımak'ta dostları diri diri yakılarak öldürülen bir şair. Yasını tutmaya yetiştiremeyeceği kadar çok kayıp, bağ etmekte zorlanacağı kadar çok travmatik yaşantı ve kaotik bir yaşam. Ölümle burun buruna bir hayat; ölüme, yakınlarını kaybetme korkusu, fobiler, panik ataklar, olasıktaki travma sonrası stres bozukluğu, alkol bağımlılığı... Ölüm ve yaşam hakkında yazarak ölüm korkusuyla yüzleşme, belki de aralarına mesafe koyma (babası, bir o kadar koyuna sokulma ölümün. Şiire, tütüne ve alkolle yaslanarak hayatta kalma, yas tutma gayreti, yasa tutunma... Dizelere ilmek ilmek dokunmuş gerçeklik: "Yanıbaşında ölüp gitti dostların, ben bakakaldım / gözyaşlarının da bir yerlere gömüldüğü görülmüş müdür? / çözemediğim bir şeyler var hayatımda / sanki ilk benim duyduğum garip, anlatılmaz duygular / sürse daha ne kadar sürer bu, bilmiyorum / ölümün ve hayatın yanı sıra düşünmesini ne zaman öğrenir çocuklar?"

Şiirin içten olmasını ve hayatı yansıtmayı gerektiğini savunan Ahmet Erhan, ne yazıyorsa onu yazarak, yaşamı ve şiirleri arasındaki mesafeyi ertadan kaldırmıştır. Şiirleri dönemin acılarına tanıklık eder, bireysellikte toplumsallığı harmanlayarak kişisel bir bakış açısına dayanan gerçekçiliği savunur. Tüm duygu ve hallerini, yaşamı ve ölümü aynı solukta ciğerine çekilini, sancılarını, zamanın ruhunu, acımasız hakikati şiirine ustalıklarla bezeyer. Şiirlerini okurken aynı masada kadeh tokuşturur, aynı kibritte uzanarak sigaranızı yakar, aynı yastığa kusar, aynı hicliği, yalnızlığı, umarsızlığı, yası, ilklilerinizi

kadar hissedersiniz. Sürekli tekrarlayan acı, keder, ısyân, meydan okuma, yaşam ve ölüm temaları, babası, annesi, hayatı, geçmiş ve kendisi hakkındaki anlatıları; şiiri, perdesiz bir gitarda sonsuz perdede çılgınlıktır.

Her ne kadar kendisi: "koro halinde yenildik, herkes hakkı çıktı / onlar kaptan oldular, ben sarhoş oldum / şimdi ölsem adım şaire çıkarılır / değil, duvar dibinde yağmurun dinmesini bekliyorum" dese de -sakatlandıktan sonra küstüğü futbolda değilse bile- dili kullanmaktaki hüneri ile hep aynı güzergâhta ama bambaşka, yolculuklara çıkaran varzeçilmez bir kaptan olur. Adıysa; değil elli beş yaşında öldükten sonra, henüz on yedisindeyken çoktan şaire çıkarır; ilk şiir kitabı *Alacakaranlıktaki Ülke* ile yirmi ikisinde Behçet Necatigil Şiir Ödülü'ne layık görülmüştür, sonra başka şiirleriyle başkaca ödüllere... Ve evet, babasının ölümüyle birlikte bayrağı devralarak yaşamının bir dönemini "sarhoş" olarak geçirir: "ben bu şiiri yazar mıydım hiç / azıcık drink alsam /

yetmişaltı yılında / bir hüzün ayazında alkolden öldü babam / bayrağı kaptığım gibi meyhaneye koştum / o gün bugundur camlarımda bir buğu..."

Tüm dünyanın acısını sırtlanarak yazarken, sözcükleri şiirlerine bitmek bilmek ıstihla devşirir, ironiyi siper ederek bağ eder acıyla. Baş etme de denemez ya, acısını şiire, şiiri acısına katık eder, desek daha yerinde olur: "o ki, bir türlü anlatamadığım anlatılmazlık / alkol...evet! / hiç değilse sığınacak bir deliliğim var.", "hayot tökezlemelerle geçti de, hâlâ düzmedim, değmedim yere / kalbim sen hâlâ burada mısın? / şal bedende, gurbette mi, silada mısın? / alkol, taşıkardı, panik atak / maceran bir gün tıp dergilerini çıkılabayacak / kalbim, sen hâlâ burada mısın?"

Ölüm korkusu ve ölüm arzusu arasındaki derin çelişki hissedilir şiirlerinde: "beynimde yaralı bir ererir bacağı var / tek dileği, bir türkü daha söyleyip ölmek." der, "Yaşamın ufuk çizgisindeyim / Ölümle dirimin birleştiği / Bir kör noktada..." Biraz imdat çağrısı bir miktar kabul, umidini hesmetke,

Keşke "kendini deşen hançerden öte bir şey" olarak hâlâ aramızda olsaydı ve acımızı, anlatılmazlığı, bize anlatmaya devam etseydi. Şimdi ise şiirleri filiz sürerken, çılgılığı sonsuz perdede gezinmeye devam ediyor, tıpkı Kalıt şiirinde dilediği gibi...

Çizim: Melis Rozenal.
Ahmet Erhan'ın Kırmızı Kedi
Kitapçısı tarafından
Gömülüder Kitapından.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://irantey.org>

İnceden umut etmek arası bir makam...

Şiirlerinde içinin bungsunluğu, yitilmişliği, derin kederi okura fazlasıyla geçse de bunu okuru kollayarak, bunaltmadan, sakınca yapar: "bu kez biraz uzun sürdü bu keder / içime ağır bir taş gibi takılıp kaldı / acı, takunyalar giyerek yürürdü yüreğim / sevincinse tüyden ayakları vardı / ve sorularımı ne çoktu benim / ellerim her taşın altını kuşkuyla aralardı / inanmaz olurdum kimi, göğün mavi, yaprağın yeşil olduğuna / gözlerim her renkte saklı bir karayı arardı / bu kez biraz uzun sürdü bu keder / kollarımı iki yana açıp dans etmek istiyorum mutlu olmak istiyorum ey kuşlar, ey çiçekler."

Ensesinde soluyan ölüme karşı yaşama hakkını savunurken, tütün ve alkolle meftun, sağlığını yitiren, gırtlak kanseri olur ve genç yaşta ölür. Şiirlerini ve hakkında yazılanları okurken, keşke acısını dindirmenin, yitirdikleri ve sahip oldukları ile bağ kurmanın, bin bir yasını içlemesinin, başkaca yollar olsaydı, yaralarını sağaltmak mümkün olsaydı diye düşünürüm. Keşke "kendini degen hançerden öte bir şey" olarak hala aramızda olsaydı ve acımızı, anlatılmazlığı, bize anlatmaya devam etseydi. Şimdi ise şiirleri filiz sürerken, çılgıncı sonsuz perdede gezinmeye devam ediyor, tıpkı Kâhit şiirinde dilettiği gibi...

"Bu dizele, gece, bu metin yazarken oluştular.

Kaynaklar ve Okuma önerisi:

- Şahan, K., Erçaklı, C. (2020). Evle Sokak Arasında Ölümün Eşliğinde Bir Şair: Ahmet Erhan. *Söylen Fikolajı Dergisi*, 5 (1), 63-77. DOI: 10.29110/söylen.202324.

- Erhan Yüce, A. *Psikeart Dergisi* Sayı 62: Yas, Kara Bayram.

- Erhan, A. (2015). *Burada Cümüllüdür (Cilt 1)*. İstanbul: Kırmızı Kedi Yayınevi.

- Erhan, A. (2015). *Burada Cümüllüdür (Cilt 2)*. İstanbul: Kırmızı Kedi Yayınevi.

Sosyal medya kötü niyetli dedikoducu komsu gibi.
Bos vakfin varsa bir kahve içimlik dinle anı
ne laf taşı, ne de inan.

Bahaneler belki sözler:
"seytan adamı kolay kolay öldürmez, süründürür."

"Ölmediğin güne hayret ediyordun ya Ahmet'im sen hiç ölmedin"

Ahmet Erhan'ın yakın arkadaşlarından Murat Koçak nam-ı diğer Deli Murat ile Kızılay, Hatay Sokak'ta, Ahmet Erhan Hatıra Evi'nde buluştuk. Dostluklarını, bir dönemin Ankara'sını, Büyük Ekspres'i, şiiri, Hatıra Evi'ni konuştuk. Ahmet Erhan dedik ve...

Şiir Emekçisi...

Kayıtlara göre Murat Koçak, insanların ne dediğine ve lakaba gelirken Deli Murat. 39 yıldır edebiyat dünyasındayım. Bugüne kadar birçok dergide bulundum ve ilk olarak Nitelik Derleme isimli bir dergiyle iki arkadaşım ile birlikte çıkardım. İlk şiirim de 1981 Kasım'ında Nitelik Derleme'de yayımlandı. O günden bugüne edebiyat dünyasındayım. Şair sözcüğünü sevmiyorum. Eğer bir tabir gerekirse şiir emekçisi olarak görüyorum kendimi.

Enver Gökçe'nin cenazesinde, tabutun başından ayrılmayan kara paltolu adam.

Ahmet ağabeyle tanışmamız bu dönemlere denk gelir. Bir döneme imzasını atmış, Büyük Ekspres Kuşağı dedikimiz-Büyük

Ekspres Kuşağı şiirinde de geçer- o kuşağın insanlarındım, gençlerindenim.

Şiirde bir usta söylemek gerekirse benim ustam Enver Gökçe diyebilirim ve maalesef o yıllarda yitirdik onu. Ahmet Erhan'la ilgili -belki daha öncesinde de karşılaşmıştık ama- izleğimden kalan ilk görüntü, 'Enver Gökçe'nin cenazesinde tabutun başından ayrılmayan kara paltolu adam' görüntüsüdür. Orada başladı ve bugünlere kadar geldi aramızdaki dostluk.

Şair kimliğinin yanı sıra...

Sanatın herhangi bir dalıyla uğraşan birinin yazdıklarıyla yaşadıklarının, sahnede olduğu zamanki kişiyle aynı olması gerektiğini düşünürüm. Bunu ustam diyebileceğim Enver Gökçe'den böyle öğrenmiştim. Bana kalırsa Ahmet Erhan da tam olarak böyle biriydi.

Yalın bir insandı, naif bir yüreğe sahip güzel bir dosttu. Hepimizin sert olduğu zamanlar olmuştur insan olarak. Ama o bir sineği bile icitte çocuksu yüzünde hemencecik mahcubiyet oluşurdu...

Ahmet Erhan, şair kimliğinin yanı sıra çocuk yüreğine, duyarlılığına sahip biriydi. Günlük hayatta da öyleydi. Yazdığı şiirlerde, çok bilmediğimiz öykü ve denemelerinde, hatta benim de son süreçte öğrendiğim çocuk kitaplarında okuduğumuz kişiyle aynı kişiydi Ahmet Erhan.

Ankara, Büyük Ekspres Kuşağı, edebiyat ortamı...

Büyük Ekspres 1979 yılında Ankara'nın çok farklı olduğu zamanlarda kurulan bir mekan. Haydar Ergülen, Hüseyin Ferhad,

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rante.org>

Akif Kurtuluş, Behçet Aysan, Özdemir İnce, Adnan Azar, Adnan Satıcı, seyrek gelse de Ahmet Telli ve öykücü Özcan Karabulut. Özgün ve yalın bir kuşağı oluşturuyordu oraya gelen bu insanlar.

Büyük Ekspres vardı ve bir de Kapadokya diye 1984'te açılan başka bir mekan. Orada daha bir şiiirdik. Ahmet Erhan, Ercan Kesal, Adnan Özer... Oraya gelirdi. Bizler de arada bir giderdik. O zamanlar Ercan Kesal, Keskin'de bir sağlık ocağında doktordu.

Büyük Ekspres Kuşağı diyoruz ya orası da tabii bir zaman sonra ticari kaygılarla kapandı. Ama biz yine de Büyük Ekspres insanlarıydık: Behçet ağabeyin her zaman oturduğu masası vardı, onun yan tarafında otururduk. Oradan hepimiz selamlaştık. Garsonlarıyla bile başka türlü bir diyalogumuz olurdu. Mesela 'sula beni Ramazoni' derdi Behçet abi orada çalışan ve gerçek ismi Ramazan olan garsona. Rahat, içten ve samimi bir iletişimin olduğu zamanlardı.

Akdeniz Lirikleri

Yine yakın zamanda öğrendiğim ilginç bir şey. Ahmet Erhan'ın ilk şiirleri tam o dönemde çıkıyor. İlk kitabını çoğumuz Alacakaranlıktaki Ülke olarak biliyoruz. Hatta Ahmet abi bunu, kendisi böyle söylemiştir. Ancak öğrendiğim kadariyle ilk kitabı Akdeniz Lirikleri. İlk basımını 'Yeni Türkü Yayınları' yapmış, broşür boyutunda. Yeni Türkü'de o zamanlar Yaşar Miraç, Turgay Fişekçi, Adnan Özer ve Ahmet Erhan var. Dördü birlikte kuruyorlar Yeni Türkü'yü ve kitaplar basıyorlar. O dönem Yeni Türkü'nün bir de gazetesi varmış. 'Yeni Türkü Çıkarlar Özel Sayısı' diye bir sayı da yapmışlar. Hatta burada bir şiir var: "Elleri Yanan Dökümcü Çırağına Türkü". Bildiğim kadariyle bu şiir hiçbirinin kitaplarında yer almıyor. Bunu Adnan Özer ile yaptığım bir sohbetten hatırlıyorum.

Sivas...

Orada bir kırılma var, hepimiz kırıldık ve dağıldık. Ahmet ağabey şöyle derdi: 'Murat! Kardeşim öldü. Ben Sivas'tan sonra yaşamıyorum.' Ve sanırım herkes o dönemden sonra kendi kabuğuna çekildi. Konuyu dağıtmak istemem fakat ben o dönemi "bani telip komuş hayat tek bir dizeye sığarmı?" şeklinde ifade ederim.

Ankara'dan sonra, İstanbul yılları...

Ahmet Erhan İstanbul'a geldi, orada bir sürü şey yaşadık. Tabii bizim esas amacımız Assos'a gitmek, orada yaşamaktır. Ahmet Erhan "Murat burası çok uçurum" dedi. Geri döndük. Sonra Ankara İstanbul Karatreni günleri başladı. O arada Öküz'de yazmaya başladı, sonra evlendi.

Son görüşmemiz 2010 yılında İstanbul Kitap Fuarı'nda oldu. Telefonlaştık, haberleştik ve buluştuk. O anı hiç unutamam öyle bir sarıldık ki birbirimize sanki portakal çiçeği koklar gibi... Nereden bilebilirdim ki? Kadim dostu ressam Habib Aydoğdu'nun dediği çok doğru. "...Ölmediğin güne hayret ediyordun ya Ahmet'im şunu bilersen sen hiç ölmedin..."

A Kitabevi'nden Ahmet Erhan Hatıra Evi'ne...

Burası 1990 yılında Ahmet Erhan tarafından, A Kitabevi olarak kuruldu. 1991 yılında ise ben yola devam ettim. 1995'e kadar devam ettim ve o yılın Kasım ayında şehri terkettim. 2014'te emekli olunca tekrar döndüm ve 2016'nın Kasım'ında Ahmet Erhan'ın ailesiyle de iletişime geçip A Kitabevi'ni, A Şiir Evi olarak devam ettirmek istediğimi söyledim. Onlar da bunu kabul ettiler. O süreden 8 Şubat'a kadar A Şiir Evi olarak devam ettik. Hemen sonrasında bir gün bir kargo geldi. Hacer abla bir takım eşyalarını yollamış Ahmet Erhan'ın. Bir de baktım ki biz Ahmet Erhan Hatıra Evi misyonunu yüklenip yola çıkmışız. Şimdi de bütün çabamız o doğrultuda geliyoruz. 7 aydır Ahmet Erhan Hatıra Evi olarak yola devam ediyoruz.

Hatıra Evi'nin Yolu...

Burayı kendi çabalarımızla var ediyoruz. Kasım ayında "Ayısıği" isimli bir dergi

Ahmet Erhan'la ilgili -belki daha öncesinde de karşılaşmıştık ama- izlegimde kalan ilk görüntü; Enver Gökçe'nin cenazesinde tabutun başından ayrılmayan kara paltolu adam' görüntüsüdür.

çıkarcayağız. Bu tamamen Ahmet Erhan'a dair yazılanların olduğu bir dergi olacak. Yılda iki defa çıkacak. İkinci sayısı da gelecek sene Şubat'ta, Alacakaranlıktaki Ülke Kuşağı'nın 40. yılında çıkması olacak.

Salgın nedeniyle düşündüğümüz etkinlikleri yapamadık. Evimiz her gün saat 13.00'ten itibaren açılıyor.

Ahmet Erhan Kütüphanesi, çok sevdiği ceket, kravatları, piposu, lokum kutusundan tütünlüğü, pipo çantası, feneri, saati, her bir eşyanın bir hikâyesi var. Ayrıca aldığı ödülleri, kendisi için anlamlı olan küçük objeler, küçük bir demlik, kupaları. Elbette ki Galatasaray bayrağı yer alıyor. Kısacası şiir koku bir yer. Varlığını kendimize özgü mutfağımızda özenle hazırladığımız yiyecekler, Ahmet Erhan kitaplarından, şiir etkinliklerinden, Ahmet Erhan Şiir Kupaları'ndan sağlıyoruz...

Henüz düşünme aşamasında olduğumuz iki projemiz var. Ahmet Erhan Enstitüsü ve Ahmet Erhan Şiir Toprağı. En kısa sürede bunları da netleştireceğiz.

Ayrıca gezici "Ahmet Erhan Hatıra Evi" oluşturup, karavanla tüm memleketi dolaşarak, Ahmet Erhan şiirini, memleketini her yerine taşıyacağız.

Son olarak belirtmeliyim: Başta Ahmet Erhan'ın ailesi olmak üzere, onu bilen ve seven insanların çabasıyla var olan bir yer "Ahmet Erhan Hatıra Evi"...

Ahmet Erhan şiirlerini kim olarak yazmıştır?

Ahmet Erhan ne yazdıysa şiir olarak yazmıştır, şair olarak yazmıştır. Bunun böyle olduğunu düşünmek doğaldır, ama benim şimdi yaptığım gibi dile getirmek, yazmak o kadar da doğal olmayabilir. Zaten bilinen, öngörülen bir şeydir bu.

Ahmet Erhan'ı yakından tanıdım. Yakınımdı, arkadaşımı, gençliğimdi. Geçmiş zaman kipine bakmayın, dediğim aynıyla vakidir, şimdi de öyledir. Anılar ve şiirler, Ahmet Erhan sıcağından kalan yakınlığın en kıymetli armağanlarıdır.

Behçet Necatigil, "Ve şairler boyuna kimlere yazarlar?/Yıkılmış köprülerin başında/ Ürkümüş biri inliyorsay/ Ve şairler onlara geldimlere yazarlar" der "Yazı" şiirinde. Cemal Süreya da "Behçet Necatigil Şiirlerini Nereye Yazardı?" diye sorar: "Nereye mi yazardı dizelerini/ Bir şey çıkmamış biletlere kenarına yazardı./.../ Nereye mi yazardı dizelerin/ Tırnaklarının üstüne yazardı." diye yanıtlar şiirin kimi dizeleriniyle.

Her şair için "nereye yazardı?" diye sorulabileceği gibi, 'ne olarak', 'kim olarak' yazardı diye sorulabilir.

Soralım: Ahmet Erhan şiirlerini kim ve ne olarak yazmıştır?

En az Ahmet Erhan olarak yazmıştır.

Ahmet Erhan, Ahmet Erhan olarak yazmıştır ama bir şairin içinde en az kendisi yer tuttuğu için, o da en az Ahmet Erhan olarak yazmıştır. Pek çok şairden daha az kendi adıyla yazmıştır. Kendinden, adından, şairliğinden ve böyle tanınmaktan kurtulmak için yazmıştır. "Erhan Bozkurt, Ahmet Erhan'ı Yargılıyor!" uzun düzyazı şiirinde, onu küçümsemiş, yerden yere vurmuş, neredeyse doğduğuna pişman etmiştir: "Erhan Bozkurt konuşuyor: İnanmıyorsun değil mi Ahmet Erhan. Kağıtlarda adım başı bitiveren osuruk lekesi. Mağaradan çıkmadan ekvator çizgisini bir bakışta gören Yarasa. Adamım". Doğumgünü olan 8 Şubat için 1999'da yazdığı şiirin bitişi ise tam "felaketim olurdu ağlardım" durumudur: "Ahmet Erhan/pis alkolik/seni köprüaltlarında çocuk yetiştirirken yakaladım/ sokak köpeklerinin ağzına biberon dayarken/ betonarme yataklarda derin uykularda/saksı kaçını bir lağım çiçeğiydin artık."

Ahmet Erhan şiirini, kendine karşı yazmıştır.

"Ben sıkıntının tekiyim" diyerek yazmıştır.

"Ben sıkıntının tekiyim" diyen kimdi, Ahmet Erhan mı Turgut Uyar mı küçük İskender mi, bulamadım. Ama Ahmet için bunu söylemekte de bir sakınca görmedim. O da sıkıntının tekiydi zira. Onun sıkıntısı için, hemen

Onun sıkıntısı için, hemen çoğu eleştirmenin, şairin ve okurun ortak görüşü, bunun 'devrimci' bir sıkıntı olduğuydu, ki ilk olarak Turgut Uyar beninde ve şiirinde karşımıza çıkmıştı bu.

çoğu eleştirmenin, şairin ve okurun ortak görüşü, bunun 'devrimci' bir sıkıntı olduğuydu, ki ilk olarak Turgut Uyar beninde ve şiirinde karşımıza çıkmıştı bu. Ahmet Erhan'da yinelenmesi ya da sürmesi, bunun hem adıyla hem de şiirin atmosferiyle ortaya çıkması, her ikisinin de birey oluş sancılarını toplumsal sıkıntıyla buluşturabilmelerinden gelir. Benliklerinden değil, ülkenin ve insanların yaşadığı bunalımları derinden duyumsamalarından kaynaklıdır. Sıkıntı her iki şairde de içe kapanmayı değil, dışa bakmayı, açılmayı getiren devrimci bir durum olarak yaşanır: "Unutma ki sevgilim bu dünyaya doğmak/Karamsar bir şiirin ilk dizesidir" der Ahmet "Cihangir Mişavırlaması"nda, Doğmuş olmanın sancısı, toplumsal olmanın sancısıyla buluşacak ve siyasal bir itiraz, zira,

nihilist bir redde, varoluşçu bir kendiliğindenle kabullenmeyişe dönüşecektir. Ahmet Erhan'ın "sıkıntısı'nda bu üç halin de izleri, ortaklığı, birikimliliği söz konusudur.

(Çağırışını: Sevgili arkadaşımız Enver Ercan için yazılan kitabın başlığıydı: Sen sözcüğün tekinsin! Oradan gelmiş, bu yazıdaa 'ben sıkıntının tekiyim'e dönüşmüş.)

"Acının Son Şairi" olarak yazmıştır.

Bunun şiirini de yazmıştır. Rus şair Yesenin'in "Köyün son şairiyim ben" dizesini alıntık yapıarak. Ahmet Erhan ve şiiri, karamsarlık, acı, kara, kederli gibi hemen hepsi de aynı anlam haritasındayeralan sözcüklerlebolca tanımlamıştır. Doğrusu üzerine yazı yazarlar, eleştirmenler bu konuda fazla zorlanmamış olmalı, çünkü Ahmet şiirlerinde kendi halini hayli beyan etmiştir. Tıpkı bu şiirde olduğu gibi. 'Son şair' imgesi de kullanışlı bir imgedir. Çağın son şairinden Divanın son şairine, iyiliğin son şairinden 'acının son şairi'ne değin: "Sesim kök salıyor dünyaya karşı/kimse yazdığım şiirleri bir daha yazmasın/ Acının son şairiyim ben/Ne övünçüm var bunda, ne bir utancım."

Yurttaş ve yurtsever olarak yazmıştır.

Ahmet Erhan'ın Türkiye sevgisi ve yurtseverliği tartışılmaz. İlk ve bence bir ilk kitap olmanın ötesinde, hem Ahmet'in in hem Türkiye'nin başyapıtlarından olan *Alacakaranlıktaki Ülke* (1981) yayımlandığında daha 23 yaşındadır. Ve kitap hem ülkenin hem bireyin neydesi görünmez hale geldiği ağırsın içinde ve içinden yazılmıştır. Hiç kuşkusuz büyük şiir, büyük hakikattir. Taşyabildiği, iletebildiği hakikatin büyüklüğü de şiiri бүyüten şeylerin başında gelir. Buna en hakiki örnek de Ahmet'in ilk kitabıdır: "O zamanlar her şeyde bir alacakaranlık vardı. Ve o alacakaranlık önceleri bir ülkenin durumunu yergilerken, daha sonra tüm insanların içine sızdı. Bir toplumsal deşer karması, bir belirsizlik ortamının içine sürüldük." der bir söyleşisinde, peki bir şair bu durumda ne yapmalıdır? Aslında kitabının adını *Alacakaranlıktaki Ülke* koymuş bir şair, yanıtını da vermiş sayılır ama, o bunu biraz daha açacaktır. "Bir ozanın bu ortamdaki görevi ne olmalıdır? Ya tarih önünde haklı çıkmak adına gelecek güzel günler edebiyatını sürdürmek; ya da yaşanan dönemi tüm insan boyutlarıyla sergilemek. Bu nedenle ben, bir politik seçime çok, başlangıçtan bu yana bir insanlık durumunu seçtiğimi belirtmek istiyorum. Bunun içinde umutsuzluk da vardır, ölüm korkusu da, karşı çıkmaya duyulan da..."

Sosyalisttir Ahmet Erhan, karamsar bir sosyalist, varoluşçu bir sosyalist. Nihilist diyen de oldu ama, nihilist olan Hayati Bakı'dır, karıştırmamalı! 70'ler ve 80'lerdeki çoğu solcu gibi Ahmet de başka düşüncelerin, felsefelerin,

etkisiyle içine bir dünya görüşüne sahiptir, çoğumuz kişi gibi diyeyim de, kimse bunu bir suçlama, eleştiri olarak anlamasın!

Sosyalizme ilişkin bilginin yetersizliği nedeniyle, özünde sosyalist ama sözünde hayli renkli, değişik, karmaşık, bazen biri değerini yadsıyan düşüncelerle dolu gençler olduğumuz da unutulmasın! Hele şiir de yazıyorsak, bu işleri daha da karıştıracaktır, böyle de oldu Ahmet tüm bu değerlendirmelerin ötesinde ülkesini seven, onun için üzülen, acı çeken, sık sık bunun şiirini yazan sosyalist, yurtsever bir şair ve yurttaş oldu. Onun yapıtı bana hep Alan Paton'ın ünlü Ağıla Sevgili Yurdum(1948) romanını çağırıştır. Yurdunu bir yoldaş şair ya da yurttaş şair olarak sevdiği için de sözünü sakımsız, eleştirisini saklamaz: "Yurdum, tenişine durmuş toprak/İşkencenin, acının ve ölümlen ortakpazarı/Al şu sekizyüzdörtbinbeşyüzyetmişsekiz km2'ni/ Ört almış milyonun üstüne bir mezarolarak..." Şiiri 1990'da yayımlamıştır.

Ankara'da bir Akdenizli olarak yazmıştır.

Çok sk andığıma bakılırsa, hayli gerekmiş, yeri gelmiş demek ki. "Semt ile Vatan" yazımda, vatani sevmek, o vatanın bir semtini sevmekle olasıdır, demişim. Vatani bir semt gibi sevmem gereken seviyor sayılırın, öyle irkçı, milliyetçi hezeyanlarla, 'ölürüm, vururum, kıram'lı şarkılar türkülerle değil Eh bir semtte de 72 millet yer alır, halklar, dinler, diller, mezhepler, kültürler, vatan öyle vatanır, öyle güzeldir. Yurdum Türkiye'yi seviyorum, çünkü Eskişehir'i çok seviyorum. Eskişehir de Türkiye'nin bir semti sayılır. Ahmet Erhan da yurdunu, artık orada yaşamadığı, ama hep yaşadığı şehri Mersin gibi sevmiştir, Akdeniz olarak sevmiş, Akdenizli olarak yazmıştır. En uzun süreli olarak Ankara'da yaşayan şair için Mersin bir bakıma yitık cenneti de sayılabileceğimiz Akdeniz ütopyasının şehridir. Ahmet Erhan'ın şiirinde adeta iki kent karşılıklı olarak konuşur, çatışır gibidir. Bir, içinde kara sözcüğü de geçen Ankara, diğeri bir Akdeniz kenti olan Mersin. Bir güneşi bir geceyi, bir maviyi bir siyahı, bir karamsarlığı bir umudu temsil eden bu iki kentten elbette en çok Mersin anımsanacak, ona uzun uzun şiirler yazılacaktır. Ahmet Erhan'ın ikinci kitabının adı da *Yaşamın Ufuk Çizgisi-Akdeniz Ufukları* (1982) olacaktır. 1986'da yazdığı 6 bölümünden oluşan uzun "Mersin" şiirinde, mezartaşına da yazılan şu dizele yer alacaktır: "Sekiz Şubat Bindokuzyüzlüsekiz. Doğum nedeni: Bilinmiyor. Ülkesi: Akdeniz."

"Yazılmış, yazılmıştır" diyerek yazmıştır.

Buz Üstünde Yürür Gibi adıyla Haziran 2006'da, 1976-2006 arasındaki şiirlerinden oluşan bir seçme yayımladı. 30 yıllık şiir serüveninden kendi seçtiği şiirleri yeralıyordu bu kitapta. Başına da çok sevdiği şair Anna Ahmadova'nın "Yazılmış, yazılmıştır." dizesini aldı.

Bu dizede karşılığını bulan şey, Ahmet'i aynı zamanda Edip Cansever'e düşünce, şiir ve tutku benzerliği açısından da yakın kalın şeydir, ondaki varoluşçu tutumdur ve Edip Bey'in "Gelmış Bulundum" şiiri de bunun Türkçedeki en yetkin örneklerindendir. Güneşli sözcüklerine karşın şiirin görünüş ve görünmeyen tüm gövdesine sinen, sinmek eylemi ağır olacaksa, sızan diyelim, o mat ışık, ısıyamayan ışık, hatta çok sevdiğim çok eski bir fanzinin, 90'larda çıkmıştı sanırım, adıyla söyleyeyim, "mütereddit floresan" halı bundandır. Söz, Ahmet'ten çıkar, muhabbatına daha varmadan o sıklık ve geri almak ister...Pişmanlıktan çok, "şimdi ne gereği var?" dercesine bir hal. Şiiri yazmak, yayımlamak, ama bunları yaparken de bunun aslında bir işe yaramayacağını bilmenin sıkıntısı, matlığı, karamsarlığı.

Bu eylemin geri alınmazlığı bir yana, oldukça sık yinelenmesi ise, bu sıkıntının bir tür kabullenişine önkösülü olduğuna işaret eder: Yazılmış yazılmıştır bir kez, ve söz ağızdan

çıkıştır. Ahmet Erhan insanın ve yurdunun büyük şairi olmasının yanı sıra, çok da verimli ve üretken bir şairdir. Öyleyse bu üretken sıkıntı, kararsızlık haline de hep baskın çıkmaya girececek ve varlık sıkıntısı, var oluş sıkıntısı yerini devrimci bir sıkıntıya bırakacaktır.

Arkadaş olarak yazmıştır.

Şiirin arkadaşlığını en iyi bilenlerdendir Ahmet Erhan ve yazdığı biraz da arkadaşlığı şiiridir. Ne çok adama vardır şiirlerinde, ne çok ad geçir, ama asıl arkadaşlar onun neydesi her şiirine gizlenmişlerdir, kayıtlıdır. Ahmet'in ilk şiirlerini yayımladığı 1976 yılından başlayarak, onun hem yakın okuru me de yakını olan şairlerin arkadaşı olarak yazmıştır. En çok da ikisinin, Behçet Aysan ve Adnan Azar'ın. Hepimizin yakınıdır, benim de, Hüseyin Ferhad'ın da, Akif Kurtuluş'un, Ercan Kesal'ın, Adnan Satıcı'nın da. Ahmet'in Akdeniz'inde bir anakara gibi duran o uzak adadaki, Ankara'daki yakın arkadaşları da bildiğimizce bunlardır. Hayati Bakı, Azer Yaran, Salih Bolat diye sürer. Azer'e adadığı şiir gibi arkadaşlığın şiiri de bir "Bağlar Gazeli"dir Ahmet Erhan için. Arkadaşlarını da şiirleri gibi sevecekti ama hep sıkıntıyla. Birtürlü dünya ağırsıyla.

Ankara Rüzgarı

ERCAN KESAL

Annemin yan odadan sesini duyuyorum. Yengeme yakını gibi, fısır fısır bir şeylersoruyor: "tak tak tak, sabaha kadar ne yazıyor kızım du oğlan?"

Ne mi yazıyorum anacığım? Şiir yazıyorum!

İlk gençliğimi yazıyorum. İlk aşkı ve tabii ki ilk ayrılığımı. İlk olmayan ve galiba hep olacak olan çaresizliğimi, İzmir'li, canım İzmir'im, devrimi, olmamış, eksik kalmış şeylerin ardından bakışımı, bitmeyen kederimi, içimdeki yarayı, eski bir yarayı, eski ama iyileşmiş bir yarının kabuğunu kaldırırken verdiği acıyı ve enteresandır bıraktığı umudu.

Evet, şiir yazıyordum. Babamın evliliğin ilk yıllarında çiftçilikten kurtulup Almanya'da işçi olma macerasından geriye, iki paket çikolata, bir iki naylon gömlek, bir de bu Olimpiya marka daktilo kalmıştı. Daktilo ortaokuldan bu yana bende duruyordu. E, ailenin yazıyla çizilemez hemhal olan tek adamı bendim, haliyle makina bende kalmalıydı. Öyle de oldu. Olimpiya daktilo, lise ve üniversite yıllarında hep elimin altında oldu. Lisede, okul gazetesi için hazırladığım duvar gazetesi "Sesimiz"deki başyazılarının tamamı, 2-8'deki yeşil gözlü kıza yazdığım akrostişli şiirler ve babamın devlet dairesine yazdığı dilekçeler... Hepsi bu daktilodan çıkmıştı.

Sonra üniversite. 12 Eylül Darbesi'yle birlikte, Bornova yurtlarından mecburi gönderilişimizin hemen ardından, birkaç sene şehirlerarası otobüs terminali de dahil sokaklarda geçen perişan günlerden sonra; artık İzmir'e yerleşmeye karar veren abimin evindeki bir odaya kapağı atmıştım.

Bir edebiyat dergisinde yayımlanan ilk şiirimi Karşıyaka Bostanı'daki bu evin bir odasında ve babamın Olimpiyası ile yazmıştım.

Şiirle uğraşanlar iyi bilir; ilk yayımlanan şiir ilk aşka benzer. Onun gibi naif, içten, tutkulu

ve geleceğe dair fazlasıyla umutludur. Üstelik ne yaşarsanız yaşayın, aradan ne kadar zaman geçerse geçsin hiçbir zaman unutulmazlar. Eski bir yara yerinin ara ara sızlaması gibi hep bir yerlerde, bekler dururlar.

12 Eylül Faşist Darbesi'nden sonra İzmir'de yayımlanan ilk şiir ve edebiyat dergisi Dönem'deyayınlanan şiirim de böyle bir şiirdi. Başlığı, İzmir Akşamları...

"Beni İzmir'de vurdular/ Bir akşamüstü İzmir'de beni yıldızlara sordular/ Işşın ve suyun aşkına de ki bana/ Bu Avanoslu çocuk, bu zehir zemberek soluk/ Sığar mı bir yıldızın kohnuna..."

Şimdi bile yazarken hafifçe kızardığım, o zamanlar nasıl bir mesnetsiz özgüvenle yazdığımı hatırlamadığım şu benzetmeye bakar mısınız: 'Zehir zemberek soluk!' Hey Allahım... Yaşılığın faydalarından biri de bu işte, böyle şeyler yapmıyorsunuz artık. Daha kötü oyununa yalakanmanın sıkıntısıyla şöyle bir kıpırdanmıştım yerimde.

Dönem dergisi, eski usul tipo baskıyla, Basmane'de bulunan mütevazı bir matbaada

basılıyordu. Yayın yönetmeni Asım Öztürk'dü. İlk sayısından, ortak bir söyleşide bulunan Yalçın Ulukaya, Nuray Hançer ve M.Mürtaz Tuzcu isimlerini hatırlıyorum. Ayrıca şiirleriyle A. Yücel, A. Hicri İzgören ve İlhan Karaman isimlerini. Muzaffer İzgü'den hikâye, Samim Kocagöz'den de bir deneme vardı bildiğim kadarıyla.

1983 yılının İzmir'inde, şiiri bir edebiyat dergisinde yayımlanmış, umut vaat eden genç bir şair olarak geziyordum Kordonboyu'nda. Hafta sonları imza günlerini takip ediyor, Aydın abinin Şan Kitabevi'nden, Erdal abinin Sergi Kitabevi'ne salınp geziyordum. Böyle günlerin birinde Adnan Azar'ı beklerken Adnan Özer'le tanıştım. Adnan'a zorla bir şiir yazdım, Ateşli Kaval'ın ilk sayfasına. Madem ozandı; hemen doğaçlama şiir yazabilirdi ve yazmalıydı da! Kırmadı Adnan, sağolsun yazdı:

"Kırılmış incir dalı/ İncir kuşu yaralı/ Böyle bahar görmedi/ Şiir şiir olalı..."

Adnan, yıllar sonra İstanbul'da birlikte kurdüğümüz bir yayınevinde ortağım oldu. Yol arkadaşım ve kardeş bildiğim bir dostumdur. Yerı ayırır.

Bir harfyüzünden(imza günündeki ilana Özer

yerine Azar yazmıştı (çünkü) daha geç tanıdığım Adnan Azar'la dost olmak için ise Ankara'da geçen mecburi hizmet yıllarını bekleyecektim.

Adnan Özer'le başlayan dostluğun devamı, İstanbul'da Yaşar Miraç'ın kurucusu olduğu Yeni Türkü Yayınları'nın düzenlediği bir şiir gecesinde Ahmet Erhan'la tanışmama vesile oldu. Çok fazla sohbet edemediğimiz nedense. Sessiz, içe kapanık, fazlasıyla halim selim birisi olarak kalmıştı aklımda.

1984 yılında Ege Tıp Fakültesi'nden mezun olup mecburi hizmet kura'sı için Ankara'ya gittiğimde, hemen tüm arkadaşlarım doğu ve güneydoğudaki sağlık ocaklarına giderken benim şansıma Ankara, Keskin, Cerit Müminli Sağlık Ocağı çıkmıştı. Bunun anlamı bir aygımın hep Ankara'da otabileceğiydi. Fırsat buldukça ve bazı hafta sonları Ankara'daki dostum ve hemşehrim Oktay (Tok)'un evinde kalırdım. Mecburi hizmet yıllarım, tayin istemim karşılanmadığı için aynı yerlerde ve uzun yıllar sürdü. (Keskin Merkez Sağlık Ocağı, Keskin Devlet Hastanesi, Bala Sağlık Grup Başkanlığı, Merkez Sağlık Tabipliği v.s.)

Sümer Sokak'taki evimizin daimi konukları; Ahmet Erhan, Azer Yaran, Behçet Aysan, Adnan Özer (İstanbul'dan geldiği zaman), Murat Kalaycıoğlu (İyi şairdir, Edip Akbayram şarkılarının çoğu sözleri onundur) Tolga Çandar (ODTÜ'de öğrenciydi ve henüz Çağdaş Türkü yoktu), Erkan Oban ("Dede" diye bilinir.

Çağdaş Türkü'nün kurucularındandır, iyi müzisyenlerdendi, erken öldü), Suavi (bildiğim kadarıyla uzunca bir süre Ankara'daki mekânlarda söyledi), Adnan Azar (ailesiyle Anıttepe civarında otururdu. Dünya güzeli bir annesi ve çok nazik bir babası vardı. İkiisi de peşpeşe göçtüler), Abdullah Gök (o da iyi müzisyendir, kasetteli vardır, şimdi öğretmen), Zeynel (Adanalı) ve rahmetli Adnan Satıcı olurdu. Daha az görsen de Ahmet Telli'yi ve sanki bir kez de Ali Cengizkan'ı hatırlıyorum... Akif'le (Kurtuluş) daha çok Cafe Cappadocia'ya ve Ekspres gibi mekânlarda olurduk. Hepimizin de hayatlarını baş köşesinde şiir ve müzik vardı. Bilhassa şiir... Şiirin hayatlarımızdaki önemi dair bir anekdot size: Adnan Satıcı -ki öğretmendi kendisi- şair abisi Veysel Öngören'le Diyarbakır'da bir imza gününe katılmışlar. Gece de bir otelde kaldılar.

Otel katibi mesleklerini soruyor. Veysel Öngören "Şair" diyor. Katip, şairlik gibi bir meslek olamayacağına, olsa da pek bir işe yaramayacağına inanmış olmalı ki ısrarla, 'doğru dürüst, gerçekten meslekleri neyse' onu söylemelerini ister. Veysel Öngören kararlıdır ama: "Biz şairiz kardeşim, o deftere şair yazacaksın, o kadar!"

Adnan Satıcı, nedense her defasında ağlayarak anlatırdı bu hikâyeyi.

Adnan Azar'ın ölümünden sonra yazdığım bir yazıda, bakın o günleri ve arkadaşlarımızı bende ki karşılıklarını nasıl anlatmışım:

"Ahmet Erhan, ailenin en yetenekli ve sessiz çocuğuydu. Hüzünlü bir Adanalı. Şiirlerindeki gibi bir portakal ağacı, bilemedin turuncu Ahmet Erhan. Behçet abi, yaşı bir aslan gibi dolardı aramızda. Ağır, oturaklı, görmüş geçirmiş. Hepimizin büyük ve şışman. Tabii ki cevaz ağacı onu en iyi anlatan. Akif en zeki ve şaşarısı ekibin. Her cümlesi, kaynağından yeni fırlamış su gibiydi ve coşkun. Ağaçlardan erik ağacıydı Akif, can eriyi ama. Murat, Edip abiye (Akbayram) şiirler yazar; yaşı bir sedir, gölgesinde ve sesinde dinlendiğimiz. Hep ağır aksak ve biraz uzak Azer abi ise, kocaman gövdesine sakladığı derin korkularıya bir ahlak ağacıydı, Adnan'ın deyişiydi. Hepimizi de eninde sonunda bir zeytin ağacı şefkatiyle kucaklayansa Oktay'dı (Tok). Gezer, tozar, vakti geldiğinde de yine onun dalları altında toplanırdık. Yedigörmüş şiir, içtiğimiz asktı. Ben bu isimlerle, cumartesi öğleden sonra okuldan erken çıkmanın keyfiyle, sokağa savrulan ergenler gibi yaşadım Ankara'yı. Tuhaf bir özgüven, mesnetsiz bir sevinç ve bitmek bilmeyen bir aşk duygusu..."

**Ahmet Erhan,
her şeyden önce
benim çok yakın dostum
ve kardeşimdi; O'na dair
tarafsız olamam. Ama,
bütün objektifliğimle
söyleyebilirim ki,
dünyanın en iyi
şairlerinden
biriydi...**

gibi yaşadım, şükürler olsun. Güzel günlerdi..."

Erhan, ilk kitabıyla çok ses getirmiş, camiada herkesin üzerinde tartışması mutabık olduğu bir şairdi. Bence de kendi kuşağı dahil, Türk şiirinde Türkçeyi en iyi bilen ve kullanan şairlerin başında gelir. Hafta sonları Bala'dan ya da Keskin'den geldiğimiz günler en çok onunla birlikte olurduk. Ahmet'in ilk eşi ve oğlu Deniz'in annesi Kıymet'le oturdukları mütevazı evlerinin sıcaklığı hiç unutamam. Bazı hafta sonları annesi de gelirdi Etlik'te

yaşadığı evinden. (Ahmet babasını erken kaybetmişti) Annesini içten, sıcakları ve sürekli sigara içen bir kadın olarak hatırlarım.

İlk buluşma yerimiz mutlaka Oktay'ın Café Cappadocia'sı olur; orada başlayan muhabbet bir vesileyle eve taşınırdı. O zamanlar vertigoları başlamıştı Ahmet'in ve panik atak benzeri sıkıntılarla boğuşuyordu. Her an ve ortamda hep yanında olmaya gayret ederdim. "Severim Doktor Erhan'ı, kendi çapında yüz yataklı daha köşüştür" mısralarını yazdığı günlerdir bu günler.

1989'da Ankara'yı ve hekimlik defterini kapatarak İstanbul'a gittim. Behçet abi darbe yıllarında uzaklaştırdığı tıp fakültesine aklı geri dönmüş, okulu bitirmiş, psikiyatri ihtisasına bile başlamıştı. Her şey yoluna gidiyordu sanki. Ahmet de özel bir okulda öğretmenlik yapıyordu. Sık sık haberleşiyor, Ankara'ya yolum düştükçe onu ve Oktay'yı görmek için fırsat yaratmaya çalışırdım.

2 Temmuz 1993 günü Sivas yangını geldi. Behçet abinin ölümü hepimizi dağıttı. Onun ölümünü Furuğ'un bir dizesiyle tarif etmiştim: 'Biri karatahtaya taş sözcüğünü yazar yazmaz avludaki kuşlar gibi havalanmış' Ankara'dan. Herkes bir yerlere uçtu gitti. Azer abi Fatsa'ya döndü. Ahmet Ayvalık'a, Akif Bodrum'a yerleşmeye çalıştı.

A. Erhan, İstanbul'a geldi sonra. Kaldı ve yeniden evlendi üstelik. Ama akli hep Ankara'daydı sanki. Sevgili Hacer'in olağanüstü gayreti ve çabası Erhan'a ömür kattı. Ama yetmedi... Kollarımızda öldü derler ya, biraz öyle oldu.

A. Erhan, her şeyden önce benim çok yakın dostum ve kardeşimdi; O'na dair tarafsız olamam. Ama, bütün objektifliğimle söyleyebilirim ki, dünyanın en iyi şairlerinden biriymi...

Hayatı da şiiri gibiydi ve hep yazdığı gibi yaşadı.

Onu ilk gördüğüm andan aklımda kalan fotoğraf hâlâ çok canlı; çarşı içindeki bir sahne önüne oturmuş, sessizce kitap okuyan, güzel yüzlü bir delikanlı. Ahmet Erhan. Ahbaplarının bildiği haliyle bizim "Erhan" yani.

Bana hitaben yazdığı bir şiirle bitireyim bu bahsi:

"...Doktor, herkes akıllıya yaşamış
Bu rahmeti teneşirde
Ben senin bildiğin gibi yaptım
Bildiğin gibiymi işte
Ötesi şöylence..."

* Bu yazı Bavlul'un Şubat 2016 sayısında yayımlanmıştır.

TEOMAN

SÖYLENMİŞ YA DA SÖYLENMEMİŞ SÖZLER*

anne ben geldim,ağdaki balık
bardaktaki su kadar umarsız
dizlerin duruyor mu başımı koyacak?
anne ben geldim, oğlun, hayırsızın....

Yıllar önce Express Dergisi'nde; Haydar Ergülen kimi zaman şiiri odak alan, kimi zaman da bir temanın üzerine şiirlerle bezeyen çok güzel yazılar yazdı. Onlardan birinde rastlamıştım "oğul" şiirine Ahmet Erhan'ın. Şiire vuruldum ve sonrasında 1996 senesinin kişni "oğul" ile geçirdim.

Türlü çilelerle telefonunu buldum ve heyecanla aradım Ahmet Erhan'ı, bestelediğim şiirini kaydederken izin istemek için. "Senindir şiirim" dedi ve bir şeycik istedi sadece: "Albümünde şarkı sözü değil şiir yaz 'oğul' için, eğer adımı yazacaksan."

...herkes beni "anneci" sanır. ben aslında "babacı"yımdır .aydın bir insandı, Türkiye işçi partisi Aybar kanadından. beni yetiştiren, beni edebiyata yönlendiren babam alkolden ölmeden önce içkiden nefret ederdim. 17 yaşındaydım ve onun ölümü her şeyi tersine çevirdi. öldüğünde alkolik bayrağını aldığım gibi meyhaneye koştum. şimdiki yaşımda (49) o yıllarda o kadar büyük gelirdi ki bana . ama şu an ölmeye niyetim yok. babamın yaşı 51'i geçmeye çalışıyorum.. "babamın öldüğü yaş" a az kaldı yani!

yine de oğlum iyi bak, adama benzer baban kirlenmek için kendini alkolde saklar

Ve alkol bayrağını düşürmez ailede. Sonra başka bir şiirinde "İpsiz rumum sarsak, serseri / otobanlarda sırtında heybesiyle / cafelerde tuborg bira ve patates / durdun bir yerde çağını bekliyorsun" der. Bu sözler tüylerimi diken diken ediyor.

son dizesi önemlidir bu şiirin. sanki o dize için yazılmış gibi...biraz amerikanvari bulund. öyle düşünenler ya sonradan haksız çıkmış olmalılar / ya da gerçekten her yer "Amerika" oldu. eskiden yol kenarlarında şarap içerdi insanlar, artık otobanlar var; eskiden koltuk meyhaneleri vardı, şimdi barlar. çağını bekliyorsun gelsin diye . gelince de bir sürü belayla karşılaşıyorsun. acısını çekiyorum, haklı çıkmanın acısını... "alacakaranlık..." ta anlattıklarımın doğru çıkışını yaşadım, sivas'ı yaşadım.

Türlü çilelerle telefonunu
buldum ve heyecanla
aradım Ahmet Erhan'ı,
bestelediğim şiirini
kaydederken izin istemek
için. "Senindir şiirim" dedi
ve bir şeycik istedi sadece:
"Albümünde şarkı sözü
değil şiir yaz 'oğul'
için, eğer adımı
yazacaksan."

Ahmet Abi takdir görmüş, sevenlerine sahip çıkmış bir şair olsa da, bir kısım tarafından arabesk şair diyerek küçümsenmeye çalışılmış.

...zaten Haydar (ergülen) veya sayamayacağım kadar şairle hiç bir zaman, hiç bir sorunun olmaması benim şiirsel anlamda. Ama şu anda "edebiyatçılar derneği" başkanı olan kişi o yıllarda neredeyse sadece küfür diyebileceğim şeyler yazdı kitabım hakkında. Halbuki evi gibi bir şeydir insanın yarattıkları, söyledikleri, yazdıkları... Mahremiyetidir. Ayrıca, arabesk şair de derler bana, ben de övgü olarak alırım bunu. Müslüm'e de bayılırım, Orhan'a da...

Vallahi ne yalan söyleyeyim ben de Müslüm'ü ve Orhan'ı severim. Ben arabeskin aşşılanmasına karşı çıkılandanım, o tarz müzikte, gayet açık bir şekilde "duyguyu" görüyorum.

Ben öyle her şeyi okuyan bir adam değilim. Bana uyan adamları alırım, gerisini sallıyorum. Mesela James Joyce ya da Shakespeare'i kolaylıkla çöpe gönderebilirim. Zaten Hamlet filminde bile uyudum. Ama bazı adamlar vardır ki tek bir cümlesi özünde eğilirim. Hayatımda öyle 10-15 yazı adamı var. Onlar benim kalbime göredir, hayatım boyunca döner döner okurum onları. O adamlar dandir Ahmet Erhan...

üçüncü ayakta 'rüzgarın kızı' yine gelmeyecekti ganyanım tökezlemiş ve hayatım buruşuk / bir resim olarak hatırlanacaktı.

...at yarışı, biraz da beni yaşıtan şeylerden biridir .ben beş yaşındayken iki tane yarış atımız vardı. babam demir -çelik işiyle uğraşrdı. sonra ne olduysa battı, adana'ya gittiğimiz sıralarda. yoksulluştık, babamın içki olayı da o zaman başladı. atları göreyim, onlarla ilgileneyim diye giderim hipodroma. at yarış da oynarım cüzi miktarlarda, genellikle de kaybederim.

Eserler mi önem taşır yoksa eserlin sahipleri mi? Yine Ahmet Erhan buna güzel bir örnek. Ben o adamın yüzünü bile sevdim. Yazdıklarıyla kimliği birbirinden bağımsız değil, bu gerçekliği seviyorum. Ben de hep öyle bir yaratıcı olmaya çalıştım. Ben zaten

beş para etmeyen dangalak bir adamın, iki güzel kelimeyi yan yana getirmeye kabiliyeti var diye, onun peşinden gidemem.

...hiç bir zaman intiharı düşünmedim ben. ama diyeceksin ki, insan yaşayarak da intihar eder. o konuda biraz hızlı koştum. bundan sonra da frene basamam ne olacak ki? şu andaki durum; uçurumdan atılmışsın, havadasın, düşmemişsin ama! hayat tökezlemelerle geçti de, hala düşmedim, değmedim yere.

Ahmet Erhan ile e-mail'leşiyorduk. Gırtlak kanseri. Sigorta ödemelerinden yakınıyor. O akşam şillerini tekrar okuyorum. Bir sürü harika dize var yine önumde. Farklı şillerlerinden bir kolaj yapıyorum, ona atıyorum. "Abi senin şilleri karıştırıp bir şarkı sözü haline getirdim, besteyi de yaptım. Adı, Sevişirdik Bazen"

Dünyanın ölümünü gördüm, suyun toprağın En yakın dostlarının birer birer Vakitsiz açan çiçeklerin, vakitlidoğan çocukların Ölümlünü gördüm, ama kimse inandırılmaz beni öldüğüne sevgilerini!

Okтай Rifat'ın şillerini okuyorum, özellikle 70'lerde yazdıklarını. Ben bir hiç'im. Alice Munro'nun öykülerini okuyorum. Ben bir hiç'im.

Zeki Demirkubuz'un röportajını okuyorum. Yaptığı işe inancını yitirdiğinde, Van Gogh'un kardeşi Theo ile mektuplaşmalarının olduğu Theo'ya Mektuplar'ı okuduğundan bahsediyor. Kitabı başucuma koyuyorum. Okumuyorum. Ben bir hiç'im.

Son bir albüm yapmaya niyetleniyorum. Alper'le yapacağım, eski günlerdeki gibi. Fakat iklimizin de hiç keyfi yok, hayatın kendisinden bıkkınlık gelmiş bize. Enerjimiz yerlerde sürünüyor. Şarkı yazmaya zorluyorum kendimi, yoruluyorum çabadan ...

Bir şarkı yazıyorum; adı, "Hem Hayattan Hem Ölümden..."

İki kişiye adıyorum şarkıyı, iki şaire: Ahmet Erhan ve Seyhan Erözçelik.

sardunyalari seyrettim bir çölden gelip geceler boyu ağladım şairleri sevip...²

* Bu yazı, Teoman'ın Ahmet Erhan ile yaptığı ve Mayıs 2007'de Radikal'de yayımlanan söyleşisinden, Teoman'ın Fasa Fiso isimli anı kitabından ve 2010 yılında, HaberTürk'te Teoman ile yapılan söyleşiden derlenerek oluşturulmuştur. İtaliklerin tamamı Ahmet Erhan'a ait olup, Teoman'ın Ahmet Erhan ile yaptığı söyleşiden alınmıştır.

¹ Ahmet Erhan'ın, "Gülülr"inden.

² Teoman'ın 16 Mart 2015 tarihinde yayımlanan "Eski Bir Rüya Uğruna" albümünde yer alan "Hem Hayattan Hem Ölümden" isimli şarkı sözleri.

Mehmet Ali & Akşamsefası

FERRUH TUNÇ

Erhan diye birine

Zamanımızın rengi olduğumuzu nereden bilirdik
Bütün renkler gibi karışan ve muhtaç birbirine...

Nedense doğrular ve yanlışlara çok vakit kaybettik...
Oysa sızıyordu alkol ve yenilgi damarlarımıza gün geçtikçe.

Bizi yüceltmeyeceğim Erhan, buna ne ihtiyacımız var?
Biz bir şehre hizmet etmekten emekli valiler değiliz ki!

Göğü fethetmiş çok önce ve düştük sonra üstüne kızcımız!
"Adam bunu yapmaya katkar da düşmez mi ulan!" Diyeceksin.

De hele...

Kalkıp, Kardelen'e varalım, oradan Marjinal'e, sonra da dağlalım evlere...
Pimi çekilmiş bir el bombasıyla Ankara gecelerinde ben daha fazla dolaşamayacağım.

Yalnız, kendi Don Kişot'umuzu yazmak yerine, onun parodisini yapmamızın
Nedeni nedir diye konuşmuşuk seninle bir gün, hatırlar mısın?
Yine Karşıyaka'daydı, yine bir arkadaşımızın gömü töreninde...

Biz karşılaşmış, kucaklaşmış, kavga ettik, barışmış ve yarışmış kendimizle
Başka çok şeyler de yaptık: Öğretmek, kitap satmak, şirket yönetmek gibi...

Aynı kıza asılıp, kıskanmış bile olabiliriz birbirimizi...
Hem gupta ederek hem kutlayarak nasıl da şiller okurduk birbirimizi!

-Ev gezmelerine bile gittiğimizi söylesem buna şimdi kim inanacak? -

Ne zamandı?
Ne yamandı?

Ankara.

Sonra...

Şiir puşt bi şey oldu be Ahmet, giderek...
Biliyorsun sen gitmeden önce başlamıştı bu...

Zehirli egzotik bir çiçek taklidi gibi olmuştu-açması garanti, bakımı kolay...
Yapay kokular yayıyordu çevresine ve hazır saksılarda satılıyordu AMV'lerde.

Tabutumuzun üstüne gül atışları da aynı puştluktan kardeşim, biz öldükçe...
Atsınlar ki satсын güller!

Çizim: Melis Rozental

Yılıkıda bir şair: Ahmet Erhan

C. HAKKI ZARİÇ

tünel kazmak isteyen...

Bir yerlerde okumuştum, neden nerde aklımda bilmiyorum. "Bu dünya için fazla iyi bir insandı." Orhan Alkaya böyle demişti onun için.

1978. Üç yıl otmış *Milant* dergisinde şirleri yayımlanla. Özdemir İnce var masada, Nebahat ve Metin Altok, Atol Behramoğlu ve Ahmet Erhan. Eski Tavukçu'da şiir üzerine konuşuyorlar aralarında. Bizimki tifi daha. Ömrü boyunca öyle oldu zaten. Konuşmaktan uzak, dinlemeye yatkın. Anlatmakla susmak arasında bocalayan yanılla da boyunu bükük. Rakı içiyor herkes ve iddialı konuşuyor şiir hakkında. Kendi cümlelerini arıyor içinin ara sokaklarında.

2001 yılının Nisan ayında yan yana gelip İstiklal Caddesi'ndeyürürken'mektubuna yanıt yazmadım, kusura bakma" diye başladı söze. Gidip Taksim'in arka sokaklarında bir yerde rakı içtiğimizde kara trenden yeni inmiş bir Ankaralı tedirginliği vardı üstünde. Ne yapacağını bilememenin ya da İstanbul'u kestirememenin telaşıyla konuşuyordu.

Ama artık onca eşin dostun olduğu, onca eşin dostun olduğu kentte değildi Ahmet Erhan. Ankara buz saplı bir bıçak gibi kalbinde, baş harf büyük bir yalnızlığı onun için. Arkadaşlarını bir katliam yanğında kaybetmiş ve kendi gurbetine deplase olmuştu; o bir gönüllü sürgündü artık. Tutunmanın bütün anlamlarını yitirmek istiyor, bunun için de küçük harfle başlayan şiirlere hayret ederek yaşamaya çalışmanın anlamsızlığını yudumluyordu.

Merak edenler *Şehirde Bir Yıllık Atı* kitabını okuyabilir, ikna olmayacaksınız biliyorum ama bunun için *Sahibinden Satılık* kitabını da okumanız gerekiyor. Çünkü her iki kitapta da artık yazmanın da anlamını yitirdiği bir yalnızlık duygusuyla çirpinıyor Ahmet Erhan. Onca yıl geçirdiği İstanbul'da ölümüne bir arkadaş edinmedi belki de, Ülker Sokak 14/2 adresinde konakladı bir zaman. Hani *Bugün de Olmedim Anne* kitabının kapışında bir fotoğrafı var ya, künüde kimin çektiği yazmıyor, balkon demirlerine tutunmuş, arkası karanlık hani, hiç te o evden bahsediyordum; o karanlık.

Alacakaranlıkta Ülke'nin şairi, onca zaman sonra Taksim'in göbeğinde bir artı bir bile demek için ciddi iddia sahibi olmamızı gerektiren evinde yalnızlığı çoğaltmaya başladı. İlk zamanlar şehirde dolaşan o yılık atını parmakla gösterdi herkes, gazete manşetleri ondan bahsetti bir süre... Kolay değil adı Ankara ile anılan ne çok şair var aramızda, İstanbullu tüccarların kredi almak için gelmesini beklediği saiklerden

bahsediyorum... Ahmet Erhan geldi, Ahmet Erhan bu gelir! Ve o yalnızlığın damla damla çoğalan haline uyandı her sabah. Her kadehte kendine yükledi, her şarkıda kendine küstü. Adı sanı duyulmamış tuhaf sigaralar içti. Adriyatikten Çim Seddi'ne kadar sarhoş gezdiğini başıra bağrı yazması yetmedi şair tayfa, herkes onun alkolik olduğunu söyleyerek kendine bir alan açmaya çalıştı. Onun alkolle düşkün olduğundan kendine bir yoksulluk alanı oluşturmaya çalışılanların bilmediği bir şey vardı ki, Ahmet Erhan yüksekten de korkardı.

Sonra gurbetin de gurbeti başladı. Silivri zamanlarında birkaç defa ziyaretine gittim. Sahile yakın bir evde, denize bakarak rakı içmenin dayanılmaz keyfiyle anlatıktıça anlattı. Birileri onun şirinden şarkı yapmıştı, telfini yeni almıştı Ahmet Erhan; yemeleri dışarıdan söyledi. Bu mevkide, deniz gören bir evin kirası ne kadar da ucuzdu, bunu konuşuk arada...

Ama artık ne tanıdığınıydı etrafına ne de gidip çökeceği meyhane. Zaten ömrü boyunca hüzzam bir şarkı gibi mahcup yaşamış bir adamı Ankara'dan koparıp İstanbul'a getiren nedenler yığını genizimizi yakmaya devam ederken, o adam bir de İstanbul'un da en uzak Trakya'na deplase oldu. Bir ara yakınlaşmaya çalıştıysa da Beylikdüzü'nden bu yana gelemedi. Ama bu arada at yarışı oynadı mı, amenna! Mendebur.

Kim lafa girecek olsa "Fatih Terim ile Adanademirspor'da..." diye, "ayağı kırıldığı için..." diye, "alkolik..." diye... Üç kuşaktan üç Ahmet'i temsil etmek için abalarının şımarık oğlan çocuğu şairin *Köpek Yılları* adını taşıyan bir öykü kitabı olduğundan bahsetmiyor kimse. Yalnızlıkla ölüm arasında, aşkla sürgün arasında, İstanbul'la Beylikdüzü-Silivri arasında gidip geldiğine tanışız oysa hepimiz. *Kara Köpekli Adam*' çocuklar için öyküler. *Anne Bu Şiiri Senin İçin Yazdım*' çocuklar için şiirler. "Sahi ne vardı başka?"

Bir kısmımız, dağ başında vurulup düşen gerillaların cebinden çıkan Ahmet Erhan kitapları olduğunu dinledik ondan, anlatırken gözlerini kaçırdı mutlaka; çünkü ağlardı.

Adı ummandan uzak, çöl olmakta yarışan bir şairdi Ahmet Erhan, tabutun çivi geçirip geçirdiğini ona sormak lazım. Ankara'da toprağa emanet bir süredir. Bir kaygın altında Akdeniz toprağına doğru tam yol iyi şiirler yazıyordu mutlaka.

"Alacakaranlıkta ölüm ilanlarını bile okumuyorlar"

¹ Temmuz 1998, 1. Basım, Bilgi Yayınevi, Çocuk Kitapları Serisi'nden

² Haziran 1998, 1. Basım, Bilgi Yayınevi, Çocuk Kitapları Serisi'nden

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

TOLGA ÇANDAR

Portakal kokusu

Bavul Derg'i den genç arkadaşlar aradılar. Kasım sayımız için özel bir dosya yapıyoruz, dosya konumuz: 'Ahmet Erhan' dediler. Galiba başka bir şey daha söylemelerine de gerek yoktu.

Burnuma portakal bahçelerinden kokular, hatırlama eski zamanlar, doğumum, Ankara ve daha niceleri biranda üşüştü.

Kendimi bir kaç farktı zamanda, her seferinde yeniden doğmuş bulurum. İlkın Akdeniz'dir doğum yerim, yalnızca biyolojik olarak değil elbette, öyle hissedirim. Ahmet Erhan da öyledir, bilirim. Mersin, uzayıp giden portakal denizi, göğü kaplayan turuncu duman. Dağıtmamak adına şimdilik geçiyorum, bu yazının konusu Erhan, geleceğim.

İkinci doğumum Ankara'dır. Ankara ve tabi ki ODTÜ. Hava Harp Okulu'nu bırakıp da oradan ODTÜ'ye gitmek hayattan çok zorlandığım kararlardan birisi olmuştur. Zor olmuştur olmasına ama iyi ki de olmuştur.

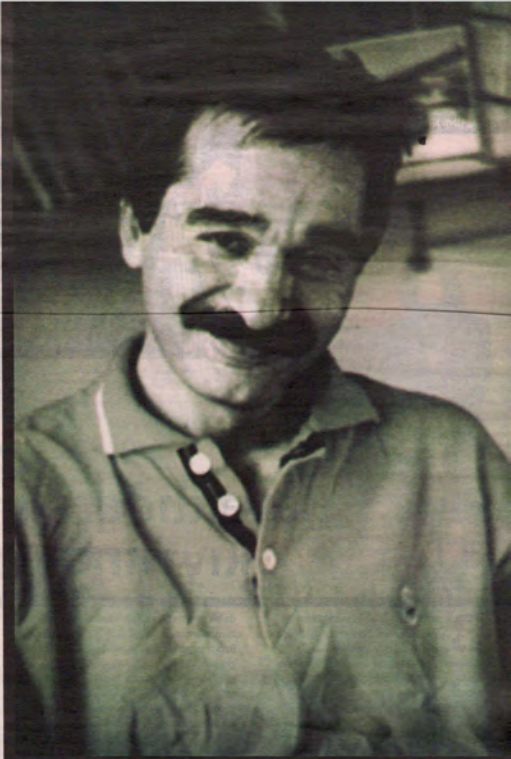
Haydar Ergülen'i, Derya Köroğlu'nu ve daha nicelerini ODTÜ'den bilirim. Yakın zamanlarda kaybettiğimiz Dev - Genç'li Oktay Etiman'ı Ankara'dan tanırım.

O vakitler Ankara da ODTÜ de bir başkaydı. Kültür sanatın, arkadaşlıklarınveyeni bir yaşamın şehriydi Ankara.

Lafı çok uzatmadan söyleyeyim, ben de kendi halimde hep müzikle uğraşırım ve bu yıllarda Ankara'da bulunan müzisyen arkadaşlarımla birlikte biz de Çağdaş Türkü'yü kurduk. Bekle Beni ilk albümümüz oldu, orada Ahmet Erhan'ın 'Kenar Mahallede Bir Pazar Cünü' şiirini besteledik.

Kenar mahallede bir pazar günü Buğulanır toprak yol ve damlar Sabahgüneşi ilk akınlarda Cöğü turuncu bir ağ kaplar

İşte bizim Ahmet Erhan'la tanışmamız tam olarak bundan sonrasına, yani telif için edinebildiğimiz bir miktar parayı kendisine iletmek için onu aramaya başlamamızla oldu. Ankara sokaklarında, yanlış hatırlıyorsam Kocabeğöğlündeki bir pasajda, bir kitapçada bulduk Ahmet Erhan'ı. Yanına gittik ve durumu anlattık. Sizden izin almamız gerekiyordu dedik.

Sonra da cebimizdekini çıkarıp kendisine uzattık. Ahmet Erhanher zamanki naif ve sevecen haliyle yerinden kalkıp haydi o zaman bira içelim dedi. Ve o akşam o parayla bize bira ısmarladı. Büyük Ekspres'e gittik ve oradabira içtik. Böylece tanışmış olduk Erhan'la.

Zaten o zamanlar gitmiş olduğumuz iki yer vardı. Bunlardan biri Büyük Ekspres diğeri de Kapadokya'ydı. Buralar bizim kendimize kurduğumuz bir dünya gibilerdi adeta. Zaten gidebilecek başka bir yerimizdeyoktu.

Erhan, o akşam o parayla bize bira ısmarladı ama birilerinin söylediği gibi bir meyhane şairi olmadı o hiçbir zaman. Ya da birileri onun içinnihilist gibibir takım yakıştırmalarda bulundular. Bana kalırsa bunların ikisi de değildir.

Erhan.Muazzambir estetik anlayışasahip, felesefi birikimison derece yüksekbiyrdi.Zaten okumış olduğumuz şiirlerinde bu kolaylıkla anlaşılabilir diye düşünüyorum.

Yazdığı şiirlere bakıp da onu karamsar, kötücül olarakanlayanlarveanlamak isteyenlerçıkabilir. Ancak bana kalırsa Erhan, hayalleri, umutları içinyazardı. Onun bir politikanın sözcüsüolarak yazmadığını ama kendi umutlarının, hayallerinin içinden şiirini damıttığını düşünüyorum. Ve elbette bu anlamda bir ideolojinin ya da siyasetin hizmetçisi olmayan 'toplumcu' bir şairdi.

Son olarak diyebilirim ki o; bir dost, bir derlemcidir, Mersinli'dir. Ülkesi Akdeniz olan, uzayıp giden bir portakal kokusudur.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantery.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

İBRAHİM KARAOĞLU

Kavaklıdere'nin kuyusunda

Bir rögar kapağına eğilip fısıltısı duyabileceğiniz, bulvarlarının altından içten içe akan nice dereleri vardır Ankara'nın. Kentin uykularının ve anılarının içinden sessizce, gizlice geçip sonsuza doğru akarlar sanki. Kavaklıdere bunlardan biri. Tunus Caddesi'nin altından geçerek ulaşır Ankara Çayı'na. Ve adını verir geçtiği semte. Çocukluğumuzun, ilkençliğimizin en güzel, en kadim semtidir Kavaklıdere.

Tunus Caddesi'nin Kennedy Caddesi'yle kesiştiği yerde; eski, iki katlı kargir bir binanın zemin katında; kot farkı yüksek, küçük, bahçeli bir mekândı Valör. Sementin en eski imgeleri, sembolleri dolanıp dururdu bahçesinde. Ankara Taşı'ndan örülmüş iki bahçe duvarının birinden zaman zaman Kavaklıdere'nin suları sızdı, duvardaki yosunların rengini, dokusunu değiştirir; ak kavak ağaçlarının gövdesindeki eski budakların, eski kalp resimlerinin ağaç büyüdükçe bozulan görüntüleri, yaprakların theremin dalgaları gibi duyulan büyümlü slığı; ıgde ağacının kokulu sesi ve serinliği duyumsanır; kafenin en müdavimlerinin anıları Valör'ün anılarına karşırdı. Çapraz köşedeki eski su deposunun (şimdi Çğdaş Sanatlar Merkezi) bahçesinden uçarak gelen birbirinden farklı yapraklar, kuru otlar, eski zaman kokuları... "Ben

de bu semtte büyüdüm." diyerek çocukluk zamanlarının akasya, kavak ve söğüt ağaçlarını, üzümlerini anlatanlar... Rol aldığı oyuna geç kalma telaşıyla yediklerinin, içtiklerinin hesabı masada bırakıp, koş koş kafeden çıkan tiyatrocular... Bahçede yaptığı suluboya resimleri masada unutan ressamlar... "Adisyonun arkasına bir şiryazmıştım. Unutmuşum dün. Onu bulun bana." diyerek bir gün öncesinin hesap pusulalarını tümden inceleyen şairler... Seslendirdikleri kâhramanların sesiyle muhabbet edip, "Abi, hala kâhramanının duygusunu yüklenemedim. Olmuyor abi." diye dertlenen seslendirme sanatçıları... "Dün çaldıklarımızı unuttum. Bir madrigalle başladık, ta nerelere gittik. İyi doğaçlamaydı. Keşke bir kaydı olsaydı." diyerek bir gece öncesinin melodilerini anımsamaya çalışan müzisyenler... Stüdyoda çok yoğun çalıştıkları için ara sıra yazıp, hemen kendi mekanlarına kaçan fotoğrafçılar... Ders kitaplarını, sigaralarını, çakmaklarını, pasolarını, cüzdanlarını kafede unutan öğrenciler... "Dün gece müthiş bir öykü yazdım burada. Eve giderken kaybetmişim." diyen yazarlar... Küçük günce defterine çizdiği desenleri oturduğu masanın altına düşürüp, üç gün sonra sağ salım bulduktan sonra bir desenini kafeye armağan eden ressamlar... Kısa filmciler, muhabbet ustaları, "hayalbazlar",

genç sevgililer, sevgili arayanlar, ayrılanlar, barışanlar, operacılar, balerinler, kemancılar, heykeltıraşlar, Tırt spikerleri, programcılar, karikatüristler, profesörler... ve sevgili karikatürist dostum Asaf Koçak'ın Valör için özel olarak çizdiği; kafeyi kapattığımızda sabaha kadar sönmeyen ışıklı panoda gülümseyen logo... Her şey dünle gitti; ne varsa düne dair; Valör Kafe'nin binası da, çaprazındaki eski su deposu da yıkıldı... Ne zaman Tunus Caddesi'nden geçsem; geçmişin imgeleri, anıları buğulu bir camdan süzülen yağmur damlası izinin berraklaştığı aralıktan görüneler gibi hayal meyal canlanır belleğimde. Ve otuz yıl sonra bugün, dönüp geriye baktım; bulanık, belli belirsiz günlerin içinden, anımsayabildiklerimi yazdım.

İzmir'de yaşadım yıllarca ve 1987 güzünde döndüm Ankara'ya. Anılarının başkentiydi İzmir. Çok zor oldu Ankara'ya yeniden alışmak. Bir semtten diğere gitsem; deniz hep arkamda sanıyordum, ama zamanla her şeye alışıyor insan. Ankara'daki yeni dönemimle; yeni bir hayat defterinin boş sayfaları açıldı önüme. İki önemli proje vardı aklımda; bir sanat dergisi yayınlamak ve bir de küçük bir bar /kafe/sanat galerisi açmak. Önce dergi serüveni başladı: Diyalog adlı bir kültür /sanat dergisini yayınladık.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rante.org>

Mehmet Ali & Akşamfəsi

Kadim dostlarımız Gülşen Özbey (o zamanlar Tolga Çandar'la evli değildi) ve Lütfiye Aydın da dergi yönetimine katıldı. Genççilik o zamanlar. Ekibimiz çok daha gençti; ÖDTÜ, Hacettepe Ankara Üniversitesi'nden öğrencilerdi. Aylık olarak yayınıyorduk. Derginin logosunu, tüm kapak tasarımlarını Asaf Koçak yapmıştı. Ankara'ya gelen iyi filmlerin, konserlerin, özel tiyatroların ve iyi sergilerin reklamlarını alırdık. Maliyeti bununla karşılar, elimizde kalan paralarla da çok özel yerlerde yemekli toplantılar yapardık. Her önemli etkinliğinesa kahramanlarıyla da söyleşiler yapardık dergi için. Müzikten sinemaya, edebiyattan resime, fotoğrafına baleye, tiyatrodan heykelle her alanda yazılar yer alırdı dergide. Her sayı Asaf'ın özgün bir karikatürünü yayınlardı. Mahmut Makal, Ahmet Say, Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu, Çetin Öner, İnci Aral, Orhan Asena, Fikret Otyam, Prof. Dr. Kaya Özsegin, Buket Uzuner, Muzaffer İlhan Erdoğ, Prof. Dr. Şahin Yenisehirlioğlu, Ferit Değir, Prof. Dr. Hamiyce Çolakoglu gibi pek çok kültür/sanat insanının yazılan ve çok özel çeviriler yer alırdı dergide da. Ve bir gün derginin sahibi Bülent Arkaçdaşımız İngiltere'ye yerleşmeye karar verdi. O gitmeden önce özel bir son sayı hazırlamıştık; Dünya Barış Günü nedeniyle Joan Baez Ankara'ya konser için geldiğinde Bülent tercümanlık yapmıştı ona. Konser öncesi dergi için çok özel bir söyleşi yaptık Joan Baez'le derginin jübilesi de muhteşem oldu. Bülent gidiince dergi serüvenimiz de sona erdi. Ben de bar/kafe/sanat galerisi projeye yönlenmişim. Konur Sokak'ta açılan Kardelen Bar'ın olduğu yer Üç Çiçek Kitapevi'yd. İyi işletilemiyordu. Ben devralmak istedim, ama sahibi olan arkadaş benden hisse de almak isteyince vazgeçtim. Ve aylar sonra Tunus Caddesi'ndeki yeni kiraladım. Bahçesinde taş, toprak yığırları olan harabe bir yerdi. Aylarca uğraştım ve Paris kafelerine benzer bir kafe yaptım Valör'ü. Açılış günü yer çok insan doluyordu. Tam karışmazdık Şişhane Genel Müdürlüğü'nün bahçesine kadar taşmıştı gelen konuklarımız. O günlerde Selim İleri, Milliyet Gazetesi'nde çok ilginç yeme/içme yazıları yazırdı. Özel bir İspanyol kokteyli'nin tarifini yazmıştı. Biz de Valör'ün açılışında konuklarımıza o kokteyli ikram ettik. Gece yarısına kadar sürdü kokteylimiz. Doğa çalma caz dinletileri ve Yeni Türkü'nün şarkılarını eklendik Ankara'nın kafe/bar/sanat galerisi kervanına. Ressam dostlarımız bizim mekana uygun, küçük resimleri yaparak sergiler açardı. Sanat dünyasından dostlarımız ve üniversiteli gençlerin, akademisyenlerin buluşma mekanı olmuştuk. Fiyatlarımız çok pahalıydı; küçük bir mekan olduğuna için, oluşturdüğümüz aurayı yaşamak isteyenlerin geldiği sofistike bir imaj yaratmak için yapıyorduk bunu, ama dostlarımıza çok özel fiyatlar uyguluyorduk. Günün her saati değişik müdavimlerimiz vardı. Fotoğraf sanatçısı dostlarımız Çerkez Karadağ ve Ali Rıza Akalın günün değişik zamanlarında birkaç kez uğurlardı. Stüdyoları da birkaç bina ötedeydi zaten. Yazar dostlarımız

Karabulut gelirdi kimi günler. Sanat, edebiyat muhabbetleri yapardık. Şair Hüseyin Ferhad dil eğitimi merkezinin sahibiydi o zamanlar. Ofis dönüşü uğradığında uzun uzun söyleşirdik. Şair Ahmet Erhan kadim dostumdur. Ne zaman geleceği belli olmazdı. Akşamları daha çok uğradı, ama bazen de hiç ummadığım gündüz saatlerinde gelirdi. Gece çok geç geldiğinde mutlaka yanında Behçet Aysan Ağabey olurdu. Bildirim, önce Kızılay'daki barlarda demlenip, Valör'de son içkileri alırdı. Bir gece yanlarında Salih Bolat da gelmişti. O da sevgili dostumdur. Bizim ekip tam da ben kapatmak üzereydik. Kapatma dediler. Ben de tüm elemanları gönderdim ve gece yarısına kadar birlikte içtik. Anladım, beni provoke etmek istemişti Erhan, ben de kabul ettim. O gece barda her şey ücretsizdi. Hattaherkesi evine özel taksitlerle göndermiştik. Çok güzel bir anıydı yaşadığımız. Zaman zaman anımsadıkça çok gülerdik. Behçet Abi çoğu geceler geç saatlerde kendi başına da gelirdi. Sevindirim. Konuşacak çok şeyimiz olurdu; şüirden, edebiyattan, siyasetten. Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu kısa zaman aralıklarında çay muhabbetine gelirdi. Dergi çıkardığımız zamanlarda da çok özel yazılar yazardı bize. Tiyatro yazan Orhan Asena gündüzleri erken saatlerde gelirdi genellikle. Elinde eski, güzel bir doktor çantası olurdu. Her gelişinde kendi oyun kitaplarından, eskis sanatçılardan getirirdi. Bazen torunuyla gelirdi. Evi çok yakındaydı Valör'ün. Kendi kuşağının yazılarını, şairlerini anlatırdı. Çok kıymetli insanlarla olan anılarını dinlerdim. Orhan Asena'nın yazdığı "Şüü'de Av" oyununu çok sevmiştik. O da bana oyun yazılma öyküsünü, Almanya anılarını anlatırdı.

Bizim ilken gençliğimizin en önemli mekanlarından biri olan Çağdaş Sahne ile aynı caddede üzerideydik. Adı değişikti Şinasi Sahnesi oldu. Sanırım, oradaki ilk oyunlardan biri "Aşkımız Aksaray'ın En Büyük Yangını" oyunu idi. Tiyatrocu İstemi Betil kırkı yaşlarındaydı o zamanlar ve o oyunda önemli bir rolü vardı. Oyun öncesi genellikle uğradı Valör'e. Bir

keserse oyuna önceki çok rahatsızsızdık bizim kafedeve günlerce iyileşemedi. Oyun bir ay oynatılmadı.

Prof. Dr. Şahin Yenisehirlioğlu çok uğradı. Paris kafelerine benzetirdi Valör'ü. Paris anılarını anlatırdı. Orada yaşanan sanatçılarımızın en önemli dönerimlerin tanıyıcı Şahin Hoca. Sinemayı çok severdi. O günlerde de Atıf Yılmaz bazı filmlerinde oynatmıştı onu. Pek çok dergiyse resim üzerine de yazılar yazıyordu. Uzun uzun söyleşirdik onunla. Ve o mekandan hareketle yaptığımız "Büyük Sinbad" filminin baş oyuncusu da o oldu. Kısa filmci Semih Taytak, Gençlik Parkı'nda gösterilen yapan bir şiihbazın filmini yapmak istiyordu. Ahmet Erhan ve ben de müdahil olduk. Hiç diyalog olmayan bir senaryo oluşturduk: Anılarının burgacına sıkışmış, yaşlı, yorgun, yalnız bir şiihbazın öyküsü... Şahin Hoca şiihbazı, Asaf Koçak da "Deli Elvan" oynadı. Erhan, özellikle eklemiştii "Deli Elvan"La", deli diye takıldırı. Asaf da sevinirdi; "Dino"yum ben derdi. Dino, Kürtçe deli dememiş sanırım. Fotoğrafçı/sinemacı Şahin Kaygun'un kedisi sevgili Ayşegül Kaygun yardımcı yönetmen, fotoğrafçı Ali Rıza

Akalın ışıkçı, Gülşen Özbey sanat yönetmenliğini yapmıştı. Prof. Dr. Ertuğrul Bayraktar filmin müziğini yapmıştı ve final bölümü için Bedri Rahmi Eyüpoğlu'nun "Can Kuşu" şiiirini besteleyerek, özel bir koroya okuttu. Film yaklaşık dört ayda bitti. Tüm ekip çoğu zaman Valör'de buluşur, söyleşirdik. Ve 3. Ankara Film Şenliği'nde büyük ödülü aldı filmimiz. 56 uluslararası festivale çağrıldı ve özel gösterimlerle sunuldu. Almanya'daki Essen Film Festivali'nde Mehmet Cüreli, Hilmi Etikan ve Bilgin Adalı filmleriyle birlikte Türkiye'yi temsil etti.

Aslında ne çok şey var anlatacak. Bir mekanı terk edince; anılar önce yolcu ediyor insanı, sonra da çağırıyor geriye. Anılarının çağırısı oldu bu yazı. Yıkılmış, yok olmuş bir mekânın iç sesleri... Behçet Ağabeyi ve Asaf'ı Sivas'taki ortaçağ yangınında yitirdik, Ahmet'i yedi yıl önce. Her şey anılarda kaldı. Ve Kavaklıdere buzlar altında akan bir nehir gibi...

Aslında ne çok şey var anlatacak. Bir mekanı terk edince; anılar önce yolcu ediyor insanı, sonra da çağırıyor geriye. Anılarının çağırısı oldu bu yazı. Yıkılmış, yok olmuş bir mekânın iç sesleri...

İbrahim Karaoglu, Ahmet Erhan, Ahmet Telli

SAHİH BOLAT

Kan kardeşim Ahmet Erhan

Ahmet Erhan'la sanırım 1978'de, Ankara'da, ünlü Zafer Çarşısı'ndaki Doğu Çay Ev'i'nde tanıştık. Daha sonra, aynı yerde Adnan Azar'la da tanışacağımız gibi. (Aslında Ahmet'le 1973-74 yıllarında Adana Erkek Lisesi'nin bahçesinin sol köşesindeki alanda futbol oynarken çok sık karşılaşmışız. Ama o çocukların "biz" olduğunu birkaç yıl sonra öğrenecektik.) Çünkü bu çay evi, kafanızda canlandıgı gibi bir "ev" değil, birkaç tabure dışında, ayakta çay içilen bir çay ocağıydı. Ahmet, Gazi Üniversitesi'nin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğrenciydi. Ben de aynı üniversitenin Sosyoloji Bölümü'nde öğrenciydim. Bir gün yine çaylarımızı yudumarken, Ahmet'le derslerimizi, okula gitmemin zorluklarını falan konuşuyorduk. Çünkü o zamanlar okuldan evine sağ dönmek bir şanstı. O yıllarda, tanıştığım bir öykü yazarı da Gazi Üniversitesi'nde Ahmet'in hocasıymış. Ahmet 1981'de "Alacakaranlıktaki Ülke" adlı ilk kitabıyla Behçet Necatigil Ödülü'nü alıp, çok genç yaşta kendinden söz ettirince, hoca sanırım kıskanmış (ah şu bazi hocalar!) ve Ahmet'i o dersten bırakmış. Bu hocalı o yıllardaki Ankara entelejyasıysanım devam ettiği "minik" Toplum Kitabevi'nde sık karşılaşırıldık. Bir gün ona Ahmet'ten söz ettim ve onun iyi bir şair olduğunu, sınıf'ta kalmayı hak etmediğini söyledim. Hiç unutmam, "hak ettiği not neyse, onu alıyor" demişti. Bu dersten bilmem ama Ahmet gerçekten de hayatta hak ettiği not neyse, onu aldık. Odku nezdinde şiirlerinden yüz üzerinden yüz aldı. Aile babası olarak tanklık ettiğim kadarıyla yüz üzerinden otuz civarında aldı. Duyarlılık, içtenlik, arkadaşlık olarak doksana aldı. Yurttaşlık konusunda yüz aldı. Kendini koruma, sağlığına dikkat etme konusunda bence sıfıra yakın aldı. Bazi arkadaşları onu Türk edebiyatının Baudelaire'ine, Rimbaud'suna benzetiyor. Yanlış. Belki de eksik. Çünkü Ahmet Erhan'ın acısı onlarınki gibi bireysel bunalım kaynaklı değildi. Ahmet içinde yaşadığı somut gerçeklikten kaynaklanan bir acı çekiyordu. Örneğin, 12 Eylül faşizmini yaşamıştı. En yakın ortak arkadaşlarımız Behçet Aysan'ın ve Metin Altıok'un Sivas'ta katledilmelerinden sonra, "Sivas'tan sonra şiir yazılmaz" demişti. Sanırım 1990'nı başlarında, kendisi gibi kaliteli bir insan olan eşinden ayrıldı. İki yıl sonra da ben ayrıldım. Ankara'nın Küçükesat semtinde bir evin bahçe katını kiralaadım. Ahmet de bir sokak ötede bir evin bahçe katında oturuyordu. Komşu olmuştu. Birkaç yıl burada yaşadık. Ama bu süre içerisinde, belki iki-üç kez birbirimizin evine konuk olduk. Ben Ahmet'in yapayalnız olduğunu

kendinden kopup gitmiş, kendini kanatan yaşamına tanıklık etmek istemiyordum çünkü bu görüntü beni çok yarıyordu. İtiraf etmem gerekirse, arkadaşlık adına, eline bir büyük içki şişesi alıp, akşamları Ahmet'in evine gelen mutsuz erkeklerle çok kıızıyordum. Onun sağlık sorununu olduğunu bildikleri halde, bunu yapıyorlardı. Neyse...Ankara yıllarımdan sonra, iki yıl arayla İstanbul'a taşındım. En son, Ahmet Silivri'de yaşıyordu. Kendine bir aile kurmuştu. Hatta nikah töreninde buluşmuş, Dersaadet Bar'da yeni evliliğini kutlamıştık. Ben bile şarkı söylemişim. Ölümünden birkaç ay önce telefonla aradım, kendini ziyaret etmek istediğini söyledim. "Gelme" dedi. Biraz bozulmuşum. Bazı ortak arkadaşlarımızla üzüntümü paylaşmıştım, "onu o durumda görmemi istememiş" dediler. Çünkü kimseye görüşmüyordum. Ölüm haberini aldığım da yurt dışındaydım. Ankara'daki evinin duvarında, genç yaşta yaşamını yitiren James Dean'ın posteri vardı. Onu çok severdi. Sanki bir an önce onunla buluşmak için her şeyi yapıtı. İçinde hep bir ölümü, bir kahroluşu, bir kanamayı gezdirdi.

Ahmet'le "Alacakaranlıktaki Ülke" nin sokaklarında birlikte hüzünlendik, öfkelendik. O yıllarda ülkemiz tam bir "provakasyon" ortamı yaşıyordu. Her gün insanları, özellikle üniversite öğrencileri öldürüyorlardı. Ahmet Erhan'ın "Bugün de öldümün anne" dizesinin kaynağı olan yıllardı. Örneğin Cumhuriyet Gazetesi her gün ölüm bilançosu yayınlıyordu. Ülke "sağ-sol" olarak keskin biçimde ayrılmıştı. Hükümetler ülkeyi yönetmekte yetersiz kalıyor, bir türlü Cumhuriyetçi seçemiyorlardı. Karanlık güçler kahvehane, dernek, öğrenci yurdu basıp bombalıyor, silahla tarıyordu. Yani tam bir "darbe koşulları hazırlama faaliyeti" yürütülüyordu. Ahmet Erhan'la bu koşullarda, bu ortamda tanıştık. Ülkenin durumu duyarlı bir insanın dayanacağı bir durum değildi.

Ahmet Erhan 1975'lerde, Atalol Behramoğlu'nun yönettiği Milattan dergisinde yayımladığı şiirlerle dikkat çekti. Haydar Ergülen, Ahmet Erhan'ın ölümünden sonra yazdığı bir yazıda (Artful Living, 5,8,2013) "bütün o devrim umutlarının ortasında, bazen o devrimci durum tepitleri ve tartışmalarının çıkardığı toz dumanın insanların birbirlerini göremediği, olup

nihilizmin de devrimcilerle birlikte hüküm sürdüğünü, adeta yarıştığını göremediği o ortamda, kara bir koyun gibi bence şiirlerin 'ezberini bozmuştu' diyecektir. Gerçekten de Ahmet'i asıl ilgilendiren şey, gencecik insanların öldürülmeleri, üç gün sonraki hayatın belirsizliği, belki de beklenen devrimin bir "düş kırıklığı" ile sonuçlanacağına görebilmesiydi. Bu nedenle insani olan acı, bir genç adam olarak onun çok erken olgunlaşmasına neden olacaktı.

Ahmet'in şiirlerinde adeta ne kadar çok hayatta yaşarsa, o kadar çok ölüme ölen bir şair birey vardır. Onun yaşıyan yanını "anne" figürü temsil eder. Ahmet'in şiirlerinde "anne" figürü yaşıyan, hep orada duran bir figürdür. Evden çıkıp giden ve günceler gelmeyen, biraz sorumsuz, biraz karanlık bir oğulun özlemine sessizce yaşıyan bir anne figürüdür. Bir şair birey olarak Ahmet Erhan'ın da yaşıyan, hayatta olan yanındır. Yaşama sevincinin kaynağı, en karamsar zamanlarda başını koyduğunda her şeyi unutturacak bir "diz" dir.

*"Brak kalsın masada ekmeğe, testide su
Ayna puslu, pencere camı kırılı
Brak kalsın saçların dağınık,
Gözlerin uyuklu.
Saksıdaki çiçek susuz, kedi
yalını bekler bir kışda
Brak kalsın meşve ağaçta,
kırılacak havada
(...)
Anne, gel yanıma otur."*

Ölüm ise "baba" figürüyle temsil edilir. Yaşıyan anneye karşın "baba" figürü Ahmet Erhan'da hep ölüme gönderme yapar. Belki de bir şair olarak varoluşunun asıl sorunsalı, asıl geliştiği bu ölümsüz olana babadır. Onun geride bıraktığı büyük ve karanlık öykü, Ahmet'in hiçbir zaman dolduramayacağı, onu içine çeken, mutlu olmayı hissettirdiği anda teninde tutuşarak ona acı çektiyen bir yangın gibi saracaktır. Bu bağlamda Ahmet'i biraz Sylvia Plath'ın erkek karşısına benzetirim.

*"Senin ölümün baba, bende
Bir ana foru kapılacak
Yeniden doğuma dönüşüyor
Köklerini toprak altında saklama
Daha yaşıyor..."*

Bazı arkadaşlar onu Türk edebiyatının Baudelaire'ine, Rimbaud'suna benzetiyor. Yanlış. Belki de eksik. Çünkü Ahmet Erhan'ın acısı onlarınki gibi bireysel bunalım kaynaklı değildi.

Ahmet'in devrimci duyarlılığı tunçtan yapılmış, eğilip bükülmeyen bir duyarlılık değildir. Tamamen insanidir. Devrim için yola çıkmıştır ama devrim olacağına ummaz. Daha başta yenilgiyi görmüş olmanın derin acısını duyar (Çağdaş Yenilgiler Ansiklopedisi) ama vazgeçmez çünkü vazgeçerse onurundan vazgeçmiş olacaktır. Bir kitabının adını, "Deniz Unutma Adını" koyacaktır. Bunu, hem adı "Deniz" olan oğluna, hem de bütün Deniz'lere söylemektedir, sanki. Ahmet'in çok sevdiği şairler, ilginçtir ki intiharederek yaşamlarının sonlandırmışlardır: Pavese, Yesenin, Atilla Jozsef, Mayakovski... İçinde hep ölümü gezdiren Ahmet de sanki sürekli bir intiharı yaşamıştır. (Ölüm Nedeni Bilinmiyor)

Ahmet, kısa sayılacak yaşamına (elli beş yaşında yaşama veda etmişti) yirmiyeye yakın şiir, öykü ve anlatı kitapları sığdırdı. Kitapları birçok saygın ödüle değer görüldü.

Ahmet Erhan: Acısını Akdeniz güneşinden biriktirmişzakkum çiçeği

YAŞAMA SEVİNCİ

Bütün güzel kadınlarını bu dünyanın
Sevdim, diyebildiğim zaman
Bütün kentlerini gezdim, denizlerine girdim
Ve artık bir tek taş kalmadı tanımadığım,
bir tek yüz, bir tek yer adı
Söylenecek bütün sözleri dinledim ve söyledim
bütün söyleyeceklerimi
Acının bütün uçurumlarına indim ve çıktım
sevincin bütün dağlarına
Bütün çiçekleri kokladım ve kopardım
bütün meyveleri dallardan
İslanmadığım yağmur, savrulmadığım yel
kalmadı...

Bütün haklı kavgalarında dünyanın
dövüştüm, diyebildiğim zaman
Okudum bütün kitapları, bütün şiirleri yazdım
Ve topladım bütün dillerin en güzel sözlerini,
sıraladım tek bir sözlükte
Bütün mayınları, bütün dikenli telleri
ayıkladım sınırlardan
Ve bir tek zorba çıkmadı önüme.
Bu dünyada acı çeken tek bir insan yoktur,
diyebildiğim zaman
İşte o zaman ölebilirim.

Toprağımda bir çiğlik olur da büyük
yaşama sevincim...

AHMET ERHAN

ALİ DENİZ USLU

KÖSTEBEK

Kendini sokan bir akrep gibisin
Tüm şeytanlıkların ahlakında gizleniyor
Şöhretin seni gambazlıyor
Kokusuz bir çürüme seninki
Dürtülerini hayallerin donatmış
Kullandığın en eski teselli aracı
Pratigini yaptığın her şey sana karşı şimdi
Krallara ihtiyacı olan yalnızca soytarılar
Toprağının altını oyuyorum ben
Bir köstebek gibi sabırlıyım
Varlığım buralarda senden çok önce
Sen bilmesen de böyledir yeraltı çalışanları,
Çelişkidir taşı dağıtan çekik,
Bana şekil veren su,

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

ERDAL GÜNEY

-Bir YAZI istiyoruz...

Henüz yeni adım atabileceğimi düşündüğüm edebiyat dünyasına eğitim hayatım başladı. Çok da destek olabilecek gibi görünüyordu. Babamın memurietiyi nedeniyle paralı,

çoklu mekanlı ve karmaşık süreçlerden geçmiştim. Yıllar sonra karşılaştığım arkadaşla hangi ilde, hangi okulda, hangi sınıfta birlikte okuduğumuzu bilemeyecek kadar hem de. "Bir yazı istiyoruz," telefonuyla neden eğitim hayatının secceresini çıkartmaya kalkar ki insan! Nedir bu olaylanma telaşı. Eskişehir'de ortaokuldayken Türkçe dersinde yazdığım makale ile sınıfın en yüksek notunu aldığım geldi aklıma, SEKİZ. O zaman başardım bu zaman da başarırım dediğimde aradan geçen süre, şairin yolun yarısı dediği kadar da edebi bir süre. SEKİZ, aynı zamanda Eskişehir DSİ Bent Spor Minik Futbol Takımı mevki numaram, sağ haf. Aldığım notla kurduğum ilişkiden memnundum. Çocuk aklı işte, daha sonra stoper oynamıştım da Allah'tan sınav daha sonra yapılmadı diye sevinmiştim. Gerçi stoper mevkimin bir altı bir üstü devam etti notlar. Bir de yaz tatillerinde elimize tutuşturulan kitaplar ve o kitapların arasına gizleyerek okuduğumuz Tekas ve Mister No'lar var tabii ki.

Fakülte de İktisat okurken aynı zamanda kasabadaki yerel gazetesin İstanbul muhabiriydim.

Tarım ekonomisi başlıklı haberler ve fakülteden hocalarla röportajlar geçmişliğim var gazeteye. Sonra yüksek lisans ve hali hazırda cebelleştığım doktora sinema üzerine olunca senaryolar da var yazdığım. Daha ne olsun! "Altı üstü bir yazı yahu, kasma kendini," diye rahatlatan ses "peki nasil"

haklı bir kaygı alıyordu zihnimi. Ama bir dergiye yazmak da öyle kolay bir iş olmasa gerek. Yazacaksa da okunacak da, edebiyat

mevzu, öyle böyle değil yani. Sözlüsü yazılısı koskoca bir külliyatla buluşmuş insanlar okuyacak. Müziyen kontenjanından tolerans olabilir belki ama "bırak bu işleri, sahnelerde görülmüş" sözü kaldırılabilir hafiflikle olmayacak haliyle. Hiç tartmaya gerek yok. Keşke tüm bunları 'hay hay' demeden önce düşünsen. Bin düşün bir söyle lafı, hay hay de hayat secceren önüne düşsün oldu. Yetmezmiş gibi mevnun üzerine bir de karabasan gibi 5000 vuruş talebi çıktı. Ne yazacağımı belbelişirken ne kadar yazacağım derdi de belimi büktü.

Üstat Marquez, "Eğer genç bir yazara tavsiye verecek olsaydım yaşamış şeyleri yazmasını önerirdim," sözündeki gencilikartıp, kendinden öykü istenen kişi olarak yazıyı yazmaya başladım. İlk yazımdı 'New York'tan Cevdet Enişteyle Döndük'. İşin içinde Robert De Niro olunca yazı alaka görürdü elbet. Üstada kulak verip olan biteni olana çıplaklığıyla yazmıştım. Pandemi nedeniyle dergi fiziki olarak paylaşılamadığından kitapçılarınd alamamıştım. Haliyle üzerine sinen bir yazırlık duygusu olamıştı. Yazı 8000 civarı vuruşta sonlanmıştı. Sağ olsunlar, derginin editörleri zarif çocuklar, "Mayıs sayı için de bir yazı istiyoruz, aman vuruş sayısına dikkat," diye telefon açtılar. Elbette Üstat Marquez'in önerisiyle Mayıs sayısı için bu kez de Zülfü Livaneli sayesinde alaka gördüğüne emin olduğum ve yine sadece hakikat dolu yaşamış bir yazı yazdım. Dergi yine fiziki olarak paylaşılamaştı ve sinmesini arzulaadığım yazırlık duygusunda pek bir kıpırtı hissedemedim. Fakat buna rağmen evet, iki sayı da keyifli olmuştum benim için. Buvul Dergi'ye sayenizde verimlik iki ay geçirdim diye teşekkür ve veda araması yapmayı düşünürken, "Haziran ayı yazınızı şu tarihe kadar iletiniz lütfen!" diyen bir

ise yıllarında kendime aforizmalar üzerine deneme cümlelerim olmuştu. Kendi kendine aforizma yazılabileceğini zannediyordum o zamanlar. Kasabadan üniversiteli bir abiye okuyup destek ve övgü alma peşindeydim...

- "Karanlıkta bütün renkler ayndır." Nasıl?
- Tılsımı yok. Zaten karanlıkta bütün renkler ayndır abicim, senin karanlığı delecik, ışık gibi belirecek rengi söylemen lazım.
- Abi o rengi nasıl bulayım, karanlık işte görünmez ki hiçbir şey?
- Ben de onu diyorum olum işte!
- Peki, bu nasıl? "Yağmur toprağın zehrini alır."
- O, insan insanın zehrini alır olacak, veriyonlamışsın! Olmaz!
- Peki ya bu, "İnsanın yokluğunu varlığı tartar."
- Hahaayt. Dal sarkar kartal kalkar diye tamamlama bari...
- "Kaldığı yerden başlayan hiçbir şey zamanı tüketmemiştir." Hi, ya bu?

"...
- İnsan başkasındaki sessizliğe, kendisindeki gürlülüğe aittir."

- "...
- Bu sonuncusu iyiydi ama değil mi?
- Erdal kardeşim sen çok girişme şimdi bunlara. Sınava, derslerine odaklan! Hayat, ileride çok şey yazdıracak sana merak etme...

Kumdan kaleler yapmışım meğer. Hayal kırıklığımı içimde inatla bastırma ya çalışıyorum eve dönerken. Akımda kalansa son cümle. Hayat bana ne zaman bir şeyler yazdıracak acaba?

Mart ortası, alacak yasakları başladı başlayacak... Evden dışarı adım atmamışım. Kendime yasak hükümü verişimin, ev hapsimin onuncu günü. Her gün aynı saatte apartman görevlimizle gündem mesafeli hal hatır sohbeti, sipariş poşetlerinin alınışı ve ne var ne yok hepsinin bilimum temizlik malzemesiyle yikanışı bir günün en hareketli ortalama yarım saati. Bu rutini kran ise aldığım bir telefon oldu. Telefondakises, "Bir yazı istiyoruz," diyordu. Pek de alışkın olmadığım bir beklentiye bu. Ben genellikle mahkemeye davet, senaryo için video mesaj talebi, kampanya imzası ya da çoğunlukla dayanışma konseri isteğine alışkındım. Ama bu talebi soğukkanlılıkla karşılayıp, 'hay hay,' demek için elverişliyi koşullar. Altı üstü bir yazıydı, ev hapsimde yeni bir hareket olabilir di ve zaten okuduklarında elimde yapıştırmazlar farkındalığı ve rahatlığında ydım.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

e-posta aldım. "Ne bu şimdiki Bir yanlışlık olmalı, kesin toplu mesajdır!" deyip sarıldım telefona. Oldum olası aynı zamanda başka bir iş yaparla telefonda konuşmaya sinir olmuşumdur. "Hi.. hi hi.." diye beni dinlerken ne teşekkürü ne de vedayı anlamadığından emindim. Çünkü konuşmamı bitirmeme izin vermeden, aldığım ilk nefes boşluğunda araya girip, "Hihi...abi artık sayfa senin, şu vuruş sayılarına dikkat bu arada," deyip telefonu kapattı. Yahu cümlemi tamamlasaydım barı; cümlem aslı kaldı. Ne yani, her sayı ne yazacağım, yazar değilim ki ben derken çocukluklaforizmalarım geldi aklıma. Belki de kasabası üniversiteli abinin söylediği gün gelmişti. Hemen, iki sayının da editörlüğünü yapan arkadaşımı aradım, dedim böyle oldu. Dedi ki yanındayım, bence de yazmalısın, hem ne de güzel yazarsın sen... Ben ya yok kardeşim dedikçe el yükseltti. Sonunda, kitaplığımdaki raflarda eli yüzü düzgün 'yazı yazma' başlıklı ne kadar kitap varsa masa üstüne döktüldü.

Üstada kulak verip yaşanmış şeyler yazarken kahramanın kendim olması, kişisel hayatıfışasına dönüşmeye başlamıştı. Mevzu şahsımla sınırlı kalsa sorun değil di de yazdıklarım da başka başka karakterler de vardı. 'Ayrıldı da Gel Mavi Yelkenli' başlıklı yazıyı yardımcı sörf hocamız okumuş. Rüzgar var deyip sörf yapmaya sörf kulübesine gittiğimde, "Kırıldım, ben sizden hiç yelken saklamadım ki," dedi. "Aman hocam kurmacaydı o yazı, falandı flandı diye izahata girişmişken, "Kurmacadan çok kırmaca olmuş!" deyip bahsi geçen yelkenle denize açıldı.

'Sineğin Fendi Çileğin Şenliği'ndeki kasaba belediye başkanıyla caddede karşılaştık. "Güzel yazıydı, yıllar yıllar geçmiş üzerinden. Ama ben öyle bir şey demedim!" dedi. Şaşkınlıkla, "Ne demediniz sayın başkanım?" diye sordum. Biraz sitemli biraz da nüktedan saçılverdi ortalığa cümleleri. "Komşu belde basıyor sineğe ilacı, kaçan sinek soluğu kasabada alıyor". Ben, "Başkanım o siz değilsiniz ki, kurmacaydı o yazı," deyip şaşkın şaşkın bakarken, "Olması, kuramamışsın!" deyip yoluna devam etmişti.

En çok da 'İhtiyat-Akçe'yi babam okuduktan sonra, "Hala karakteri tıpkı annen gibili" dediğinde feci oldum. "Yok ya, ne ilgisiz var, annem yapmaz öyle şeyler," dediminde, "Asker kabanı boyamadı mı annen sen

fakülteye giderken, onu diyorum. Konserve, reçel, ev ekonomisi işte, az masa da kurmadı hatunum bana," dediğinde ancak rahat bir nefes almıştım.

Bavul'daki ilk fiziki baskısı yapılmış yazı Haziran ayında yayınlandığında memlekettettydim. Kasabanın, önünde kuyruk oluşturup sabahın erkensaatlerinde gazete-dergi aldığımız gazete bayı kapanalı uzun yıllar olmuştu. Artık dergiler tek M'li, çift M'li alışveriş mağazasındaki reyonlardaydı. Bavul'un kasabaya geldiğini duyunca soluğu tek M'li de aldım. Görevli çalışan arkadaş, bir Bavul rica ediyorum dediğimde beni bavulların olduğu reyona götürdüğünde verdiğim tepkiyi garipsemiş. Nasıl bilebilmiş ki Bavul'un popüler bir kültür

gelecek yazıda tescillenecek, merak etmeyen, asıl ben bavulun sonuna dergiyi eklemeliydim deyip af diledim. Yeterli olmadı haliyle. İlk kez içinde yazım olan, fiziki baskısı yapılmış dergiyi elime alacak olmamın heyecanını anlamasını beklemem benim hatamdı. Arkadaşımsız halini ülke kültür politikasıyla ilişkilendirmem de şık olmamıştı zaten. Konuyu aşgari ücretle çalışma koşullarına getirdim de karşılıklı birbirimizi rahatlattık.

Kasabanın Bavul dergi ile serüveni ise Yoldaş Çayevî'nde başlamıştır. Çayevini işleten arkadaşımı bezdirmiş olabilirim. "Olum dergi bitecek, gelene geçene okutacaksın yetmez bir de aldracaksın, çocukları örgütle, raflarda diğer dergilerin önüne konsular, çikolataları hallederiz, dergi tükenecek, ayıp olur dergi merkezine, hatta fotoğraf çek, her okumada çocuklara limonata, yetişkinlere çay benden..." "Kahve abi?" dedi. "Yok, telif alamıyoruz, çay şimdilik kafi," dedim. Rekor, Eylül sayısında geldi, toplam okuyucu fotoğraf sayısını 30, kuşkularım artıyor, tek dergiyle 30 fotoğraf çektiğinden şüpheliyim.

Kasım yazısı ile 8. yazı olacak, dört yazı daha olsa bir kitap eder. Edebi yönünden çok imza günlerinde, "Belediye kitap günlerimize katılmanızdan mutluluk duyduk, biz sizi müzisyenolarak biliyoruz," diyenlere, "Konserlerinize davet etmediniz, bacadan gireyim dedim ha hahaha haa" diye kakkahali eylem planıma vesile olabilir.

Yazabilecek bir hayat yaşamama vesile olan 'karakterlere', kendini yaz diyen üstada, doğal editörlerime, edebiyat değil de müzik kontenjanından yazılara sempatik yaklaşanlara, zamanlavuruş sayısını uyarmayan ve sayfa açan Bavullara ve dahi kasaba Bavul okuma-okutturma teşkilatına sevgiler efendim.

Bizim oralarda kendi doğal haliyle tarlaya gelen suya

'kendi cazibesiyile gelen su' derler. Elime yapıştirılan, kendi cazibesiyile gelen öyküler okudunuz. Var olunuz...

Bizim oralarda kendi doğal haliyle tarlaya gelen suya 'kendi cazibesiyile gelen su' derler. Elime yapıştirılan, kendi cazibesiyile gelen öyküler okudunuz. Var olunuz...

dergisi olduğunu. Geçenlerde de "Valiz dergisi istiyorum. Nasıl olmaz öyle bir dergi, kuzenim yazıyor oradal" diye tutturan bir adamla cebelleşmiş. 'Kaseti Alalım Çocuğum' yazımdaki akorları unutan halaoglundan başkasi olamazdı halide. Bos veriniz onu dedim, unutkanlığı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranteyp.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

YÖK başkan vekilliği görevini nasıl reddettim?

EMRE KONGAR

1 963 yılında Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirdikten sonra, Birleşmiş Milletler Bursuyla gittiğim Michigan Üniversitesi'nden 1966 yılında M.S.W. derecesiyle Türkiye'ye döndüm ve iş aramaya başladım.

SBF'de ODTÜ'de boş kadroyoktu.

Hacettepe'de, doğrudan doğruya Prof. Dr. Nusret Fişek'e başvurmuştum; zaten Prof. Dr. Doğramacı'yı tanımiyordum.

Nusret Fişek'in beni götürdüğü Doğramacı, "Toplum Örgütlenmesi" ihtisası yaptığını öğrenince, "Biz Bireyle Çalışma (Casework) uzmanı arıyoruz" diyerek beni reddetti.

Bir hafta sonra, Nusret Bey'ine çağırıldı ve Doğramacı beni Hacettepe içinde Sosyal Çalışma Yüksek Okulu kurmak üzere, öğretim görevlisi olarak tayin etti.

Ankara Üniversitesi'nin ikinci Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi olan Hacettepe, tam da o sırada başsızsız üniversite olmak mücadelesi veriyordu.

Üniversite olmak için, hem sosyal bilimler hem de fen ve mühendislik bölümleri açmak istiyordu.

Sonuç olarak Sosyal Bilimler ben kurdum, Fen Bilimlerini de Prof. Cemil Şenvar kurdu ve Hacettepe Üniversite oldu.

Mezuniyet Sonrası Fakültesi Dekanı, Toplum Hekimliği Bölüm Başkanı ve Nüfus Etütleri Enstitüsü Müdürü olan Prof. Nusret Fişek ile birlikte, tıp eğitiminde tam bir devrim yaptık:

Bütün sistemi tıpta uygulanamaz denilen kredi sistemi üzerine inşa ettik.

Klasik FKB yerine "Temel Bilimler Yüksek Okulu"nu kurduk ve orada Türkçe, Matematik ve Sosyal Bilimler derslerini zorunlu kıldık.

Bütün tıp, dişilik ve mühendislik öğrencilerini en az altı kredi yani iki ders "Seçmeli Sosyal Bilimler" derslerini zorunlu kıldık.

Öğrenciler gır olsun diye "Zorunlu Seçmeli Dersler" adını takmışlardı bunlara.

Bütün bu geçiş sırasında üniversite kataloğunu

hazırlamak gibi olanaksız görünür bir işi bana vermişti Doğramacı.

İşin olanaksız görünmesi sadece tıp derslerinin ve stajlarının kredilendirilme zorluğundan değil, üniversitenin bütün tıp ve mühendislik öğrencilerine iki tane sosyal bilim dersi için sınıfların ve hocaların ayarlanmasının gerçekten olanaksız deneyecek kadar zor olmasından kaynaklanıyordu.

Ben birkaç ay gibi çok kısa bir zamanda, gerektiğinde "servis dersleri" denilen dersleri veren hocalara, örneğin İstatistik hocalarına bölüm açarak (İstatistik Bölümü'nü kataloğu hazırlarken ben kurmuştum, Prof. Alaattin Kutsal'la bölüm başkanı yapmıştık; kimse hatırlamaz şimdiki) ve zaten sınırlı olan sınıf ve amfileri adeta dakikalık/saniyelik ayarlamalarla "Zorunlu Seçmeli" derslere tahsis ederek bu işin altından kalkmış ve bu arada Sosyal Çalışma Yüksek Okulu'nu da kurmuştum.

Dönem, 1968'de dünyada, özellikle Fransa'daki öğrenci hareketlerinden kaynaklanan özgürlük rüzgarlarının estiği, Türkiye'de ise Demokrat Parti'nin anti demokratik baskı rejiminden sonra kabul edilen 1961 Anayasası'nın özgürlüğü havasının egemen olduğu dönemdi.

Doğramacı; Muzafer Şerif, Niyazi Berkes gibi eskiden Türkiye'den ayrılmak zorunda kalmış olan solcu hocaları yurt dışından getireceğini, Sadun Aren'e ders vereceğini söylüyordu.

Ben Yüksek Okul Müdürü olarak, Üniversite'nin Senato toplantılarına bile katılıyordum.

Ama asıl önemli, Hacettepe'nin kurucusu ve rektörü olan Doğramacı hemen hemen her konuyu bana danışıyordu. Yurt dışına bursla

gönderilecek tıp profesörlerinin seçimlerinde bile fikrimi soruyordu.

Dönemin ruhuna uygun olarak, benimle birlikte üniversite üniversite dolaşarak "Demokratik Üniversite" için, asistanların öğrencilerin ve müstahdemlerin de yönetime katılmasını savunan açikoturmulara katılıyordum.

Tam bir "Demokratik, Özgür ve Özerk Üniversite" kampanyası yürütüyorduk.

1961 Anayasası üniversite özerkliği güvence altına almak için, "Üniversiteler, öğretim üyeleri elyle yönetilir" dediği için, öğrencilerin yönetime katılmasını yasal olarak olanaklı değildi.

Tam bir özgürlükçü akademisyen portresi çizen Doğramacı bu ortamda, asistanları ve öğrencileri de yönetime katmak için Hacettepe'ye özgü bir model kurmayı istedi benden.

Ben de oturdum bir çalışma yaptım; bir üniversite konseyi kurdum:

Konseyle iki profesör, iki doçent, iki öğretim görevlisi, iki asistan, iki öğrenci bulunacak, başkanlığını rektör yapacaktı.

Bütün üyeler konseye, kendi grupları tarafından demokratik olarak seçilecekti.

Konseyle, Üniversitenin akademik ve idari sorunlarını görüşmek için periyodik olarak üniversiteyi yöneten Senato ile ortak toplantı yapacaktı.

Dönem, 68 olaylarının, dünyayı olduğu kadar Türkiye'yi de sarıyan bir dönemdi. Üniversite,

solcu öğrencilerin boykotları ve işgalleri ile sarsılıyordu.

Hatta ben büyük amfilerden birinde çok kalabalık derslerimden birini, "Boykot, demokratik ve yasal bir haktır ama işgal ve vandalizm yol açan zorbalık, demokratik ve yasal bir hak değildir" teması üzerine, Demokratik Hak ve Özgürlükleri yorumlayarak yapmıştım.

Bu ortam içinde, tam, yönetmeliği hazırlamış herkesi sınıflara toplamış ve seçimlere geçmiştik ki, öğrencilerin direnişinden korkan Doğramacı "Tabii öğrenci temsilcileri Konsey'e seçilince öğrencileri değil, Üniversiteyi temsil edecekler" dedi.

Bunun üzerine ben "Efendim, bu olanaklı değil, kendilerini seçenlerin görüşlerini, fikirlerini savunamazlarsa, temsil yeteneklerini yitirirler ve öğrenciler tarafından dışlanırlar. Hem onları, hem de Konseyin, öğrencilerle ilişkisi kopar" dedim.

Doğramacı ısrar etti. Bunun üzerine "Ben o zaman Konsey profesinden çekiliyorum" dedim ve sonuçlanmak üzere seçimlerin yapıldığı sınıflara gittim.

Öğretim görevlilerinin seçiminin yapıldığı sınıftaki arkadaşlarımla birliğiyle beni seçmişlerdi. İstifa ettim ve yerine Yer Bilimci (zamanlar öğretim üyesi olmayan) Gürol Ataman'ı önerdim. (YÖK Başkan Vekilliğini reddettiğimden bu göreve onu önerecektim. Bir trafik kazasında, eşiyile birlikte hayatını kaybetti. Allah Rahmet Eylesin)

Doğramacı ile aram bozulmuştu artık:

Bütün "Tek Adamlar" gibi "Ya kendisinden yanyandınız, ya da ona karşı"

"Konsey konusunda size karşı tavır alman, sessiz kalmın, benimle uğraşmayın" dememe rağmen, sonunda 12 Mart'ı a beni "Kürtçü" diye ihbar edecek kadar düşmanlaştı ve sevk tehirimi kaldırtarak beni askere aldirttı.

Amma sonra Ecevit başbakan olunca bu kez yeniden üniversiteye çağırıldı ve hem doçent, hem de bölüm başkanı olmamı engelledi.

Derken 12 Eylül oldu.

Böyle zamanlarda hem ilgi çekmek hem de kolay erişilebilir olmak için hemen hastalanırdı.

12 Mart'ta istediği fırsatı yakalayamamıştı ama bu kez kararlıydı; derhal Kenan Evren'e yanaştı, daha doğrusu eski tabirle ona "hulûl etti", yeni Anayasa'dan bile önce YÖK'ü kurdu ve Anayasa'nın bütün maddelerine YÖK'ü dahil etti.

1982 Anayasası'nın mimarı Orhan Aldıkaçtı bile YÖK'e karşıydı ama, Doğramacı, Evren aracılığıyla onun direncini aştı.

Sihhiye'deki Hacettepe Çocuk Hastanesi binasının yedinci katındaki odasında yatıyordu beni çağırttığında. Aslında çağırtmasa da geçmiş olsun demeye gidecektim.

Amma o bekleyememiş, yatar yatmaz beni çağırtmıştı.

Nezaketi ve geçmiş olsun sözlerimden sonra derhal konuya girdi:

Önce iki eliyle benim ellerimi elleri arasında aldı:

"Sen çok büyük adam olacaksın" dedi.

"Yok, hocam estağfurullah" dedim.

"Seninle Hacettepe'yi birlikte kurduk. Gel YÖK'ü de birlikte kuralım" dedi.

Saniyorum bu teklifinin arkasında çalışkanlığım ve becerikliliğim kadar, Ecevit'e olan yakınlığımın, demokrat kişiliğimin ve kimliğimin o muhalif çevrelerde sağlayacağı siyasi ve toplumsal destek arayışı da vardı.

Aramızdaki bu konuşma, YÖK'ün yasalaştığı tarih olan 6 Kasım 1981 tarihinden birkaç gün sonra geçiyordu.

(YÖK, 1982 Anayasası'ndan önce kurulmuş, sonra Anayasa'ya dahil edilmiş ve "Anayasal Bir Kurum" olmuştu.)

Ben bunun üzerine YÖK'e karşı olduğumu, 12 Eylül Yönetimi'nin üniversitelere haksızlık ettiğini, hocaları haksız yere suçladığını ve ayrıca "bütün üniversiteleri tek bir çatı altında toplamamın yanlış olduğunu" belirttim.

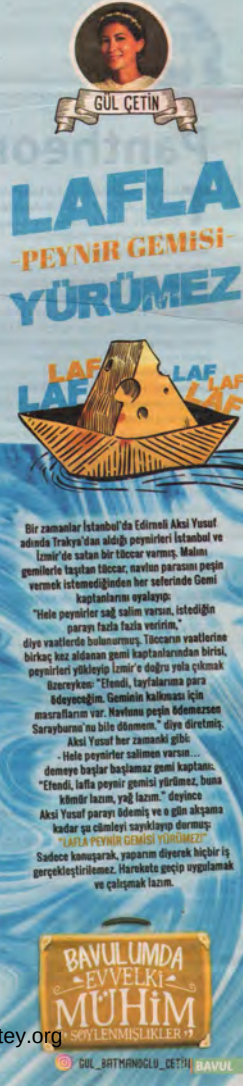
Bu arada, o sıralarda Milliyet Sanat Dergisi'ni Akal Atilla ile birlikte yöneten Zeynep Oral, YÖK Yasası Meclis'te kabul edilir edilmez, daha henüz Resmi Gazete'de bile yayınlanmadan, bir kopyasını bana yollamış ve ben bu konuda Türkiye'deki ilk eleştiri yazısını yazmıştım bile. Amma Doğramacı ile konuştuğum sırada Dergi'nin o sayısı henüz yayınlanmamıştı.

YÖK'e karşı olan sözlerime "Ben YÖK aleyhine bir yazı yazdım bile" diye devam ettim.

Bunun üzerine bana verdiği yanıt, bütün döneler için bir reçete niteliği taşıyordu.

"Olsun, bir tane de lehine yazarsın" dedi ve ısrar etmeyi sürdürdü.

Öykü uzun, belki ileride devamını da yazarm.

GÜL ÇETİN

LAFLA PEYNİR GEMİSİ YÜRÜMEZ

Bir zamanlar İstanbul'da Edirneli Aksı Yusuf adında Trakya'dan aldığı peynirleri İstanbul ve İzmir'de satan bir tüccar varmış. Malını gemilerle taşıyan tüccar, navlun parasını peşin vermek istemediğinden her seferinde Gemi kaptanlarını arayarak:

"Helo peynirler sağ salım varmış, istediğin parayı fazla fazla veririm," diye vaatlerde bulunmuş. Tüccarın vaatlerine birkaç kez aldanan gemi kaptanlarından birisi, peynirleri taşıyan İzmir'e doğru yola çıkmak üzereyken: "Efendi, tayfalarımıza para ödöyeceğün. Geminin kalkması için masraflarım var. Navlunu peşin ödemeszen Sarayburnu'nu bile dönmem." diye diretmış.

Aksı Yusuf her zamanki gibi:

- Helo peynirler salımen varmış... demeye başlar başlamaz gemi kaptanı: "Efendi, lafla peynir gemisi yürümez, buna kötürüm lazım, yağ lazım." deyince Aksı Yusuf parayı ödemiş ve o gün akşama kadar şu cümleyi sayıklıyor durmuş: "LAFLA PEYNİR GEMİSİ YÜRÜMEZ!"

Sadece konuşarak, yapamıy diyerek hiçbir iş görcektirilemez. Harekete geçip uygulamak ve çalışmak lazım.

BAVULUMDA EVVELKİ MÜHİM SÖYLENİMLİKLİKLER

GÜL BATHANCI GÜL ÇETİN

ALMULA TÜREDİ

Pantheon

Tavanının ortasındaki boşluk (oculus) geceye açılan bir göz gibiydi. Zeminin ortasında durdu. Kollarını iki yana açarak geceye açılan göze baktı. Boşlukta asılan yıldızlardan biri göz kırptı. Yuvarlak yapıyı tapınak, daha önce başka şehirlerde gördüğü sivri köşeli, süslü, kibirli kiliselere inat, kendi şehrindeki camilere benziyordu. Ya da Asya öyle hissetti. Yüzyıllar önce yapılan tapınağın önünde çöken dizleri, çekilen kılıçları, atılan kanları, gözyaşlarını, kutsanmış suları düşündü. Şehrin tam ortasındaki modernliklerin içinde, burada ne isim var dercesine dikilen tapınağı çok sevmişti Pantheon... Onun gibi alakasız, onun gibi amaçsızdı. Pantheon, yüzyıllar önce ona varoluş sebebi veren ruhlarla birlikte havaya karışmış bir ruhtu. Geriye kalan bedeni, turistlerin fotoğraf makinelerinde, patlayan flaşlara hapsolüyordu. Onlarca, yüzlerce, binlerce, milyonlarca Pantheon fotoğraf makineleriyle dünyanın dört bir yanına taşınmıştı. Pan-te-on, diye ağzını oynattı Asya. Bir zamanlar, Venüs'e, Jüpiter'e, Mars'a adanmış. Şimdi sadece Roma belediyesinin sorumluluğunda. Bir zamanlar tüm tanrılara adanmış ve yuvarlak yapısı herkesi kucaklamış.

Tavanın ortasındaki boşluktan ilahi sesler doluyordu Pantheon'a ve Asya'nın kulaklarına. Etrafındakilere aldırmadan kollarını iki yana açmış halde dönmeye başladı Asya. Pantheon'un büyüüne kapılmış küçük bir toz zerreciği gibi kendi etrafında ve kendi içinde dönüyordu. Gözkapakları, dünyaya yüzünü dönmüş gözler gibi içine bakıyordu. Adını taşıdığı toprakları görüyordu içinde. Kendini dönüştürme çabalarını hissediyordu beyninde. Modernlik, diye sordu küçük dili yukarılara. Gözkapakları, sadece kendini düşünmendir dedi beyni, küçük diline. Sürü olmamandır. Ayakları yere sağlam basan, öngörülleri sadece akılcı olan modernlerdir. Kulakları hemen onayladı beynini. Yıllardır, etrafından topladığı bilgiler uyuyuştu beyniyle. Yine de huzursuzca yutkundunu gırtlığı. Modernlik, anneni babanı artık çok görmek istememendir aynı zamanda. Yıllarca onların verdiği lokmalar geçmişti oysa. Dudaklarında yanma hissetti birer. Biber süerim ağzına, diyen annesi geldi gözünün önüne. Herkes ne der sonra, elaleme ne anlatırız? Elini öp amcanın dedi babası. Oysa Asya misafirlerle oturmak istemiyordu.

Hala Oculus'un altında semazen gibi

Mehmet Ali Akşamserası

dönüyordu Asya. Etrafındaki turistler tuhaf tuhaf bakıyor, Pantheon'daki belediye görevlileri Asya'nın yere düşmesini bekliyordardı.

Başı dönüyordu evet. Burada ne işi vardı? Roma'ya gelmiş, güzel Pantheon'un içinde kendini sorguluyordu. Pantheon'un kimliksizliği, Asya'nın kimliği olmuş, Asya'nın kimliksizliği, Pantheon'un yuvarlak kubbesinde çarpa çarpa yankılanmış, büyümüş, Asya'yı sarhoş etmişti.

Burada ne yapıyorum? Gerçekten kimim ben?

Başı döndü, midesibulandı, içinden sesler coğaldı, düşünceler birbirleriyle çarpışmaya

goyuldu. İki yana açtığı kollarının ucunda elleri uyumaya başladı. Durdu. Şimdi Pantheon, etrafında dönüyordu. Asya'nın dünyası, Pantheon'un dünyasına karıştı. O durdu, Pantheon döndü. Pantheon durdu, Asya döndü.

Nihayet, yorulup kendini bir köşeye atınca, ağlamış olduğunu farketti. Islak gözlerini kırıştırdı. Birileri yanına gelip, iyi olup olmadığını sordu. Küçük bir kız çocuğu, bunu oyun sanmış olmalı ki heyecanla ellerini çıptı. Şimdi yaptığının utandırdı. Utanmak... Bizim coğrafyanın en sevdiği eylem. Terbiyenin, ahlakın, iyi evlat olmanın koşuldur utanmak. Yanaklar kızarsın ki masum desinler. Ar damarı var hala desinler. Elinin tersiyle gözlerini silirdi. Dizlerini kendine çekti. O kadar döndükten

**Modernlik,
anneni babanı
artık çok görmek
istememendir aynı
zamanda. Yıllarca
onların verdiği
lokmalar geçmişti
oysa.**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

sonra, midesi kendi küçük evreninde, başı kendi küçük evreninde dönmeye devam ediyordu. Hala dönen başı, dizlerinin üstüne yerleştirirdi. Midesi bulunuyordu. Ne kadar öyle kaldı, bilmiyordu. Pantheon'un kapıları kapanacaktı. Görevli Asya'yı uyardı. Bitkince yerinden kalktı Asya. Kasım yazı yüzüne çarptı. Bırızdan başlayacak yağmuru haber veriyordu. Pantheon'un hemen karşısındaki modern dünyayı haber veren Mcdonalds'a baktı Asya. Sarı renk solmuş, ışığı cılızca yayılıyordu. Bu hasmetli tarihi tapınağa yüzüzsüz ve biraz da utanarak kendi yüzünü haber veriyor gibiydi. Eski ile yeni karşı karşıya. İçerden gelen kızartma kokusu çekici olmaktan uzaktı. Hatta yeniden midesini bulandırma başlamıştı.

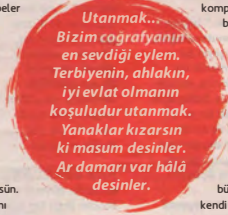
Hızla ara sokaklardan birine saptı Asya. Paltosunun yakasını dikleştirip adimlarını sıklaştırdı. Şimdi bir an evvel otele dönmek istiyordu. Sokak arasında genç bir çift gördü. Birbirlerine doyamıyor gibiydiler. Asya, varlığundan dolayı özur diler gibi sikkın bir şekilde yanlarından geçti. Oysa çiftin umurunda değildi. Genç kadın, rahatça bir kahkaha koyuverdi. Adam homurdanarak başını yeniden kadinın boynuna gömüdü. Evlerin arası, camlardan ele ele tutuşacak kadar yakındı. Eski ahbablara benziyorlardı. Yıllardır karşı karşıya, yan yana dura dura birbirine benzeyen ahbablar. Asya, sokağı dönünce sanki bırakatıkları muhabbete devam edecekler gibilerdi. Şehirde yalnız olan sadece Asya idi. Aslında, o da yalnız değildi. Düşünceleri onu kısıtlayan hapishanesiydi. Yapaçağı her hareketi, söyleyeceği her sözü tarmata alışkanlığı yeni değildi. Bu yabancı şehirde, kendi gibi ulmaya devam etmesi için daha çok kendine dönüyor, terbiyesini annesinden hatıra işaret parmağını sık sık gözünün önünde sallıyordu. Sakın ha, diyorodu. Şimdi de yağmur bastırılmıştı. Harikal Evlerden bininin saçağına sığınmaya çalıştıysa da, onu koruyacak kadar cılık saçak bulamadı. Karşısında bir işaret gibi duran "Abbey Theatre" yazılı bara attı kendini. Loş sarı ışığı gözlerini alıştıran bara karşısındaki taburelerden birine yerleşti. Bira söyledi. Köpüklü birayı birden içince boğazında hoş bir yanma hissetti. İkinci yudumu daha iriydi. Üçüncü ve dördüncü yudumları peş peşe sıraladı. Barmen, elindeki havluyu bardakları kurularken, yan gözle Asya'yı izliyordu. Henüz erken vakit olduğundan bar pek de dolu değildi. Asya, gözlerini bira dan ayırmıyordu. Sarı köpüklü sıvıda geleceğini görmek üzereymiş gibi gözlerini kesti. Hızla içtiği biralr, boğazında ve kulaklarında hoş bir yanma hissi bırakmıştı. Aslında sigara içmemesine rağmen, şu anki ruh hali ve bira nın da tesiriyle canı çok sigara çekmişti. İkinci bira sını söylediğinde, barmen iyi olup olmadığını sordu. İyiyim, dedi Asya sakin ve gözlerini kaçırarak.

İkinci bira sını daha yavaş içti. Yine de bira nın sonlarına yaklaştıkça başı dönmeye başlamıştı bile. Barın duvarına asılı İrlanda bayrağı, posterler, müşterilerle çekilmiş eski resimler, kulağında gevrek bir İngilizce, barın dik taburesinin verdiği rahatsızlık, sıkça açılıp kapanmaya başlayan kapıdan sırtına esen rüzgâr, her şey başını döndürüyordu. Tuvalete gitmek için kalktığında ayağı kaydı. Yanındaki kız tutmasa yere düşecekti. Kibarca teşekkür etti. Aynadaki görüntüsünü beğenmedi. Yanaklarını ıslattı. Akması göz makyajına, yağmurla yapılmış saçlarına şekil vermeye çalıştı. Nafile... Hep böyle olurdu. Kendini kötü hissetmeye başlanca bu zavallı ifade geçmezdi. Gözlerine yakından bakı. Kızarmış beyazlarına, gözbebeğinin içine kadar baktı. Kendine acıyan bakışlarını görürnce yüzünü buruşturdu.

"Derdini de, sıkıntını da kendin yapıyorsun yavrum", dedi büyük teyzesi. Buruşmuş ellerinin arasında evirip çevirip baktığı fincan böyle diyorodu. Teyzesi, gözlerini devirerek ve arada tövbeler çekerek arada fincanı Asya'ya da gösteriyor ve kendi gördüklerini görmesini istiyordu. Bilmem ki, diyordu Asya her seferinde. Ben pek anlamam. Yavrum, takmamacaksın hiçbir şeyi kafana. Bak görüyorum işte, kurmuşsun, büyümüşsün. İçindeki karanlık, fincanı daraltmış. Dizlerini kendine çekmiş, başını kollarının arasına saklamış, kapatmışsın kendini. Arada annesi de, teyzesini onaylıyor, Evet diyorlarken, bu hep böyle.

Bara geri döndüğünde, biraz daha iyi hissediyordu kendini. Üçüncü bira hafif midesini ekşitti. Hesabı ödeyip kalktı. Şimdi daha iyiden iyiye kararmış, durmuş yağmuru serinliği sokaklara sınımtı. Üzerindeki kısa mont korumuyordu. Az önce barda ısınan bedeninden içince sıcaklık, dışarısının serinliğiyle çarpışıyorodu. Sokak galip geldi. Çenesi titremeye başladı. Roma'da ara sokaklarda yolunu bulmak yeterince zorken, bu zorluğa eklenen karanlık Asya'yı korkutmaya başlamıştı. Her döndüğü sokağın köşesinde yeni bir çeşme vardı. Her köşeden beklediği ya da hep beklediği şey çıkacakmış gibi korkuyordu. Bakı yerde, adimlarını sıklaştırdı. Gri sokak taşlarında, siyah gölgeler görüyor, kafasını aniden her kaldırdığında bir ısa ya da Maryem heykeliyle göz göze geliyordu. Boğazı kurumaya başladı. Neredyse her yol kenarında olan çeşmelerden birinin ağzını sıkıca kapatıp, üstteki boşluktan gelen suyu içti.

Pantheon beni kucakladı, diye düşündü. Aslında herkes ayındır ve kollarını açıp etrafında dönmeye herkesi kucaklayacak kadar genişlerdin. Kenarları olan bir masanın başında ya da sonunda değilsindir, sadece yuvarlakta sındır ve sadece içindesindir. Kollarını vücuduna sardı, çeşmenin yanı başında böyle durdu. Bu seyre geldiğine iyi ettiğine karar verdi. Umursamaz, gürlütücü, çalışmayı pek sevmeyen Roma'ya gülmüştü. Karşısında uzanan Tevere Nehri'ne baktı. Nehre doğru ışklar, yüzün dallar, su aralarında baş gösteren taş parçalarının ötesinde, sudaki yansımada kendi şehrin görüdü. Aslında si de aynısıdır, dedi. Farklı olmaya çalışan bizleriz. Yerden aldığı küçük taş nehre doğru attı. Taş, suda hareler çizerken hem Roma'yı, hem Asya'yı selamladı. Kendi kendine gülmüştü. Şimdi kendini daha iyi hissediyordu. Hızla içtiği bira mı zihnini açmıştı, emin değildi. Ama yine de, akıldan netleşen şeylerden biri, ne kadar farklı olduğumuz düşünürsek düşünelim, kibrimizden de ya aşabılır

kompleksimizden kendimizi bir yerlere koyma gereği duyarsak duyalım, hepimiz aynıydık. Kimse üstün değildi ve kimse geri kalmış değildi. Terchtler vardı bizi değıştiren. Her değışikliğe rağmen, bizler aynıydık. Seven, sevilken, kucaklayan, üzülen... Hepsi bir bütünün parçasıydı ve kendi etraflarında dönen bu parçalar, etraflarına da kendi parçalarını yayıyorlar, her şey herkesi kucaklamaya devam ediyordu. Bugün üzülen, yarı gülebilir. Bugün güçlüyken, yarı düşebilir. Bugün iyiyşen, yarı kötü olabilir. Hiçbir şeyi yarılamanın, hiçbir şeyi suçlamanın gereği yoktu. Bir gün herkes yeterince suçlu, yeterince güçlü, yeterince çirkin ve yeterince güzel olabilir. Her şey kendi etrafında dönerken, bir dengeye gelir. Öte yandan evren, hepimiz kucaklıyoruz. Kimsinin bilmediğini keşfetmiş gibi hissediyordu kendini Asya. İçi birden kıpır kıpır oldu. Evdeyken de dışarıdayken de kendimi yabancı, yalnız ve anlaşılmasız hissetmem gerek yokmuş, dedi kollarını açarak. Kolları iki yana açık, kendi etrafında bir kez döndü ve Roma'yı, kollarının yettiğince kucaklayıp teşekkür etti.

Göz aydınlığın var, dedi teyzesi kahve içtikleri fincanın tabağına bakarken. Nice sıkıntının üzerine güneş gibi doğacak. Tertemiz düşünceler görüyorum. Göreceksin, pek yakında arkadaşın huzura kavuşacakmış. Fal çıktı, diye düşündü Asya. Falına baktığıdır fincanın içindeki telveden yapılmış Tevere Nehri boyunca, elleri ceplerinde otele doğru yürüyordu.

SEDEF OMAN

Kendimle karşılaştım

Yine bir sohbet gecesinde, karşımda 20 yaşındaki halim, tüm bilmişliği ve umutsuzlaşma tavrıyla oturuyor. Belli ki ne öğüt dinlemeye niyeti var ne de ilerde başına gelecekleri merak eder bir hali. Hoş gerçi onu tanıyorum, ne söylesem, bunlara kulak asmayacak, kendi bildiği gibi kendi doğrularını yaşayacak.

Ona sadece demek istiyorum ki, senin görmediğin, henüz öğrenmediğin bir şeyler var ve ben bunu şimdi bugün durduğum yerden 20 yaşına, 30 yaşına bakınca görebiliyorum ancak. Aslında senin bakış hizanda ama sana görünmez duran, dikiz aynasındaki kör nokta misali, ne yapsan da şu an göremediğin.

Ahh be güzelim" diyorum, " bugün yaşadığın üzüntünün, umutsuzluğun, hayal kırıklıklarının, her şeyin bir sebebi ve her sebebi görmenin bir vakti var. Sınavlardan çıkınca, dersini alınca, yeterince değişince, bakış açını genişletince, birden sihirli bir perde kalkıyor sanki gözünden ve ancak o zaman görmen mümkün oluyor bazı gerçekleri. Ve birden hayatın şifresi olanca doğallığı ile önüne açılıyor.

Hem de ne açılmak; içinden yepyeni hayatlar fışkıranı, etrafı rengârenk, içi tam dolu, henüz işlenmemiş senin olan topraklarına götürüyor seni... Orada seni sen olarak seçenler var, senin kalbinden geçenle dilinden dökülenlerin arasındaki farkı bilenler var, karşılıksız sen istemeden

senin için verenler var. Seni bir bakışta çözen, hikâyenin tüm savaşlarını bilen, tüm yaralarını gören, seni sarıp sarmalayan yol arkadaşların, kadim dostlukların var.

Kıymetini her geçen gün daha iyi anlayacağın, sana sonsuz güvenen, sevgisini koşulsuz veren bir ailen var. Arkandaki dağın, sayesinde kendini tek bir gün bile dar da, zorda, çaresiz hissetmeyeceğin sultanın, annen var. Hayata bıraktığın şahane yankıların; kızların var.

Aşk var, sevgi var, uzun çok

uzun yıllar beraberlikler, yaşanmışlıklar bir tek ânını bile değiştirmek istemeyeceğin anların var.

Ay ışığını ayrı, güneşi ayrı seveceğin zamanlar var. Bir dost meclisinde önünde rakı kadehi ve Müzeyyen ile ayrı keyif alacağın, bir rock konserinde elinde bir bira şişesi ile çılgınca coşacağın ayrı akşamlar var.

Hayatın her gününü güzel geçirebileceğin çığır kuramların, kendine ait mutluluk tanımların, şahsına münhasır kavramların, keyfin için açtığın yeni kapıların var... Tabii ki her şey mükemmel değil ama en önemlisi eksik olanları tamamlamak için iştahın var.

Bil ki hayatın amacının mutluluk olması içi boş, batılı bir kavram. Oysa bizim topraklarda hüznü güzel insanlar var, hüznüne meftun olmak var, onun da ayrı güzelliği, dinginliği var. Zaten de günün sonunda mutlu hayat çok mutlu anlar var.

Hayat dümdüz didn, konforlu, güvenli bir otaban değil her zaman. Tali yollar ya da yol ayrımına geldiğin çatallar var. Hangi yoldan gidersen git, sen sabit ol. Rotan yüreğinin götürdüğü yer olsun.

Asıl mesele kazanmak değil aslında, kaybetmekten korkmamak. Ve hatta gitmekten de korkmamak. Hayatta geçeceğin köprüleri ile yakacağın köprüleri iyi ayırt etmek. Kendine barışık olmak ve yalnızlığından korkmamak. İnsan kendisiyle yalnız kalamadığı müddetçe başkasıyla birlikte yol almayı da pek beceremiyor zaten.

Bunu benden duymuş olma ve sakın daha fazla deli deli şeyler yapma. Ama hayatta taşıması en zor yükler pişmanlıklar. Yapıp da pişman oldukların değil, yapmayıp da pişman oldukların, keşkelerin.

Yana yana yaşamak da mümkün bu hayatı, mum ışığında da... Sen hep ateşin kıızı ol; coşkunu, enerjini ve çocuk ruhunu asla kaybetme. Abartmaktan korkma sevgilerini, coşkuşlarını. Gerekirse dünyayı başına yıkıp gitmesini de bil sevgiğinin, gerekirse tüm dünyayı

karşına alıp onun yanında durmasını da. Kafa karışıklığından korkma. Bu bir kafan var demektir ve iyi bir şeydir.

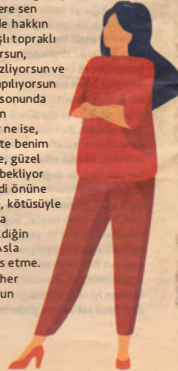
Maceracı, gezgin ruhunu asla kaybetme. Şu an sen bunu henüz deneyimlememiş olsan bile senin en büyük gücün her zaman sıfırdan başlayabilme yeteneğin ve değişimlerden korkmaman. Her şehre, her semte, başına gelen her türlü beklenmeyen olaya adapte olma ve kimseye bağımlı olmadan hayatına devam edebileme yeteneğin bugün bu yaşında bile hala beni şaşırtıyor ve sana olan saygımı artırıyor.

Şu an beni dinliyor olsaydın keşke o zaman sana 20'li yaşlarını daha farkında, politik konulara daha duyarlı ve hatta daha anarşist olarak geçirmeni tavsiye ederdim. Haa bir de şiir ve edebiyatta daha erken tanışabilseydin keşke.

Bil ki hiçbir şey boşa gitmiyor, onları da gelecekte sana güzelliklerle dönüyor. O yüzden üzülerek harcanan zamanların ben alınan dersler olduğunu düşünüyorum artık. İyi ki de diyorum, iyi ki de yaşanmışlıklarım varmış ki bugün olduğum yere gelebilirdim.

Ben şahsen sana minnettarım. Keyfinle, üzüntünle, hayallerin ve hayal kırıklıklarınla, özür dileyebilme ve affetme yeteneğinle, başarınla, sırtlandığın cümle mağlubiyetle benim olduğum yere sen taşdın, üzerimde hakkın çok. Şu anda taşı topraklı yollarda yürüyorsun, sendeleyip tökezliyorsun ve umutsuzluğa kapılıyorsun belki ama bil ki sonunda ışık var, o yüzden yaşadıkların her ne ise, burada, gelecekte benim durduğum yerde, güzel karşılıkları seni bekliyor olacak. Sen şimdi önüne çıkanları işişiyle, kötüsüyle yaşı ve ne olursa olsun yoluna bildiğin gibi devam et. Asla vazgeçme ve pes etme. Ve umut ve aşk her daim yoldaş olsun yoluna.

**İnsan
kendisiyle yalnız
kalamadığı
müddetçe
başkasıyla birlikte
yol almayı da
pek beceremiyor
zaten.**

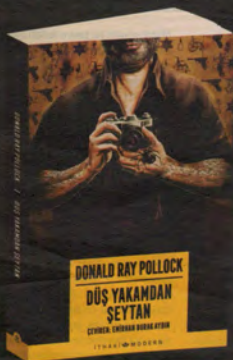

Viktor Pelevin'den *Kurtadamin Kutsal Kitabı*, doğaya, gerçeğe, modern Rusya'ya dair tilki gibi kurnaz, kurt gibi tehlikeli, hiperaküf bir roman.

Sütçü, kutuplaşmış bir toplumdaki gündelik terörün, her şeye sirayet eden siyasetin, asla bertaraf olamayacakların romanı.

Düş Yakamdan Şeytan, radikal imana, rasgele şiddete ve babasının gölgesini takip etmek zorunda kalan oğullara dair dehşetli bir macera.

Daphne du Maurier'den *Rebecca*, bazı evlerin karanlık koridorlarında gizli gizli gezinen, evlilik kurumunun saklı öznesini ortaya çıkaran o roman.

Kaniye'nin niyet eylelediğidir

Geçen ayın özeti: Çocuk Esirgeme Kurumu'ndaki herhangi çocuktan biri – yani "pişşt abisi" – olan on bir yaşındaki kahramanımız Kaniye diğerlerine benzememeye, başkasından artık tokat yememeye, "biri" olmaya çalışmaktadı. Bulduğu ilk çözüm kendi kendini tokatlamak olmuş, şimdilik delilikte nihayet emmiştir.

Artık kendi tokadını kendi yiyen Kaniye yavaş yavaş farklılaştığını hissetti. 'Abisi' olmaktan kurtulmuştu, daha doğrusu istediği zaman 'abisi'olabilirdi. 'Abisi'likkendi kararına dönüşmüştü, bu da kendini biri gibi hissetmesine vesile oldu. Çocuklarla arasında mesafe açılmaya başlamıştı, artık yoldan geçecek mersedese ihtiyacı yoktu, evet hayranlıkla değil ama bir tuhaflığı belli edercesine bakıyorlardı ona. Kaniye galiba artık onlar için kasası boşken arka tekerleri içe doğru yamulan koca burunlu Skoda kamyonetti. Büyüklere ise yaklaşıyor gibiydi, en azından onu tanyolları, yollarına "lan deli" diye çağırıyorlardı. Hatta kışın kâğıt fabrikasında bir şey olmuş, işçilerin hepsi nizamiye kapısının önünde toplanmıştı. Tellere sol yanağın iyice yaslandığında, beyaz bir kumaşa kırmızı harflerle yazılmış "grev" yazısını da okuyabiliyorlardı. Arka bahçenin baktığı cadde ana, baba ve çocuk gününüydü. Herkesin ailesi vardı, nispet yaparcasına soğukun ortasında, bu deniz kıyısı şehrinin her daim gri, sis ve ıslak havasına rağmen bekliyor, sıklıkla pusuver, açık ki üşüyor, ama evlerine gitmiyorlardı. Kaniyeçok kızgındı, işçi çocukları kendinden çok farklı görünmüyordu, birinin ayakkabısının su aldığından şikâyet ettiğini bile duymuştu. Kendininki de hep alırdı, ilk giydiği gün de delikti, ama o çocuk babasına bunu söyleyebiliyor, karşılığında da "su grev bitsin yenisini alacağız, söz!" yanıtını duyabiliyordu. Kaniye küfredmek, "eviniz yok mu sizin, evinize gitseniz!" demek istedi. Tam o sırada sotede aynı manzarayı izleyen büyüklerden biri Kaniye'yeseslendi: "Pişşt abisi!" Kaniye o tarafa hiç bakmadı bile, duvarın öte tarafındaki çocukla göz göze geldi, öfkesi yanaklarından kızıl alevler gibi fışkıranada kara "aaaaa" diye bağıarak kendini fısılasız tokatladı. Çocuk hiç anlam veremediği bu hareketten çekinerek annesinin arkasına saklandı. Büyüker neredeyse bütün arka bahçeyi kaplayan bir kahkahavealkış patlattı.

O günden sonra Kaniye artık ikna olmuştu, o biriydi ve bir ada ihtiyacı vardı. Alpaslan isminde karar kıldı. Önce akraların üzerinde denemeliydi. Bahar gelmek üzereydi, hava hâlâ soğuk olmasına rağmen öň bahçe artık kurumuş, gözetmenler de top oynamalarına müsaade etmeye başlamışlardı. Kaniye

takımların aranan oyuncusu değildi, cılız ve güçsüzdü, genellikle kaleye geçirilir ve galiba koca kafasına toplanın isabet etmesi beklenirdi. Ama şimdi bir adı olduğu özgüveniyle Kaniye direktmiş, kavgaya gürültü foretve çıkmıştı; tabii kendisi gibi onlu yaşlarındaki çocukların değil, adil olsun diye koyulduğu yedi sekiz yaşındakilerin takımı. Oyun daha yeni başlamıştı, paramparça pabuçları yeri yalayarak, donlarını paçalarını toplaya çektişir bir o yana bir bu yana plastik topun peşinde düşe kalka koşturuyorlardı ki bir mucize gerçekleşti. Kaniye bir anda kendini kaleciyle karşı karşıya buldu ve dahası, kısa boyuna rağmen güçlü kuvvetli olan bir ufaklık topu tam önüne yolladı. Kaniye şimdi topa abanacak, hayata golünü atacak ve dönüp hepsine "Alpaslan benim adım, bunu unutmayın!" diyecekti. Ama top dümdüz kaleye girmek yerine sağa doğru havalandı ve ta öğretmenevinin park yerine kadar uçup gırc gırc bir bordo Doğan L'nin tavanından sekip gözden kayboldu. Arkasından "Yuhhh" sesleri yükseldi, Kaniye hisimla döndü "Benim adım Alpaslan" diye bağırdı... "Alsaydın pası lan o zaman" dedi kash ufaklık. Herkes güldü. Kaniye'nin kendine koyduğu ad unutuldu, bu berbat şaka ise aradan çeyrek asır geçmesine rağmen hatırlandı.

Kaniye yılmadı, adını seviyordu, adını istiyordu, adını hak etmişti. Madem ki onun biri olmasını büyüker sağlamıştı, adını da onlara kabul ettirmeliydi. Büyüker, tıpkı çocukları gibi hep gruplar halinde takılır, ama onlardan farklı

olaraksürekli birtakım fısıltılı işlerçevirirlerdi. Kendini tokatlayarak gözlerine girmeyi ya da göze batmayı başaran Kaniye'yı artık daha fazla yanlarına çağırıp gösterisini sergilemesini istedikleri işi sanki o da aralarına katılmış gibiydi. Bu fısıltıların tamamını çözememişti, ancak büyükerin okuldan sonra kâğıt fabrikasının 'imha edilecek yayınlar' deposuna gizlice girdikleri, oradan içinde çplak kadın resimleri olan bazı dergileri aşırp okulda sattıkları kadarnı anlamıştı. Bir akşamüstü on iki kişilik yatakhane Kaniyeve iki çocuk, kırk dokük oyuncaklardan yaptıkları karşılıklı sipertere sırayla misketleri atıp savaşıklık oynarken, büyükerden biri içeri daldı, onlara bakı ve gömleğinin altına sakladığı siyah bir poşeti çıkahp, "bizde arama var, sakla bunu alcam ben senden" diyerek Kaniye'ye verdi. Odaya girmişti, çocukların yüzlerine bakmıştı, Kaniye'yesecmişti, evet kesinlikle Kaniye biriydi. Az sonra merdivenlerden kurum müdürünün eşlik ettiği kalabalık bir gözetmen grubu büyükerin kaldığı üst kataçaktı. Yanım saat sonra büyük geri geldi, Kaniye içinde dergiler olan siyah poşeti yatağının altından çıkarttı, büyüğe uzattı ve "Benim adım Alpaslan" dedi. "Siktir lan!" Büyüğün tokadı Kaniye'nin yanağında küfürtebirlikte patladı. Büyük döndü gitti, Kaniye uzun zaman sonra ilk kez başkasından tokat yemiş halde kalakaldı, tokatın acısına değil ama alamadığı adna ağlamaya başladı...

Devamı önümüzdeki ay...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

KASIM 2020

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
Şehir Tiyatroları

sehirtyatrolari.ibb.istanbul

sezon : minimal*

küçük kadro

minimal dekor

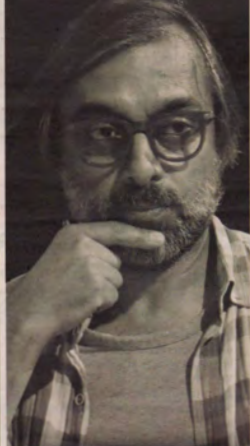
tek perde

**Rüstemoğlu
Cemal'in
Tuhaf Hikâyesi**
Cengiz Toraman
Yöneten: Cengiz Toraman

Antigone
Sofokles
Sabahattin Ali'nin
çevirisinden
Uyarlayan / Yöneten:
Engin Altan

Zehir
Lot Vekemans
Çeviren / Yöneten:
Saban Ol

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://arxiv.org>

COVID-19 salgınıyla mücadelede birilerine uygun şekilde oyunlarını seyirci ile buluşturuyor.

AYÇA ERDURA

Var olma/yan

Ağaçları evlerin peşi sıra dizili, elmaların ağırlığından dalları sarkan, yaprakları samyelinin iziyle noktalanan, gövdesini sarıdığımda kollarımın kavuşmadığı, ardıc kuşlarının uğrak yeri.

Düz yollarda taşınan yüklerin Karakaçan'a cefası, sırtlanan çalıların omurgayı ezmesi, tezleklerden atlayarak, kahveyi geçip, kırlarda oturup sürüyü izlemenin evi.

Avluda yakılan ateşte saçakmeğinin kokusu, damda kurutulan -tarhanalara basma- dayığı, olmamış -üzümleri yeme- sopası, çarkçaren terliklerden çıkan ayaklarını.

Sekerek geçtiğim zamani sarıp geriveren kayısı, annem yemeğe çağırsa da düşme. Rüzgârını al, güneşle doy. Çek damarlarına ahşabı, toprağı duy ki, kürkçü dükkanını yuva eyle.

*Bütün gün çocuklarla ilgilenenlerin,
arayı, aşkı ve sevgiyi bilmeyenlerin.*

Frida Kahlo

DİLEK GENEL

Meğer

Meğer ne eşsizmiş
ılık levanter rüzgarları,
ve onları biriktiren alaca bulutlar.
Keten kuşunun sesi,
sığırtaç yıldızlı geceler,
ve sabahları güneşe doğru bakan lotus çiçekleri
ne eşsizmiş meğer.

Meğer ne çok şey anlatıyormuş
ufukta çözülen yağmur,
ve bahçe gölgelerinde bestelenen şarkılar.
Mürekkiplekleli dudaklar,
iz bırakan mavi gel-git bakışlar,
ve beyaz uçuşan bir elbise giymiş zaman
ne çok şey anlatıyormuş meğer.
Meğer ne kadar kıymetliymiş
dışarıda umutla bekleyen bahar,
ve şirlere gurursuzca musallat olan aşklar.
Resimler, heykeller, filmler,
fotoğraflar, kitaplar, şiirler,
ve hayatı ağzına kadar kahkaha ile dolduran dostlar
ne kıymetliymiş meğer.

Meğer ne acıymış
rüzgarın kuru yaprakları ürkütmesi
ve sessizliklerle bir edilmiş keşkeler.
Gözlerin karanlığa çarpması,
köklerinden koparılan tutkular,
ve taş gibi fırlatılmak unutulmanın kalbine
ne acıymış meğer.

Meğer çirkin ne güzelmış...

Orhan Veli

- İmtiyaz Sahibi: Birgün Yayıncılık ve İletişim Tic. A.Ş. adına İbrahim Aydın
- Yayın Kurulu: Önder Abay, Ümit Bektaş
- Editöryal Danışman: Haydar Ergülen
- Editörler: Oğuz Altın, Mustafa Kamış
- Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Selver Selçuk Özbek
- Reklam ve İletişim: barutireklam@birgun.net, bavul@birgun.net
- Kapak İllustrasyonu: Ethem Onur Bilgiç
- Grafik: Tasarım: Barış Can Sanık
- İletişim: 0546 2883328 - iletisim@bavuldergi.com - bavul@bavuldergi.com
- www.bavuldukkani.com
- Adres: Gülbahar Mahallesi, Avni Diligil Sokak, Özden Apartmanı, No: 14/3 Mecidiyeköy/Şişli İstanbul
- Basık: UNIPRINT Basım Sanayi ve Tic. A.Ş.
- Adres: Ömerli Mah. Hadimköy - İstanbul Cad. No:159 Hadimköy Armutlukoy 34355 İstanbul / TÜRKİYE
- Tel: +90 212 798 2840 / Faks: +90 212 798 2063 - www.wapa.com.tr
- Genel Dağıtım: Türkiye'de Doğuş Pazarlama A.Ş.
- ISSN: 2149-8113 Aylık yaygın süreli yayındır.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

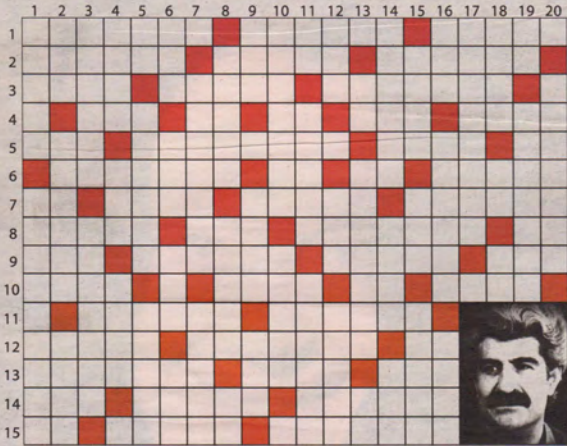
Mehmet Ali & Akşamsefası

BAVUL 46

Bavul Bulmaca

Çözümü sizinbavulunuz@gmail.com adresine gönderenler arasında yapılacak çekilişte kazanana bez çanta, rozet ve kitap hediye...

Hazırlayan: İlker Mumcuoğlu

SOLDAN SAĞA

1. "Hasan..." (Resimdeki şair) - Bingöl'ün bir ilçesi - Sivas'ın bir ilçesi.
2. Thomas More'un ünlü yapıtı - Tirsibalıgı - Çok hızlı giden bir keşif gemisi.
3. Bir tarım zararlısı böcek - Ince yapılı - Kovuşturma.
4. Ince dantel - Japonya'da kullanılmış eski bir hacim ölçüsü - Bağışlama - Azeri çalgısı - Dar ve kalınca tahta.
5. Bir meyve - İkkel - Tahta cilası - İsim.
6. Henekle çevrili küçük kale - Ezgi, nağme - Kiloamperin simgesi - Yardakçılar.
7. "İçimdi iç şarabımı / ...bir yana hicabımı" (Recaizade Ekrem) - İsrail Havayolları - Bir işi yapmaya hazır - Ezgi, nağme - Antalya'da bir çay - Bir sayı - Tek çalgıyla verilen konser - Tantalın simgesi.
9. Evcil bir geyik türü - Hindistan'a özgü bir baharat - Asırı gerginlik - Gizem.
10. Mercanada - Kir izi - Bir takımın gözde oyuncusu - Ahenk.
11. Çeşme zıvanası - Kazanma, iktisap.
12. Özüsu - Hawaii çalgısı - Dalaşı olur.
13. Dayanıklılık, sağlamlık - Yakışır, uygun - Japon halk türküsü.
14. Çıplak - Ünlü bir müzikal - Ahi Evran tarafından kurulan esnaf dayanışma örgütü.
15. Lityumun simgesi - Nar çiçeği rengi şu taşı - "...Timon" (Shakespeare'in bir oyunu).

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Güzellik - Çifte demir atıldığında geminin dönmesiyle çapa zincirlerinin birbirine doluşmasını engellemek için kullanılan X biçiminde ve firdöndüye bağlı zincir düzeni.
2. Buruşukluk gideren araç - Omuzluk - Buluşma.
3. Meksika'da bir eyalet - Sapaklık, aykırılık.
4. Hayli, çok - Bir çoğul eki - Antalya'da bir plaj.
5. Kısaca yüzyıl - İri, gürbüz bebek - Şair Cemal Süreya'nın soyadı.
6. "...Fleming" (James Bond'un yazarı) - Proteinsentezineyardımcı olan asit türü - Ceylan - Hawa'nın Batı dillerindeki adı.
7. Çeviklik - Tekdüze iş.
8. Bitki özü kokusu - İştme organı - Uzaklık anlatan sözcük.
9. Yüce, ulu - Familya - Sınır nişanı.
10. Teçhiz - Çok yiyecekler, oburlar.
11. İskambilde birli - Kaçma - Aletler, araçlar.
12. Giysilerde takım - Dedektif Nik'in uşağı - Tanrısız.
13. Satrançta bir taş - Kebabı, şekeri yapılan bir meyve - Yabani hayvan barınağı.
14. Bir bestede kullanılabilecek eş türden sesler kümesi - Kalıtsal - Muğla'nın bir ilçesi.
15. İcar - Dinsel inançları olmayan - Yüz geçirilmemiş yatak, yorgan, minder.
16. Uykü - Sakarya'nın bir ilçesi - Kadınların süs eşyası.
17. Şaşkın şaşkın, bön bön (bakış).
18. İpekli peştamal - Yabancı - Başlıca içecek.
19. Bir hayvan - Lansman.
20. Kuyumcu taslakçısı.

Sayı: 61
Bavul Bulmaca
Çözümleri

SOLDAN SAĞA

1. Mabel Matiz - Sprey - Kam.
2. Oratoryo - Ösiris - Mali.
3. Nal - Tora - Af - Taraz.
4. Agamafobi - Lpg - Kerem - Şen - Akbulut - Akşamse - İli - Karay - Mi.
5. 6. Rot - Lakayt - Lala.
7. Gelin ayı -

- Umarısız - Yar.
8. Ara - Ole - Oma - Uk - num - Kl.
9. Kamikaze - Ava - Rumuz.
10. Aca - Aslı - İla - Sita - 11. Tu - Ate - lipo - Kes.
12. İdalo - Madoje - Mola - Der - Pala - Ordinat.
14. İkilem - Torbalı - Nuga.
15. Suna - Anabatık - Ak.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Monat - Galathis.
2. Ara Güler - Sud - ku - 3. Balay - Lala - Arin - 4. Et - Meri - Ah - La - Sitora - Onomatope - 5. M Fatalite - Ama.
7. Aydos - Yeke - Al.
8. Torbalı - Ali Baba.
9. Alda - Özgo - Ab.

10. Zom - Okume - Anona.
11. Sallama - İperit.
12. Si - Puya - Ako.
13. Prag - Truva - Mink.
14. Rif - Ska - Konu.
15. Es - Kalın - Malaga.
16. Tenazur - Sa - tak.
17. Maral - Muş.
18. Karatay - Mi.
19. Alata - Akut.
20. Miza - Ariza.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://trantey.org>

BAVUL

"Oyuncu bir varmış, bir yokmuş. Tıpkı o söylencelerdeki kuş gibi kendi küllerinden tutuşan, ben de yüreğinizden kopacak kıvılcımlarla tutuşabilmek için veniden eğiliyorum önünüzde"

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

YILDIZ KENTER

Mehmet Ali & Akşamsefası